

**GELENEKSEL KEMALİYE EVLERİNİN AHŞAP KAPI VE
PENCERELERİNİN İNCELENMESİ**

Serdar KESKİN

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

TEMMUZ 2016

Serdar KESKİN tarafından hazırlanan “GELENEKSEL KEMALİYE EVLERİNİN AHŞAP KAPI VE PENCERELERİNİN İNCELENMESİ” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliğinde YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Kemal YILDIRIM

Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.....

Başkan :

Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.....

Üye :

Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.....

Tez Savunma Tarihi:

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Prof. Dr. Şeref SAĞIROĞLU
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları, bilimsel, etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak, kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi, beyan ederim.

Serdar KESKİN

28.07.2016

GELENEKSEL KEMALİYE EVLERİNİN AHŞAP KAPI VE PENCERELERİNİN İNCELENMESİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Serdar KESKİN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Temmuz 2016

ÖZET

Bu çalışmada, geleneksel Kemaliye evlerinde kullanılan ahşap kapı ve pencerelerin malzemeleri, boyutları, yapım teknikleri, yardımcı metal öğeleri, süsleme özellikleriyle beraber pencere ve kapıların korunma durumları ve üst yüzey gereçlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Yapılan literatür taramasında Kemaliye evlerinin ahşap kapı ve pencerelerinin detaylı olarak incelendiği çalışmalara rastlanmamıştır. Bu maksatla yapılan çalışmada, Kemaliye’de bulunan tescilli evlerden ulaşılabilen 89 tanesinin bahçe kapıları, giriş ve oda kapıları ile oda pencerelerinin karakteristik özellikleri hazırlanan envanter form üzerine işaretlenmiş ve fotoğrafları çekilerek tasnifi yapılmıştır. Sonuçta, bazı geleneksel Kemaliye evlerinin kapı ve pencerelerinin değiştirildiği, değiştirilmeyen evlerdeki orijinal kapı ve pencerelerin korunmasına karşın, üst yüzey işlemlerinin yenilenmesi gerektiği gözlemlenmiştir. Değiştirilen bu kapı ve pencerelerinde aslına uygun olarak yapılmadığı, bunların orijinaline uygun olarak yenilenmesinin uygun olacağı sonucuna varılmıştır. İncelenen tüm kapı çeşitlerinde çakma tekniğinin kullanıldığı, kapılarda tokmak, pencerelerde yardımcı metal öğelerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bilim Kodu : 80106

Anahtar Kelimeler : Geleneksel Kemaliye evleri, kapılar, pencereler, konut

Sayfa Adedi : 141

Danışman : Prof. Dr. Kemal YILDIRIM

THE EXAMINATION OF WOODEN DOORS AND WINDOWS OF TRADITIONAL
KEMALIYE HOUSES

(M. Sc. Thesis)

Serdar KESKİN

GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

July 2016

ABSTRACT

In this study, materials in the wooden doors and windows, dimensions, techniques, contributory metal items, decoration, preservation status, and upper-surface tools that were utilized in Kemaliye houses were investigated. The literature review has not revealed any detailed study examining the wooden doors and windows in Kemaliye houses. Characteristics of the garden, entrance, room doors and room windows among the officially registered 89 Kemaliye houses were marked on the inventory form and classified by photographs. The results showed that the doors and the windows of some of Kemaliye houses were replaced and the original doors and windows of the other traditional Kemaliye houses were preserved even though the upper-surface operations needed to be renewed. It was concluded that the replaced doors and the windows were not made based on the originals and they need to be renewed in accordance with their original format. The results also showed that a nailing technique was used in all doors, all doors had a door-knocker, and assistive metal items were used in all windows.

Science Code : 80106

Key Words : Traditional Kemaliye houses, doors, windows, residential building

Page Number : 141

Supervisor : Prof. Dr. Kemal YILDIRIM

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanma aşamasında ayırdığı zaman ve bilgileriyle yolumu aydınlatan değerli hocam Prof.Dr. Kemal YILDIRIM'a, desteğini esirgemeyen sevgili eşim Elif KESKİN, kızlarım Elif Gülce KESKİN ve Elif Gökçe KESKİN'e, araştırma sürecinde evlerinin kapısını açan, misafirperverliğini gösteren Kemaliye halkına ve Şahin Nazır BİLEN'e sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLERİN LİSTESİ	x
HARİTALARIN LİSTESİ.....	xiii
1. GİRİŞ.....	1
2. ARAŞTIRMA BÖLGESİ	5
2.1. Kemaliye'nin (Eğin'in) Konumu, Doğal ve Kültürel Yapısı.....	5
2.1.1. Doğal yapı	5
2.1.2. Kültürel yapı.....	8
2.2. Kemaliye'nin Fiziksel Yapısı.....	13
2.2.1. Yerleşme dokusunun fiziksel gelişimi	13
2.2.2. Fiziksel yapıyı oluşturan mimari ve işlevsel öğeler	13
2.3. Geleneksel Kemaliye Evleri.....	18
2.3.1. Kemaliye evlerinin mekânsal organizasyonu.....	19
2.3.2. Kemaliye evlerinin strüktürel özellikleri.....	32
3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ.....	43
3.1. Araştırma Ortamı	43
3.2. Envanter Form Geliştirme.....	43
3.3. Fotoğrafla Belgeleme	44
3.4. Verilerin Değerlendirilmesi	44
4. BULGULAR	45

Sayfa

5. SONUÇ VE ÖNERİLER	67
KAYNAKLAR	69
EKLER.....	73
EK-1.Pencere envanter form örneği	74
EK-2.Kapı envanter form örneği	75
EK-3. İncelenen evlerin pencerelerinin korunma durumları	76
EK-4. İncelenen evlerin pencerelerinin süsleme ve aksesuar durumları	78
EK-5. İncelenen evlerin pencerelerinin bozulma durumları	80
EK-6. İncelenen evlerin pencerelerinin kepenk sayıları ve ölçüleri	82
EK-7. İncelenen evlerin kapılarının korunma durumları	84
EK 8. İncelenen evlerin kapılarının süsleme ve aksesuar özellikleri.....	86
EK 9. İncelenen evlerin kapılarının bozulma durumu	88
EK-10. İncelenen evlerin kapılarının açılma yönü, kanat ve kapı boşluğu ölçüleri	91
EK-11. Çift kepenkli tam lokmalı pencere çizimi Fatma Tahir Sehlikoğlu evi	94
EK-12. Üç kepenkli pencere çizimi Hüseyin Avni Güven evi	95
EK-13. Üç kepenkli pencere çizimi Berin Dinçer evi	98
EK-14. Dört kepenkli pencere çizimi	101
EK-15. Yarım lokmalı kepenksiz pencere çizimi Mehmet Çetinkaya evi.....	102
EK-16. Çift kepenkli pencere çizimi Rıfat Murat evi.....	104
EK-17. Yarım lokmalı kepenksiz pencere çizimi ilhami Örnekçi evi	106
EK-18. Hatice bircan evi pencere çizimi	109
EK-19. Tepe penceresi çizimi Fatma Tahir Sehlikoğlu evi	110
EK-20. Tepe penceresi örneği.....	111
EK-21. Bahçe kapısı kapı tokmağı çizimi	112
EK-22. Giriş kapısı kapı tokmağı çizimi	113
EK-23. Oda kapısı kapı tokmağı çizimi.....	114

Sayfa

EK-24. Farklı stilde kapı tokmağı çizimi.....	115
EK-25. Süslemeli bahçe kapısı çizimi Ali Necati Kaya evi	116
EK-26. Süslemeli bahçe kapısı çizimi Hatice Türkmen evi	118
EK-27. Çift kanatlı giriş kapısı çizimi Hüseyin Avni Güven evi	120
EK-28. Tek kanatlı giriş kapısı çizimi Hilmi Balioğlu evi	122
EK-29. Çift kanatlı giriş kapısı çizimi Şadi Yaşar evi.....	123
EK-30. Oda kapısı çizimi Tefik Eryiğit evi	124
EK-31. İncelenen Evlerin Bir Kısmının Fotoğrafları	124
ÖZGEÇMİŞ	141

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 2.1. Kemaliye'nin görünüşü	6
Şekil 2.2. Kemaliye'nin uydu görüntüsü	6
Şekil 2.3. Kemaliye'nin sıcaklık grafiği	7
Şekil 2.4. Kemaliye İlçesinin iklim grafikleri.....	8
Şekil 2.5. Kemaliye'nin tarihsel gelişimi.....	9
Şekil 2.6. 13 Mayıs 1938 'de resmi gazetede yayınlanan 3383 no'lu kanun.....	10
Şekil 2.7. Kemaliye nüfusunun yıllar içinde değişim grafiği	11
Şekil 2.8. Gümrükçü mahallesinde bulunan eski gümrük dükkanları	12
Şekil 2.9. Kemaliye'de sokak dokusu	14
Şekil 2.10. Kentsel sit alanı içerisindeki yapıların konumu.....	15
Şekil 2.11. Kentsel sit alanı içerisindeki yapıların tescil durumu.....	16
Şekil 2.12. Kentsel sit alanı içerisindeki yapı grupları paftası.....	17
Şekil 2.13. Kemaliye evlerinden duvar yazıtı örneği Abdullah BALİOĞLU evi	18
Şekil 2.14. Geleneksel Kemaliye komutlarının yerleşim düzeni.....	19
Şekil 2.15. Geleneksel Kemaliye evinde mekan organizasyonu (iç sofalı plan tipi)	20
Şekil 2.16. Kemaliye evinden oturma birimi örneği.....	21
Şekil 2.17. Kemaliye evleri ana katlarında Giriş-Sofa ilişkisi	22
Şekil 2.18. Kemaliye evlerinde divanhane konumlanma seçenekleri.....	23
Şekil 2.19. Kemaliye evinden divanhane örneği	24
Şekil 2.20. Kemaliye evlerinde, ön cepheye çıkma yapan divanhane bölümü.....	24
Şekil 2.21. Kısa kenarı manzaraya yönelen oda biçimlenmesi.....	26
Şekil 2.22. Direk üstü oda örneği	27
Şekil 2.23. Mümtazlar konağı başodasından sedir görünümü.	27
Şekil 2.24. Kemaliye evinden yüklük örneği.....	28

Şekil	Sayfa
Şekil 2.25. Geleneksel Türk evi odası örneği	29
Şekil 2.26. Kemaliye evinde yemek pişirme bölümü	30
Şekil 2.27. Kemaliye evlerinde kiler örneği	30
Şekil 2.28. Kemaliye evinde yeni yapım bir dam	31
Şekil 2.29. Kemaliye evi cephe örnekleri	33
Şekil 2.30. Püştüvan.....	33
Şekil 2.31. Kemaliye Eğin evlerinin duvarlarından görünüş	34
Şekil 2.32. Kemaliye evlerinden rıhtım örneği	35
Şekil 2.33. Kemaliye evlerinden kapı tokmağı örneği.....	35
Şekil 2.34. Kemaliye evlerinden kapı tokmağı örneği.....	36
Şekil 2.35. Kemaliye evlerinden kapı tokmağı örneği.....	36
Şekil 2.36. Kemaliye evlerinden oda kapısı örneği	37
Şekil 2.37. Kemaliye evlerinden bahçe kapısı örneği.....	37
Şekil 2.38. Kemaliye evlerinden giriş kapısı örneği	38
Şekil 2.39. Ahşap ve demirin bir arada kullanıldığı şebeke örneği	39
Şekil 2.40. Ahşap şebeke örneği	39
Şekil 2.41. Ahşap şebeke örneği	40
Şekil 2.42. Ahşap şebeke örneği	40
Şekil 2.43. Kemaliye evleri kepenk ve yardımcı metal öge örneği.	41
Şekil 2.44. Kemaliye evleri cephe örneği	41
Şekil 2.45. Tepe penceresinin iç mekândan görünümü	42
Şekil 2.46. Tepe penceresi örneği	42
Şekil 4.1. Araştırma kapsamında envanter form düzenlenen evlerin grafiği.....	45
Şekil 4.2. Kemaliye evlerinde pencerelerin korunma durumu grafiği.....	46
Şekil 4.3. Kemaliye evlerinde süsleme ve aksesuar durumu grafiği	48
Şekil 4.4. Kemaliye evlerinde pencerelerin bozulma durumu grafiği	49

Şekil	Sayfa
Şekil 4.5. Kemaliye evlerinde pencerelerin kepenk sayıları grafiği	50
Şekil 4.6. Kemaliye evlerinde pencerelerin kepenk ölçüleri grafiği.....	51
Şekil 4.7. Kemaliye evlerinde pencere boşlularının ölçü grafiği.....	52
Şekil 4.8. Kemaliye evlerinde kapıların korunma durumu grafiği	54
Şekil 4.9. Kemaliye evlerinin kapılarında süsleme ve aksesuar durumu grafiği	56
Şekil 4.10. Kemaliye evlerinin kapılarında kilit veya sürgülerin kullanım grafiği	56
Şekil 4.11. Kemaliye evlerinin kapı kasa ve kanatlarında çatlama durumu grafiği	57
Şekil 4.12. Kemaliye evlerinin kapı kasa ve kanatlarında çarpılma durumu grafiği.....	58
Şekil 4.13. Kemaliye evlerinin kapı kasa ve kanatlarında çürüme durumu grafiği.....	59
Şekil 4.14. Kemaliye evlerinin kapılarının kanat sayıları grafiği	60
Şekil 4.15. Kemaliye evlerinin bahçe kapılarının kanat ölçüleri grafiği	61
Şekil 4.16. Kemaliye evlerinin giriş kapılarının kanat ölçüleri grafiği.....	62
Şekil 4.17. Kemaliye evlerinin oda kapılarının kanat ölçüleri grafiği.....	63
Şekil 4.18. Kemaliye evlerinin bahçe kapılarının kapı boşluğu ölçüleri grafiği	63
Şekil 4.19. Kemaliye evlerinin giriş kapılarının kapı boşluğu ölçüleri grafiği.....	64
Şekil 4.20. Kemaliye evlerinin oda kapılarının kapı boşluğu ölçüleri grafiği.....	65

HARİTALARIN LİSTESİ

Harita	Sayfa
Harita 2.1. Kemaliye ilçesinin konumu	5

1. GİRİŞ

İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek için çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak durumundadır. Bu ihtiyaçlar temelde korunma, barınma ve güvenlik olarak sınıflandırılabilir. İnsanların doğal ortamda yaşamını sürdürebilmesi ve kendini güvencede hissetmesi için mağaralara sığınmıştır. İnsanlar korunma, barınma ve üreme içgüdüleriyle doğal ortamda seçtikleri alanı kendi olanaklarıyla sınırlayıp, çevreleyerek kendini güvende hissedecek yapay ortamı hazırlamıştır [1].

Kerpicin kullanılmaya başlanması ve köy yerleşimlerinin oluşmasına kadar ev yapma girişimleri devam etmiştir. Tunç devri ile beraber büyük kentlerin kurulmaya başlanmasıyla devletler ortaya çıkmıştır. Bu olaylara paralel olarak ev mimarisi gelişmeye başlamış ve bazı ev planları yaygınlaşmıştır. Bölgelerin iklim ve malzeme şartlarına bağlı olarak gelişimini sürdürmüştür [2].

Geleneksel Türk evi kimliğinin oluşumunda, Türklerin yerleşik hayata geçişi, Orta Asya geleneklerinin izleri ve İslamiyet'in kabulü ile birlikte gelişen mahremiyet anlayışı önemli rol oynamıştır. Geleneksel Türk evlerinin plan tipleri, kat kullanımları, haremlik ve selamlık odaları, sofalar, pencere şekilleri ve konumları, kapılar, kapı tokmakları vb. birçok donatı ve aksesuar yaşam kültürü ile şekillenen tasarım unsurlarıdır [3].

Evin sembolü olan kapı; mimaride mekânı sınırlayan düşey yüzeylerde bırakılan boşluğu denetlemek için görevlendirilen hareketli öge olarak tanımlanmıştır. Geleneksel evlerde kapılar genellikle iki kanatlıdır. Dış hava şartlarının olumsuzluğunu azaltmak amacıyla Bahçe kapılarının üzerine saçaklar yapıldığı görülmüştür [4].

Sade ve düz cepheli yapılarda kapının şekli, boyutu ve rengi önem kazanmaktadır. Pencere boşluklarından oluşan düz yüzeyli cephelerde kapı yapının en cazip noktasını oluşturmaktadır. Eski yapılarda kapıya fazla önem verilmiştir ve kapı ait olduğu kültürün örf ve adetlerinden izler bırakmıştır. Çoğu kez giriş kapıları binanın süsünü ve ziynetini tamamlamakla beraber bina sahibinin mevki ve ekonomik durumu, bina içinin ise rahatlığı ve güzelliği hakkında fikir verirler.

Kendi başlarına bir mekân olan odalarda ise sofaya açılan tek kapı vardır. Oda'da iki kapı olması Türk evine ters bir durumdur. Oda kapılarının gizliliği koruması, özelliğini bozmayacak şekilde konumlanması ve boyutları titizlikle dikkat edilmesi gereken bir husus olmuştur. Odanın soğumaması ve sofadan içeriğinin görünmemesi amacıyla kapılar odanın bir köşesinden açılmaktadır [5].

Kemaliye evlerinde oda kapıları genel olarak tek kanatlı olarak yapılmış ve sadedir. Giriş kapıları ise tek veya çift kanatlı olup, kapı üstünde iç mekânın ışık alması için ahşap pencereler bulunmaktadır. Kapı kanadı yatay konumda bulunan iki ahşap kuşağa çivilerle yan yana çakılmış düşey geniş ahşaplardan oluşmuştur. Kapıların üzerinde dövme demirden yapılmış olan kapı tokmakları bulunmaktadır. Tokmaklar eve gelen misafirin kadın veya erkek olduğunu anlamak amacıyla kalın ve ince ses çıkaracak şekilde üretilmişlerdir [6].

Pencereler işlevsel özellikleriyle beraber cephenin en önemi unsurlarından biridir. Cephe düzenlemesinde etkin rol oynayan pencereler iç mekânın hava ve ışık almasını ayrıca dış çevreyle olan görsel bağlantısını da sağlamaktadır [7].

Türk evi kimliğinin önemli öğelerinden biri olan pencereler mekâna geniş açılı görüş sağlayan diziler şeklindedir. Bu diziler altta ve üstte olacak şekilde iki dizi biçimindedir. Alttaki pencereler genellikle açılıp kapanabilen üsttekiler ise camlı tepe penceresi biçimini almıştır. Yapılarda kullanılan teknik veya malzemeye bakılmaksızın, soğuk ve sıcak iklimlerde dahi duruma göre özellikler kazanmış pencere düzenleri bu doğrultuda titizlikle uygulanmıştır. Pencere kanatlarının açılma sistemleri; birincisi sedir üzerinde oturan insanları rahatsız etmemek amacıyla konumlandırılmış düşey sürmeli pencereler, ikincisi ise düşey menteşeli sistem olarak iki türdür.

Tepe pencereleri ise insan elinin yetişemediği yükseklikte yapılmıştır. Tepe pencereleri soyutlanabilen öğeler olarak görülmektedir. Alt pencerelerin aksine daha özenli ve süslüdür. Böylece odanın üst çevresi simgesel bir değere kavuşturulmuştur [8].

Kemaliye evlerinde mağ birimlerinde bir, iki veya üç pencere duvarlarda tek pencere olacak şekilde konumlandırılmıştır. Pencere, kepenk ve şebekeden oluşan pencere boşluğunda, pencere kanatları iki parçalı, şebekeler tornada düzenlenmiş ahşaptan veya

dövme demirden yapılmıştır. Kötü hava koşullarına karşı korumayı sağlayan kepenkler kullanılmış, bu kepenklerin kasaya bağlantısı ise “Güllap” adı verilen dövme demir menteşe ile kasaya bağlanmıştır [6]. İki veya üç kepenk kullanılan pencerelerin yanında kepenksiz pencere örnekleri de mevcuttur. Dört kepenkli pencere modeli ise çok nadir görülmüştür.

Kepenlerin kapatılmasıyla birlikte iç mekânın ışık almaması ve doğal aydınlatma sağlanamaması nedeniyle tepe pencerelerinin işlevsel gerekliliği söz konusu olmuştur. Oturma birimlerinden selamlık ve başodada bulunan tepe pencereleri 40x50, 50x50 boyutlarında ve açılmayacak şekilde düzenlenmiştir. Alçı malzeme kullanılarak yapılan bu pencereler renksiz veya renkli camlarla ve eğrisel motifler oluşturarak Barok etkilerle biçimlenmiştir [6].

Geleneksel Türk evi üzerine yapılan araştırmalar kapsamında yayımlanan kitap, makale ve tezlerin sayısı oldukça fazla iken bölgesel çalışmalarda ahşap kapı ve pencerelerle ilgili çalışmaların sınırlı durumda olduğu gözlemlenmiştir. Ankara Merkez, Beypazarı ve Ayaş ilçelerindeki geleneksel evlere ait giriş, avlu ve oda kapılarının yapım tekniklerinin incelendiği, kapıların ölçülerini de içinde bulunduran envanter çalışması yapılmıştır [5]. Önceki yıllarda ahşap kapılar ile ilgili Geleneksel Afyonkarahisar evlerine ait kapıların malzeme, boyut, konstrüksiyon, süsleme ve aksesuar özellikleri tespit edilmiştir [9]. Ayrıca geleneksel Mardin evlerine ait günümüze ulaşan ahşap kapılar malzeme, boyut, konstrüksiyon, aksesuar ve süsleme özelliklerinin tespit edildiği çalışma yapılmıştır [1].

Kemaliye evleri ile ilgili akademik çalışmalar incelendiğinde Kemaliye’nin fiziksel ve tarihsel değerlendirmesi, Kemaliye’nin fiziksel yapısı, Kemaliye evleri başlıklarının incelendiği, Alper 1990’a ait olan “Kemaliye Yerleşme Dokusu ve Evleri Üzerine Bir Araştırma” isimli doktora tezi en kapsamlı çalışma olarak görülmektedir.

Yukarıdaki literatür bilgileri ışığında Geleneksel evler ve ahşap aksamı hakkında çeşitli çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Ancak Kemaliye evlerine yönelik ahşap kapı ve pencerelerin incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Oysaki Kemaliye’nin zengin kültürü ve tarihe meydan okuyan evleri ile bu evleri hem görsel hem de işlevsel olarak değerli kılan kapı ve pencerelerin araştırılmasına ve elde edilen bulguların gelecek nesillere aktarılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Kemaliye evleri ahşap kapı ve pencereleri ile ilgili çalışmanın başlıca amacı çok kültürlü toplum yapısına sahip Osmanlı Devleti'nin Anadolu'daki mimari birikimine yönelik çalışmalara Kemaliye evleri kapsamında katkıda bulunabilmektir. Çok kültürlülüğün vermiş olduğu zenginliğin yanı sıra İstanbul'a göçlerin sonucunda mimari hakkında fikirlerin artmasıyla biçimlenen Kemaliye evlerinde kullanılan malzemeler ve yapım teknikleri ile ahşap kapı ve pencerelerinin incelenmesi ve envanter oluşturulmasına katkıda bulunmaya yöneliktir.

Çalışma kapsamında Kemaliye'de bulunan tescilli yapıların kapı ve pencereleri malzeme ve yapım teknikleri yönünden incelenerek mevcut durumun analizi yapılmıştır. Her bir kapı ve pencere için oluşturulan envanter çalışmasında ahşap kapı ve pencerelerin yapımında kullanılan malzemenin türü, korunma durumu, süsleme ve aksesuar durumu, yapılan üst yüzey işlemleri, mimari ile uyumu, yardımcı metal öğelerin korunma durumları detaylı olarak incelenmiştir (Bkz. Ek-1, Ek-2). Kemaliye kentsel sit alanında bulunan 89 eve ait bahçe kapıları, giriş ve oda kapıları ile pencereleri araştırma kapsamına alınmıştır.

2. ARAŞTIRMA BÖLGESİ

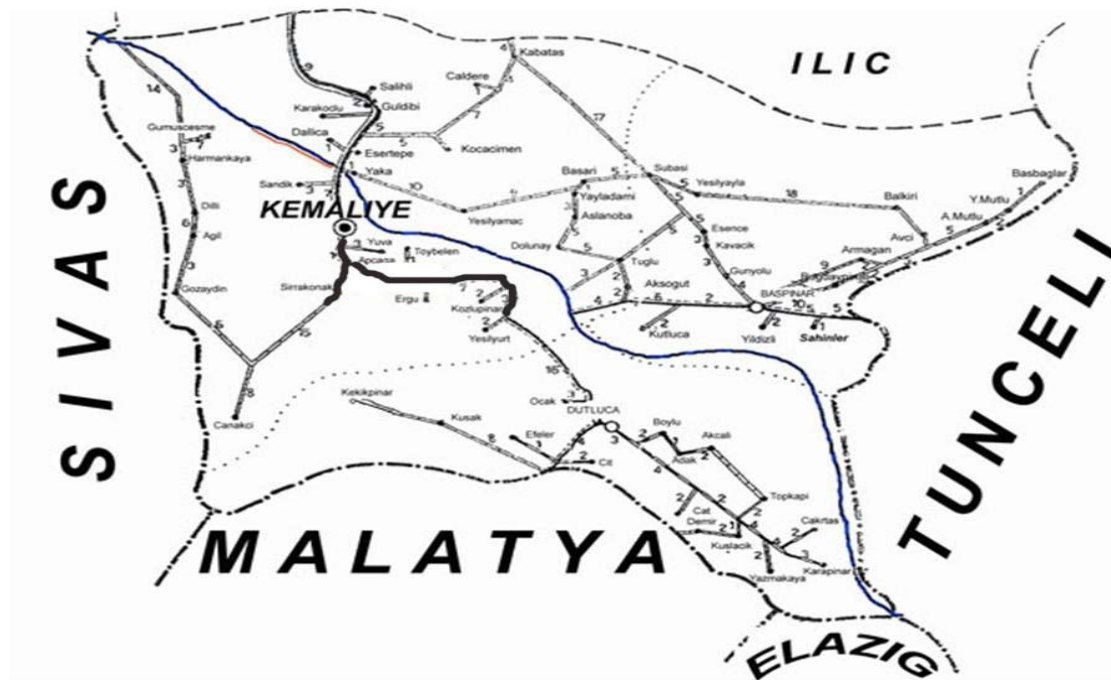
2.1. Kemaliye'nin (Eğin'in) Konumu, Doğal ve Kültürel Yapısı

Bu bölümde sırasıyla Kemaliye'nin Doğal yapısı başlığı altında “ coğrafi konumu, bitki örtüsü ve iklim özellikleri”, Kültürel yapı başlığı altında ise “ tarihi geçmişi, nüfusu, sosyal ve ekonomik yapısı” verilmiştir.

2.1.1. Doğal yapı

Kemaliye, Doğu Anadolu bölgesi Yukarı Fırat bölümünde Fırat nehrinin bir kolu olan Karasu'nun, batı kıyısında yer alan Erzincan'a bağlı bir ilçedir. 38°29' doğu boylamı ile 39°15' kuzey enlemleri içerisinde yer almaktadır. İlçenin kuzeyinde Erzincan'ın Ilıç, Doğusunda Tunceli'nin Çemişkezek ve Ovacık, batısında Sivas'ın Divriği, Güneyinde Malatya'nın Arapgir ve Elazığ'ın Ağın ilçeleri ile çevrelenmiştir (Harita 2.1).

Yüzölçümü 1168 km², denizden yüksekliği 900 m'dir. Kemaliye Erzincan'a 163 km, Malatya'ya 175 km ve Elazığ'a 145 km uzaklıktadır. Ayrıca Bağıştaştan geçen demiryolu ilçeyi Erzincan'a bağlar [10-12].

Harita 2.1. Kemaliye ilçesinin konumu [13]

Şekil 2.1. Kemaliye'nin görünüşü [14]

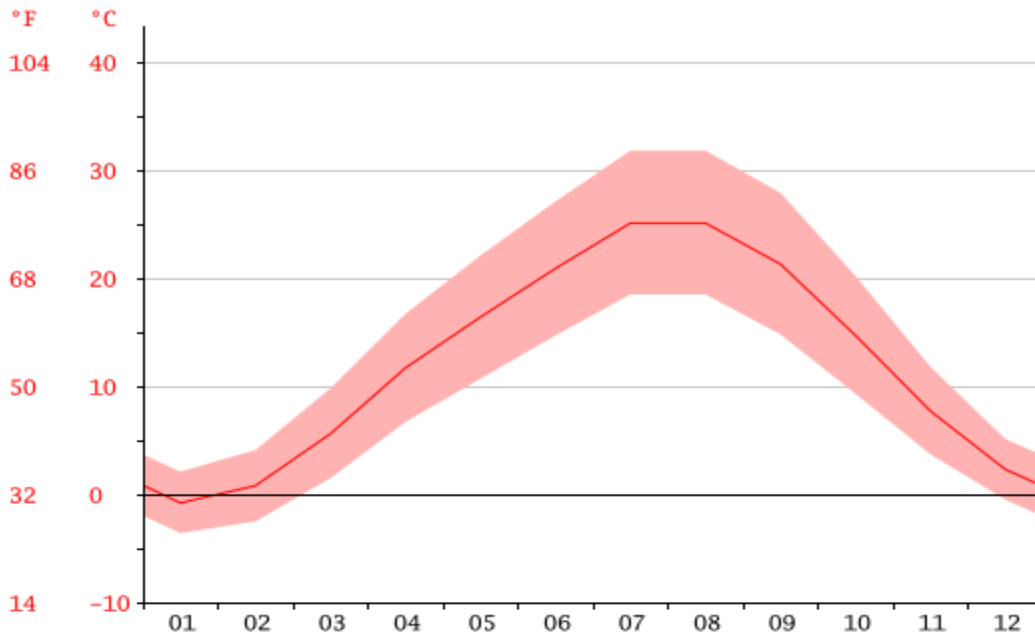
İlçeyi kuzeyde Palandöken ve Çal, doğuda Munzur, güneyde Harmancık, batıda Hotar dağları ve Sarıççek yaylası ile çevrelemiştir. Yerleşme bölgesinde arazinin topografik yapısı, nehrin derinlemesine aşındırmasının birkaç duraklama devresi geçirmiş olduğunu göstermektedir. Nehirden itibaren oluşan üç ana sekiden birincisinde bahçeler, ikinci sekide ise yapılanma alanları yer alır. Üçüncü sekiden sonra ilçede Hotar dağı yükselir. İlçenin konumlandığı alanda arazi eğimi %30-45 arasındadır [6].

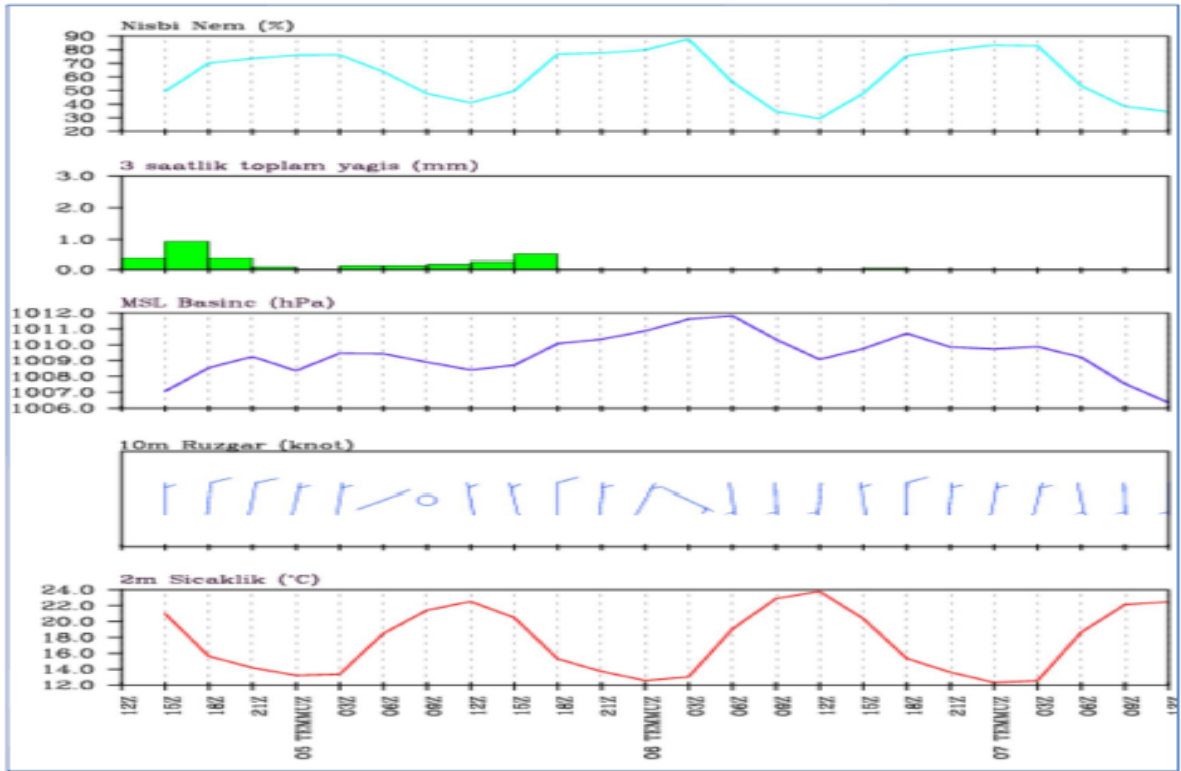
Şekil 2.2. Kemaliye'nin uydu görüntüsü [15]

Kemaliye ve çevresinde Doğu Anadolu iklimi yaşanmaktadır. Doğu Anadolu iklim tipinin ana özellikleri; kış mevsiminin çok soğuk ve uzun, yaz mevsiminin ise serin geçmesidir. Alçak alanlarda yazın sıcaklık yükselir. Yağışların büyük bölümü ilkbahar ve yaz başlarında yağmaktadır.

Ancak Kemaliye ilçesinde, iklim çevreye göre farklılık göstermektedir. İlçeyi çevreleyen sıradağların ve Keban baraj gölünün etkisiyle mikro klima alanları oluşmaktadır. Kemaliye ve çevresinde vadinin içi ve tabanı, yer yer Akdeniz iklimi özelliği göstermektedir [16]. Kemaliye'nin sıcaklık grafiği Çizelge 2.1'de verilmiştir. İlçeyi çevreleyen dağlar nedeniyle güneşlenme süresi kısadır. Fakat dağlık araziye oluşturan granit kayaların ısıyı yutması ve vadide yoğun hava akımının olmaması nedeniyle ısı korunmakta bu nedenle sıcaklık gün boyu devam etmektedir. Yağışlar ilkbahar ve sonbaharda yağmur, kışın kar şeklindedir [6].

Şekil 2.3. Kemaliye'nin sıcaklık grafiği [17]

Şekil 2.4. Kemaliye ilçesinin iklim grafikleri [18]

Kemaliye'nin bitki örtüsü iklim koşullarına göre değişiklik gösterir. İlçe merkezi ve yakın köylerde meyve ağaçları sıkça görülürken daha yüksek yerlerde konumlanmış köylerde sert hava koşullarına karşı dayanıklı olan meşelikler görülmektedir [19].

2.1.2. Kültürel yapı

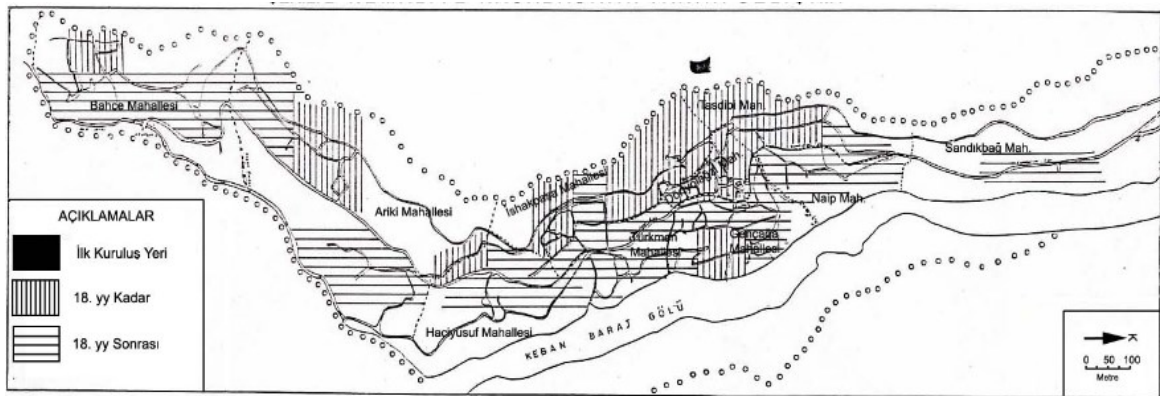
Kemaliye'nin adı 1926 yılına kadar Eğin'dir. Eğin adının anlamı kaynaklara göre değişmektedir. Tamamen Türk kökenli olan Eğin sözcüğü Göktürk dilinde "cennet gibi güzel bahçe" anlamına gelmektedir. Başka bir görüş ise Eğin'in Orta Asya'da Oğuz Türklerine ait bir yer adı olduğunu belirtmektedir. Bazı Avrupalı gezginlerin notlarına ve bazı kaynaklara göre ise Ermenice "su kaynağı" anlamına gelen Akn/Agn kelimesinin yerleşime ad olarak verildiği belirtilmektedir [19].

Kaşgarlı Mahmud'un, "Divan-ı Lügat-it-Türk" adlı eserinde Eğin sözcüğü, sırtın eğilen kısmı olarak tanımlamıştır [20]. Eğin sözcüğünün başka bir anlama geldiğini dile getiren bir yazar da Enver Behnan Şapolyo'dur. Yazar Eğin sözcüğün oluşumunu;

“Çok eski bir şehir olan Eğin'in tarihi; Romalılar zamanına kadar uzanır. Romalılar, Anadolu'yu ve Suriye'yi istila ettikleri zaman, bir kabile de şimdiki Eğin'in yüksek kayalarında güzel su membalarına rast gelmişlerdi. Bu güzel membainın civarında bir şehir tesis etmek gaye olmuştu. Nihayet bu şehri tesis ederek Roma lisanında membaa manasına gelen "Egon" ismi verilmiştir. Fakat bu dağ başında şehir kurmak imkânı yoktu. Bunun için dağ eteklerinde güzel bir şehir tesis edilmişti. Bugün Eğin, Murat suyunun kenarında gönül alıcı ve şairane bir kasabadır.” şeklinde izah etmiştir [21].

Kemaliye ilk kuruluş yeri, “batıda yer alan Taşdıbi Mahallesinin batısında savunma amacı göz önünde bulundurularak inşa edilmiş ve bugün çok az kalıntıları bulunan kaledir” [22].

Kemaliye’de Cumhuriyet dönemine kadar IV. yy’da Sasaniler, V. yy’da Persler, VI. yy’da Roma imparatorluğu hüküm sürerken, Roma İmparatorluğunun 395 yılında ikiye ayrılmasıyla birlikte Bizans topraklarında kalmıştır. Bizans döneminde halkın bir kısmının Arami dili konuşan Yakubi Hristiyan, bir kısmının ise Ermeni olduğu belirtilmektedir. 656 yılında bölgeye hâkim olan Araplar 712 yılına kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Arapların bölgeye hâkimiyetinin sona ermesinden sonra yerli Yakubi halkı Plippikos tarafından sürülmüş ve yerlerine Ermeniler iskân edilmiştir. 1058 yılı ile birlikte İbrahim Yınal’ın maiyetinde iken isyan ederek ayrılan Türkmenler Kemah’tan Malatya ovasına inebilmek için Eğin’i işgal etmişlerdir. 1100 yılına kadar çeşitli Türk boylarının hâkimiyetinde kalan Eğin kalesi Gümüş Tigin eliyle kesin olarak Türk hâkimiyetine katılmıştır. Bir süre Danişmendilere bağlı kalan Eğin 1106 yılında Anadolu Selçuklu Sultanlığına bağlanmıştır. Kemaliye Çelebi Mehmet Döneminde Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Şekil 2.5. Kemaliye'nin tarihsel gelişimi [23]

Yavuz Sultan Selim Kâfkasya'dan tehcir ettiği aileleri bölgeye yerleştirilmiş ve bu ailelere geçimlerinin sağlamaları ve göçün önlenmesi için bir fermanla İstanbul'daki et satışının yönetimini vermiştir. Bu ferman metninde “Eğın ve 19 pare köyüne ...” deyimi bulunur. Et kethudalığı göçü önleyemediğinden odun ve kömür kethudalığı da Eğın'e verilmiştir.

Kemaliye, 19. Yüzyılın ilk yarısında Harput vilayetine, 1878'de Mamuret-ül Aziz (Elazığ) vilayetine bağlı kalmıştır. Cumhuriyetin döneminde El'aziz, 1926 yılında Malatya ve 13 Mayıs 1938'de resmi gazetede yayınlanan 3383 no'lu kanun ile Erzincan'a bağlanmıştır [21].

**T.C.
Resmî Gazete**

Tesis tarihi : 7 Teşrinievvel 1336 - 1920

İdare ve yazı-işleri için Başvehâlet Nefriyat ve Müdevvenat Dairesi Müdürlüğüne müracaat olunur	18 MAYIS 1938 ÇARŞAMBA	SAYI : 3910
--	----------------------------------	-------------

KANUNLAR

**Kemaliye ve Tercan Kazalarının Erzincan Vilâyetine
ve Ağrı Nahiyesinin de Elâzığ Vilâyetinin Keban
Kazasına bağlanmaları hakkında kanun**

Keruan No: 3383

Kabul tarihi: 11/5/1938

Madde 1 - Malatya Vilâyetine bağlı Kemaliye ve Erzurum Vilâyetine bağlı Tercan Kazaları mevcut ahiye ve köyleri ve hali hazır sınırları ile oldukları vilâyetlerden alınarak Erzurum Vilâyetine ve Malatyanın Arabkir Kazasına bağlı Ağın Nahiyesi de bütün köyleriyle birlikte bu kaza ve vilâyetten alınarak Elâzığ Keban Kazasına bağlanmıştır.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13/5/1938

sayılı kanun mucibince verilecek ikramiyelerle kaçak takibinde ölen veya sakatlananlara verilecek tazminat ve bu suçlara aid davaların muhakeme vesait masrafları ve inhisar menhurları tarafından yakalanan kaçak gümrük eşyasının nakil masrafları bütçenin taallük ettiği fasıllardan verilir.

Madde 6 — Geçen yıl borçları tertibine konan tahsisat kıyafet etmediği takdirde işbu borçlar, taallük ettikleri hizmetlere tekkabül etmek üzere cari yıl bütçesine mevzu tahsisattan Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin muvafakatile mezkûr tertibe naklen tesviye olunur.

1933 - 1936 yılları borçlan tertibindeki tahsisat kâfi gelmediği takdirde bu paralar 1938 yılı bütçesinin masraf kısmındaki tasarruftan - Cümrük ve İhşisarlar Vekâletinin muvafakâle - mezkûr tertibe naklen tesviye olunur.

Madde 7 — (Sergilere iştirak ve propaganda masrafları) namile bütçeye konulan tahsisatın safı sureti ve evrakı mübtesinin hazırlanması mütedavil sermaye masrafları hakkındaki usullere tabidir.

Madde 8 — Kaçakçılık suçlarından dolayı mahkemelerce ve heyet-

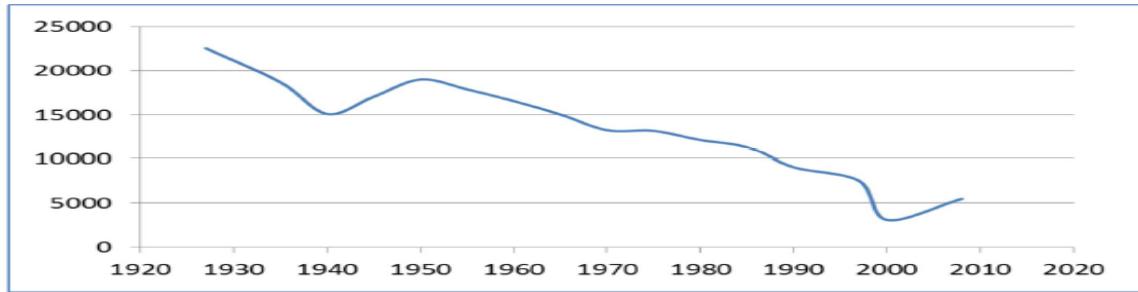
Şekil 2.6. 13 Mayıs 1938 'de resmi gazetede yayınlanan 3383 no'lu kanun [24]

Eğin ismi “Türkiye Büyük Millet Meclisi İcra Vekilleri Reisliğinin (Bakanlar Kurulu Başkanlığı) 21.10.1338 (21.10.1922) tarihli kararnamesinde değinildiği üzere, *Eğin isminin, hiçbir mefhumu milli ifade etmediği açıkça* belirtilmiştir. Bu metne göre, ulusal bir kavram içermeyen Eğin adının, KEMALİYE unvanıyla tevsiimi (adlandırılması), Dâhiliye Vekâlet’inin (İç İşleri Bakanlığı) 8 Teşrinievvel 1338 (8 Ekim 1922) tarihli tezkeresi üzerine İcra Vekilleri Heyeti’nin (Bakanlar Kurulu) 2110,1338 (21.10.1922) tarihindeki içtimasında takarrür (kararlaştırılmıştır) etmiştir” [21].

1518 tarihli Tahrir Defterinde yer alan nüfus verileri Kemaliye'nin tespit edilebilen ilk nüfus verisi olarak kabul edilmektedir. Bu verilere göre; Kemaliye'nin 16. Yüzyılda ki nüfusunun yaklaşık olarak 1.165 kişi olduğu söylenebilir. 1523 yılında Müslüman nüfusun hane sayısı artarken Gayrimüslim nüfusun hane sayısı ise düşmüş ve nüfusun 1.077 olarak tespit edilmektedir. 1568 tarihli tapu kayıtlarına göre 16. Yüzyılın ikinci yarısında nüfusun yaklaşık 2.428 kişiye yükseldiğı saptanabilmektedir.

Diyarbakir vilayeti salnamesine göre 1875 yılında 5138, Mamuret ül-Aziz Vilayeti Salnamelerinde ise nüfus 1881 yılında 4779'dur. Batılı gezginlerin notlarına göre ise J. Brant 1835 yılında şehirde bulunan 2.700 evin 2.000'inde Türkler 'in 700'ünde ise Ermenilerin oturduğunu belirtmiştir [6].

1927 yılında başlayan düzenli nüfus sayımlarında ise ilçe nüfusunun düşüş gösterdiği tespit edilmektedir. Nüfusun azalmasının başlıca etkeni göçlerdir. İlçede tarıma elverişli toprak arazilerinin elverişli olmaması, hayvancılık ve halı dokumacılığının yeterli düzeye ulaşamaması, genç nüfusun eğitim için büyük şehirleri tercih etmesi, göç oranının artmasına neden olmuştur.

Şekil 2.7. Kemaliye nüfusunun yıllar içinde değişim grafiğı [25]

Kemaliye'de 20.yy. başlarına kadar Türkler ve Gregoryen Ermeniler bir arada yaşamıştır. İlçe merkezinin dışında bazı köylerde Hayhorum denilen "Rum kilisesine mensup Ermeniler" de yaşamaktaydı. 11. yy. da gelişen Türk akınları ile bölgeye yerleşen Oğuz Türkleri Kemaliye'nin Türk kökenli en eski yerleşimlerini oluşturmaktadır. Yavuz sultan Selim döneminde Kafkasya'dan getirilen ailelerde bu gruba katılmıştır.

Fiziki çevre koşulları Kemaliye'nin sosyal, ekonomik ve kültürel yapısının oluşmasında belirleyici etken olmuştur. Toprakların tarım için gerekli alan içermeyişi, halkı geçim kaynağı olarak hayvancılık, meyvecilik ve özellikle el sanatlarına yönlendirmiştir. Yapılan

araştırmalarda halıcılık, dokumacılık, yemenicilik, demircilik, değirmencilik, marangozluk, terzilik gibi zanaatların geçmişte ticari hayat içinde önemli iş kolları olduğu saptanmıştır.

İlçenin önemli ekonomik kaynaklarından biride İpek yolu üzerinde olması sebebiyle kurulan gmrklerdir.

şekil 2.8. Gmrk mahallesinde bulunan eski gümrük dkknları (zgn)

İlçede ekonomiyi besleyen tüm bu unsurlar yeterli olmamış üretici erkek nüfusun büyük bir çoğunluğu büyük kent merkezlerine göç etmeye başlamıştır. Bu g ve gurbet olgusu Eğin'in ekonomik yapısının yanı sıra sosyal ve kültürel yapısını da etkilemiştir [6].

Ankara, Etnografya müzesi Kitaplığı'nda saklı Eğin şer' iye mahkemesi 1256 (1840) tarih ve defter 6-7'de görülen kayıtlara göre Eğin'de 39 iş kolunda 1324 işyeri mevcuttur. 1995 yılında ile merkezinde faaliyet gösteren iş kollarının sayısı 35 deti ise 100'dr [21]. Bu durum incelendiğinde Kemaliye'nin ekonomik hayatının büyük bir değişime uğradığı tespit edilmiştir. Geçmişteki zanaatların ve üretim biçimlerinin bugün önemini yitirmiş ve bölge ekonomisinin canlanması için turizme yönelme başlamıştır. Bu süreçte doğa ve kültür turizmi önem kazanmıştır. Yaz aylarında yapılan festivaller ve kültürel etkinlikler turizmin gelişmesine katkı vermektedir. Turizmin gelişimi sadece bölge ekonomisini canlandırmamış özgün evlerin varlığını sürdürmesine de katkı sağlamıştır. Ev

pansiyonculuğu önem kazanırken bu sayede çoğu evin onarımı yapılmış ve evlerin konaklama birimi olarak kullanılması sağlanmıştır [26].

2.2. Kemaliye'nin Fiziksel Yapısı

Kemaliye'nin Fiziksel Yapısı başlığı altında sırasıyla yerleşme dokusunun fiziksel gelişimi ve fiziksel yapıyı oluşturan mimari ve işlevsel öğeler alt başlıkları incelenmiştir.

2.2.1. Yerleşme dokusunun fiziksel gelişimi

Kemaliye'nin kuruluşu rivayete göre 11. Yüzyıla dayandırılmaktadır. A. Keçyan, - Eğinli rahip Ohannes'in yazısından alıntı olduğunu belirterek- 11. Yüzyılda Vaspurakan'dan gelen grubun önce Pegir (Sırakonak), Gemürgap (Toybelen), Apçağa, Geruşla (Yuva), Çevlik köyleri ile Ariki ve Bahçe mahalleleri gibi merkezin güneyinde yer alan bölgelere yerleştiğini; 16. Yüzyılda Ani'den gelenlerin ise kuzeye doğru yayıldıklarını kaydetmektedir.

Topografyanın ana işlevsel öğeleri olan su kaynakları, yapılanmanın yerini saptamıştır. İlçenin önemli su kaynaklarından olan Kadıgölü ve çevresinde ki yerleşime uygun arazi yapısı ilçenin merkez işlevini yüklenecik ön koşulları sağlamıştır.

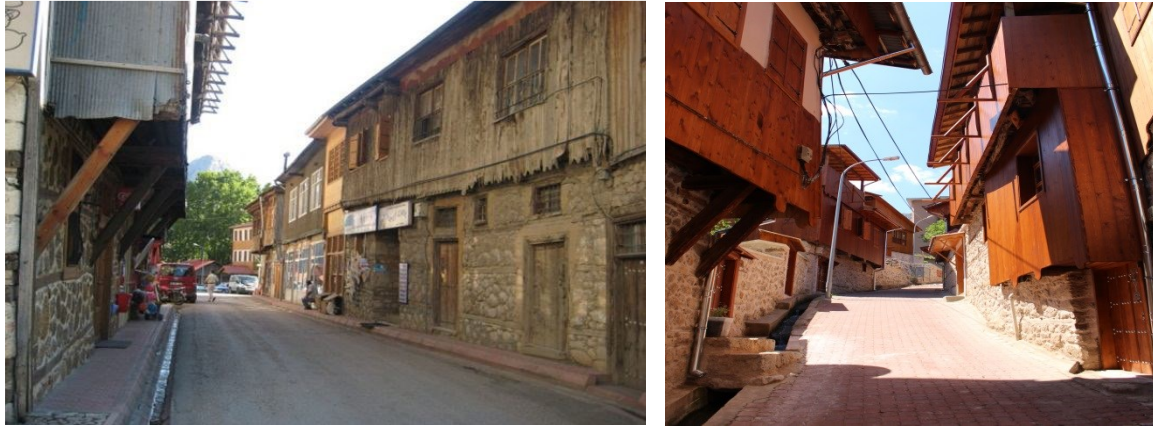
Kemaliye bugünkü görünümüyle başka çağların izini taşımadan yalnızca Osmanlı döneminin 19. Yüzyıl fiziksel doku özelliklerini sunar. 19. yüzyıl sonunda başlayan göç hareketi ile nüfus kaybetmeye başlayan Kemaliye ekonomik işlev yitirilirken yeni göç almaması ile cumhuriyet döneminde konut farklılaşması yaşamamıştır. Cumhuriyet sonrası kamu yapıları, okullar gibi yeni eklenen öğeler günümüze kadar süren eski-yeni ikilemini oluşturmuştur [27].

2.2.2. Fiziksel yapıyı oluşturan mimari ve işlevsel öğeler

Kemaliye yerleşim dokusunda “konut alanları”, ”çarşı ve yönetim merkezi” ve “dini ve sosyal merkez” olmak üzere üç ana öğeden söz etmek mümkündür.

Arazinin eğimli oluşu yatay düzlem oluşturmadığından İlçe’ de “meydan” olarak nitelendirilecek açık alanlar bulunmamaktadır. Alışveriş niteliğinin zorunlu sonucu çarşı bölgesinde küçük meydanlar işlevlendirilmiştir.

Güneyden başlayıp kuzeyde Erzincan yoluna kadar devam eden Cumhuriyet Caddesi yerleşimin omurgasını oluşturmaktadır. Çarşı, ticari işletmeler ve tüm resmi kurum yapıları bu hat üzerinde yer almaktadır. Kadı gölü su kaynağının çevresinde bulunan medrese, Taşdibi Camii, Orta Camii ve hamam ilçenin önemli dini ve sosyal yapıları ve ilçenin ikinci merkezini oluşturmaktadır. On mahalleden oluşan planlama alanında konut alanları ise ayırık düzende tüm alana yayılmıştır [27].

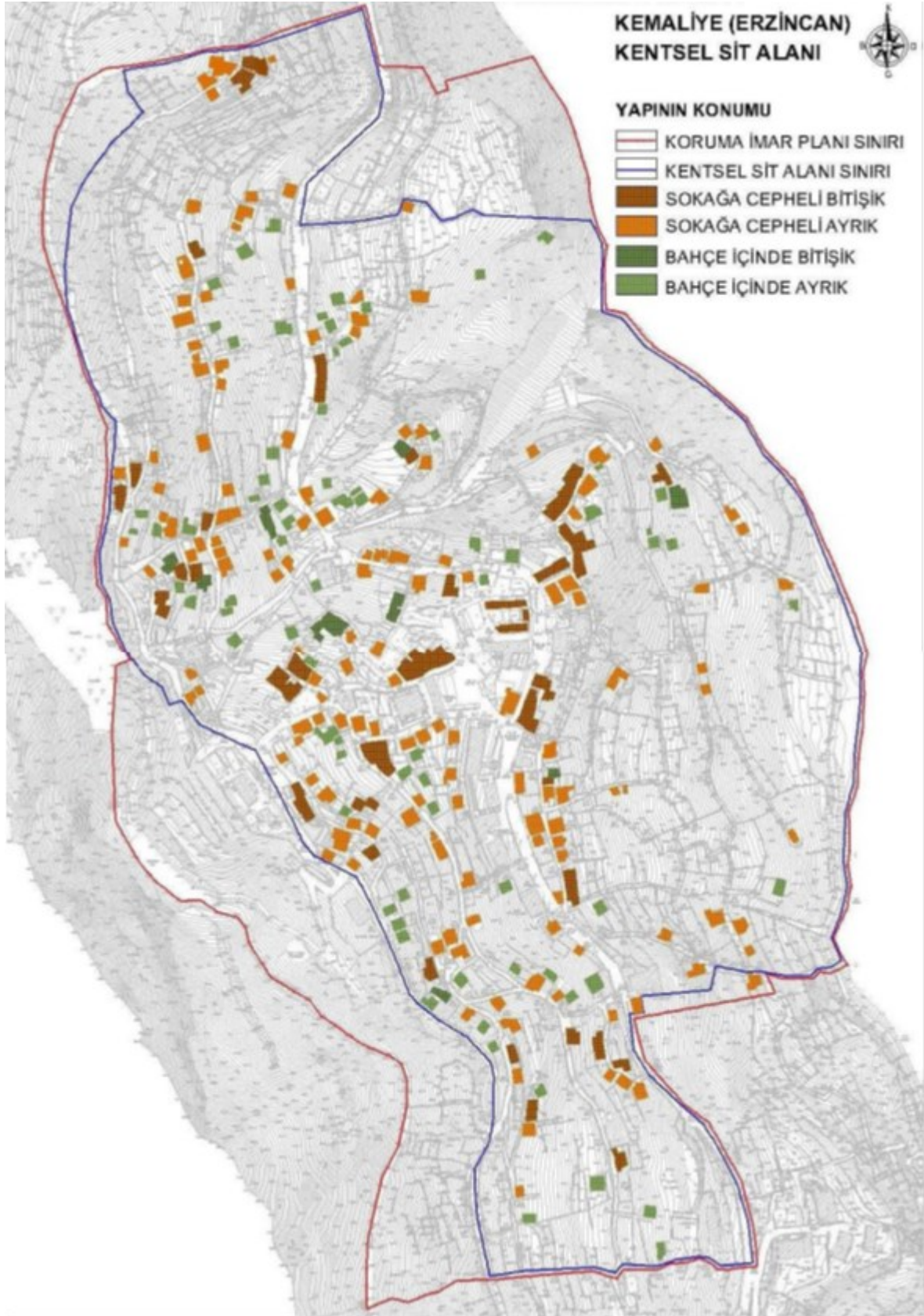
Şekil 2.9. Kemaliye’de sokak dokusu (Özgün)

Kemaliye’de bahçeler yapı alanına oranla daha büyüktür. Bu bahçeler mülkiyet sınırlarını belirleyen alçak duvarlar dışında görsel kesintiye uğramadan konutlar arasında eğimli yeşil alanlar oluşturmaktadır. Bu nedenle yerleşimin mekânsal yapısında yeşil doku egemendir [16].

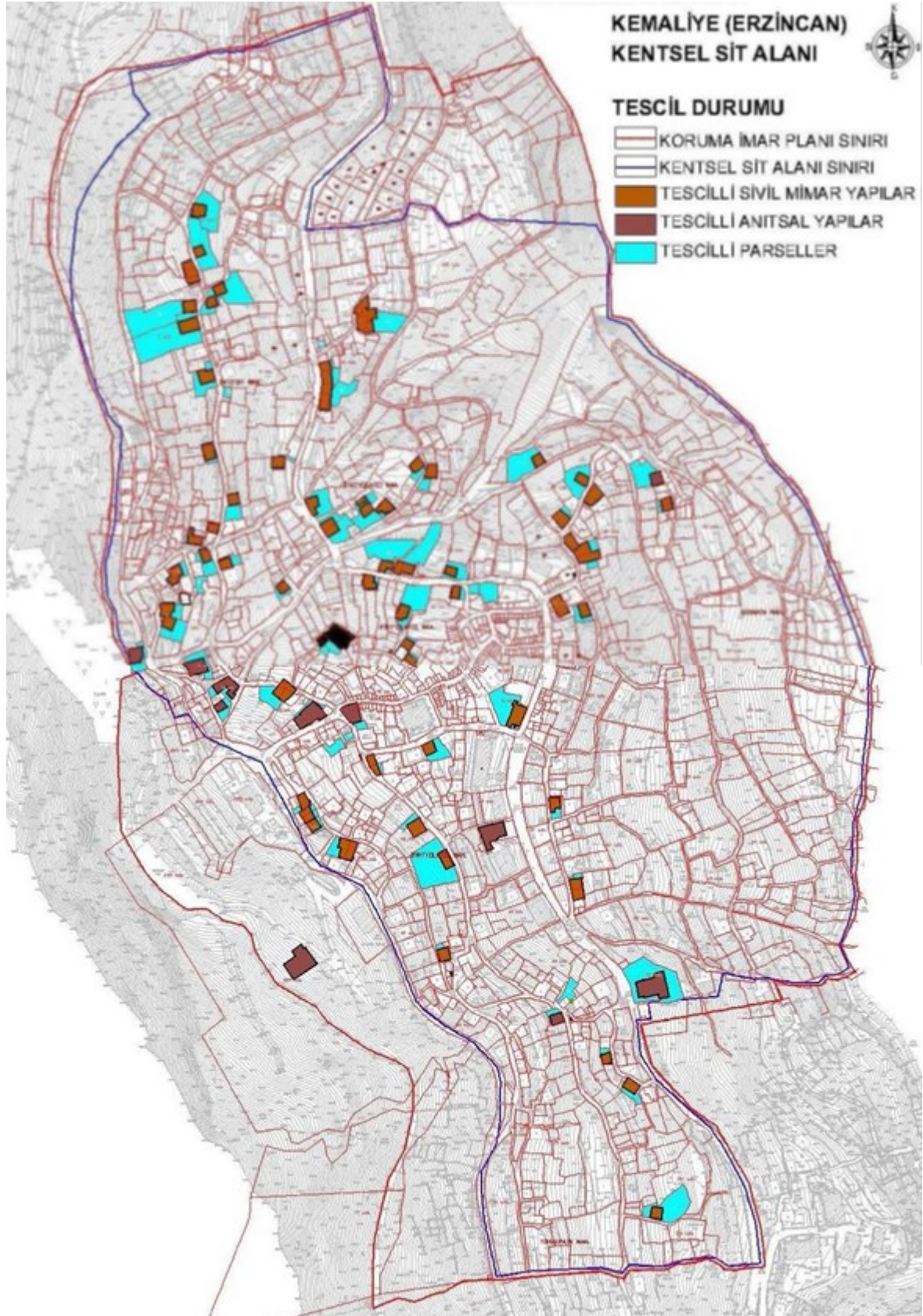
İlçedeki konutların çoğunluğu kentsel sit alanında yer almaktadır.

Kemaliye Kentsel sit alanında yer alan yapılar;

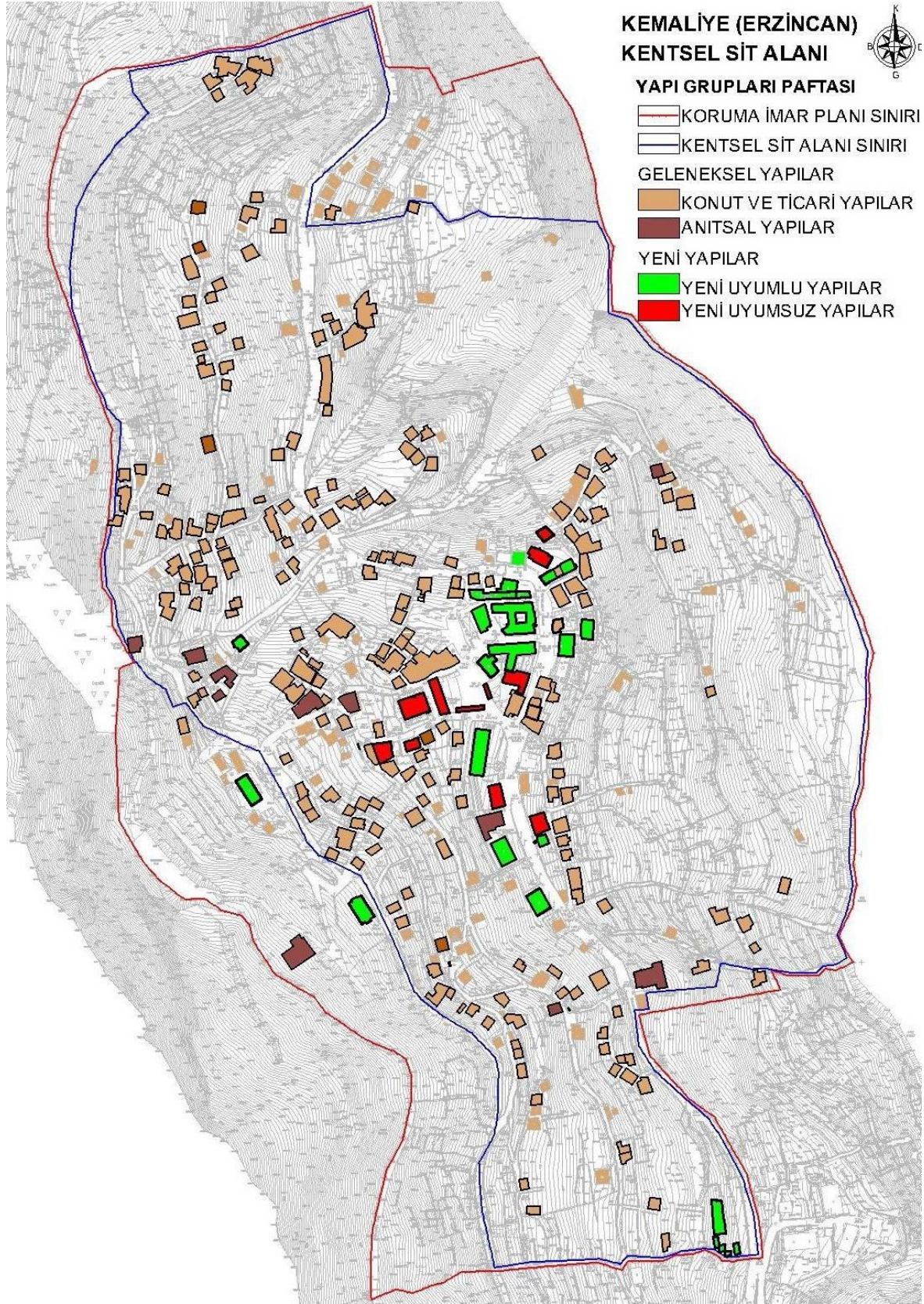
- Bahçe içinde bitişik
- Bahçe içinde ayırık
- Sokağa cepheli bitişik
- Sokağa cepheli ayırık, olarak gruplandırılabilir (Şekil 2.4).

Şekil 2.10. Kentsel sit alanı içerisindeki yapıların konumu [16]

Şekil 2.11. Kentsel sit alanı içerisindeki yapıların tescil durumu [16]

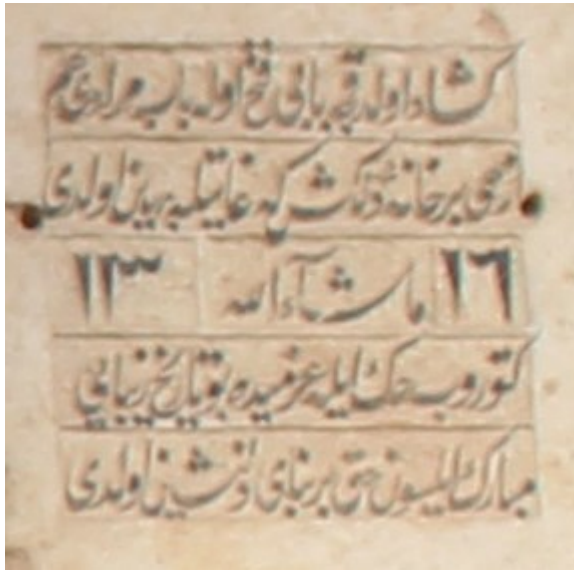

Şekil 2.12. Kentsel sit alanı içerisindeki yapı grupları paftası [16]

2.3. Geleneksel Kemaliye Evleri

Kemaliye evlerinde oluşumunda ana unsur topografyadır. Kademelendirilmiş araziye konumlandırılan evler araziye verimli kullanabilmek için çok katlı ve doğayla uyumlu malzemeden inşa edilmiştir.

Kemaliye evlerinin; “Bazılarının dış duvarlarında yer alan yazıtlar veya ilk tapu kayıtlarına dayanarak en eski örnekleri yaklaşık 100-120 yıl öncesine tarihlenebilir”.

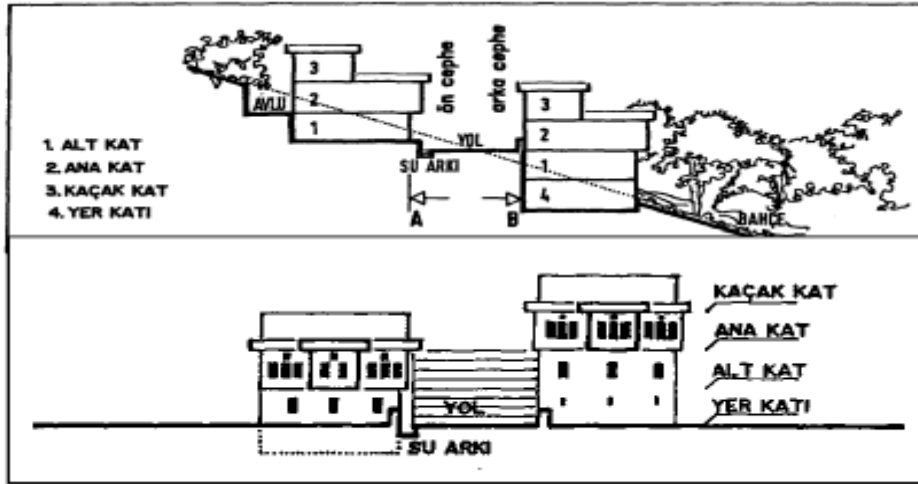

Şekil 2.13. Kemaliye evlerinden duvar yazıtı örneği Abdullah Balioğlu evi (Özgün)

Geleneksel Kemaliye evlerinde sokak yalnızca giriş düzeyinde ilişki kurarken öncelikle yönelmesi gereken dış çevre ögesi değildir, ana görsel yönlendirici Fırat Nehri'dir.

Yollar arazinin topografik verilerine göre eğime dik ve paralel biçimlenmektedir. Eğime paralel sokağın yükselen kenarında ki konutlar, sokak silüetine ön cephesiyle katılırken; alçalan kenardaki evler sokakla ilişkisini arka cephesiyle kurmaktadır. Sokağın iki silüeti birbirinden farklılık gösterir, sokağın bir tarafındaki evler tek veya iki katlı görünürken diğer tarafında ki evler üç veya dört katlı görünmektedir.

Eğim yönüne dik sokaklarda ise kat yüksekliği açısından simetrik silüetler vermektedir. Sokağı her iki yönde de evlerin yan cepheleri sınırlamakta, böylece sokak her iki yanda benzer cephe özellikleri sunmaktadır [27].

Şekil 2.14. Geleneksel Kemaliye komutlarının yerleşim düzeni [27].

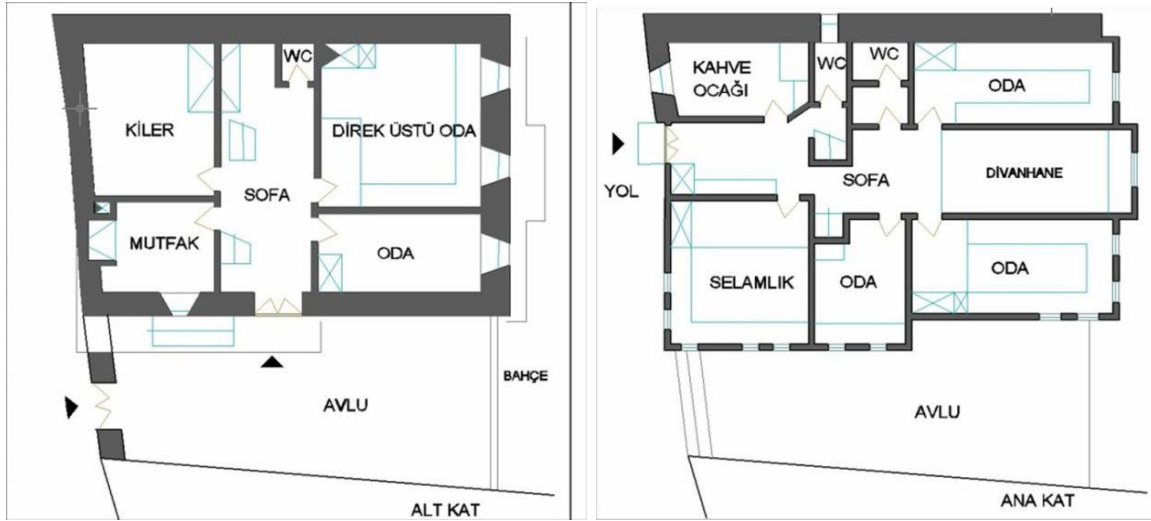
Kemaliye evlerinde kat adedini yapının eğimli arazideki konumu belirlemektedir. Evlerin tümünde iki kat bulunur. Bu iki kata ek olarak kaçak kat bulunur. Ana katın üstünde taban alanının yaklaşık yarısı kullanılarak yapılmıştır. Bazı evlerde ikinci bir alt kat (yer katı) bulunmaktadır. Dolayısıyla kat adedi dört katla sınırlanmıştır.

Kemaliye kat dokusunun ayırt edici özelliği; Evlerin tümüne yakın bölümünde kaçak kat dışında katların doğrudan dış çevre ile ilişkisinin sağlanabilmesidir.

Sonuç olarak, evlere ana katlarda arka cepheden, alt katlarda ise ön ve yan cepheden giriş sağlanmaktadır [27].

2.3.1. Kemaliye evlerinin mekânsal organizasyonu

Kemaliye evlerinde iç mekân, geleneksel Türk evinin plan tiplerinden olan iç sofalı plan tipine göre örgütlenmiştir. Sofanın etrafında biçimlenen odalar katlara göre biçimlenmiştir (Şekil 2.9) [6].

Şekil 2.15. Geleneksel Kemaliye evinde mekân organizasyonu (iç sofalı plan tipi) [6]

Kemaliye evlerinde mimari kurguya üç temel işlev yön vermektedir. Bu işlevler yaşama, hizmet ve üretim eylemleridir. Bu işlevleri Alper 1990:65 doktora tezinde şu şekilde gruplandırır:

Yaşama eylemleri: Yeme, yatma, oturma, konuk ağırlama.

Hizmet eylemleri: Hazırlama, pişirme, yıkama, temizlik, hayvan bakımı.

Üretim eylemleri: Halı ve bez dokuma, sebze ve meyve yetiştirme, kurutma ve değerlendirme.

Kemaliye evlerinde adı geçen eylemlerin gerektirdiği işlevsel mekânlar, oturma ve servis birimleri adı altında toplanabilmektedir.

Oturma birimleri mevsimlik kullanıma göre yazlık ve kışlık odalar; halkın sosyo-kültürel değerlerine göre özdeşleşmiş başoda ve selamlık, sofanın oturma işlevli bölümü niteliğindeki divanhane gibi mekânları içermektedir.

Şekil 2.16. Kemaliye evinden oda örneği (Özgün)

Servis birimleri ise; ahır ve samanlık, mevsimlik yiyeceklerin korunduğu soğukluk, mutfak, sebze ve meyvelerin yanı sıra bunların değerlendirilmesiyle elde edilen pekmez, pestil, oricik gibi yiyeceklerin kurutulduğu dam (yetme) ve konuk odalarına hizmet veren kahve ocağından oluşmaktadır.

Farklı eylemlere yönelik işlevsel mekânların, aynı yapı içinde tüm katlarda birlikte örgütlenme ilkesinin, belirli unsurlara bağlı olarak oluştuğu söylenebilir. İki veya daha fazla katlar halinde ve düşeyde gelişen evlerde; yapının eğim ile ilişkisine ve manzaraya bağlı olarak tek cephe egemendir. Bu sebeple oturma birimleri her kat planında ön kesimde, servis mekânları ise arka kesimde yer alır. Fırat Nehri'ne yönelme eğilimi, oturma işlevli mekanların genellikle aynı yönde planlanma ilkesini ortaya çıkarmıştır. Buna göre, iç sofalı plan şemasının Kemaliye evlerindeki özgün biçimini oluşturan öğeler; ortada “aralık” olarak adlandırılan sofa, sofanın yan tarafında bulunan özelleşmiş odalar (divanhane, başoda, haremlık, selamlık) ve arka bölümündeki servis mekânlarıdır. Evlerin yer katı olarak adlandırılan ahır, merék, odunluk gibi yalnızca servis işlevli mekânlarını içeren en alt düzeyi her evde bulunmamaktadır [25].

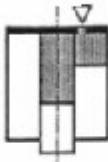
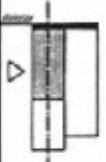
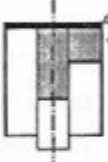
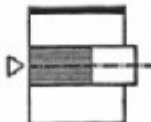
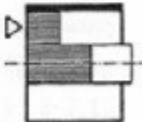
Tasarım öğeleri

Sofa (aralık)

Türk evi plan özellikleri, odaların sofa etrafında dizilmesiyle oluşmuştur. Türk Evi'nin plan tipini belirleyen, odalar ve sofanın yerleşimini bilimsel anlamda ilk sınıflandıran Sedat Hakkı Eldem¹ olmuştur. Yapmış olduğu sınıflandırmaya göre;

- Sofasız plan tipi
- Dış sofalı plan tipi
- İç sofalı plan tipi
- Orta sofalı plan tipi şeklindedir [6].

Kemaliye evleri iç sofalı plan tiplerindendir. İç sofaya aralık denilmektedir, sofa Kemaliye evlerinde biçimin ana belirleyicisidir. Sofa yalnızca odaların ve diğer mekânların doğrudan açıldığı bir geçit veya ortak kullanım alanı değildir. Dış çevre ile katlar arasında doğrudan bir ilişki sağlar. Ana katta sofadan, planın orta aksında yer alan ve bir kot yüksekte bulunan seki olarak adlandırılan divanhane kısmına çıkılır [21].

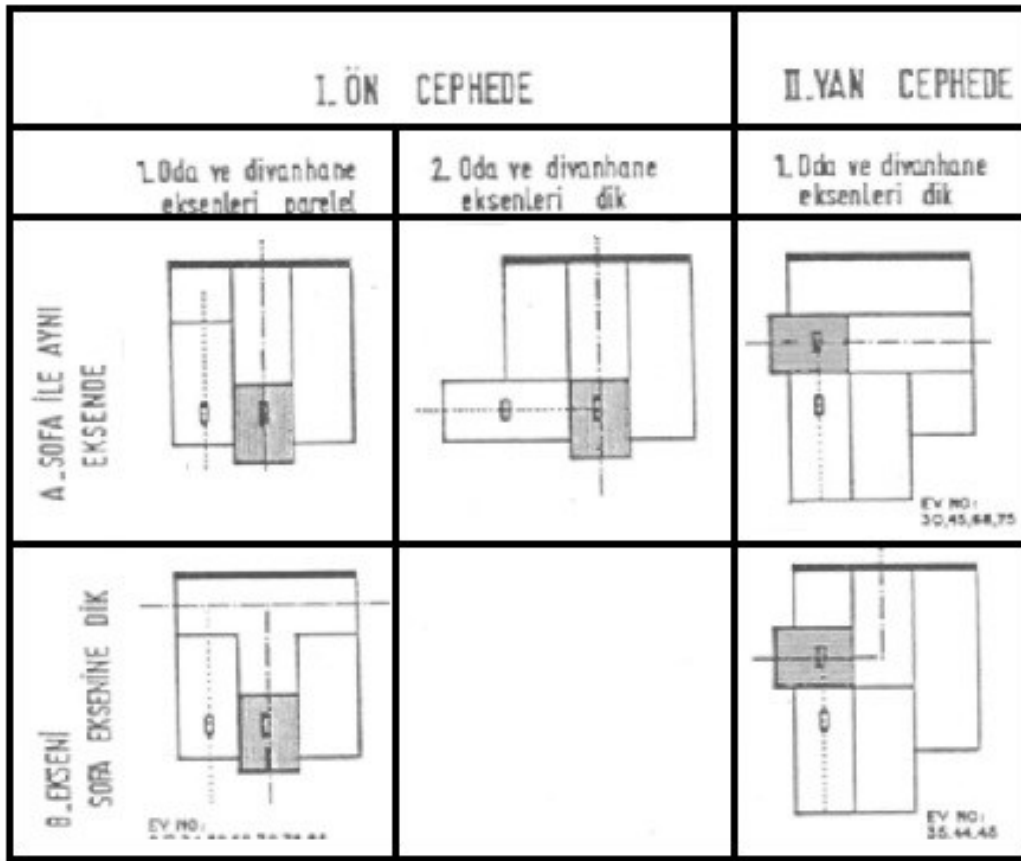
I. GİRİŞ ARKA CEPHEDEN			II. GİRİŞ YAN CEPHEDEN		
	1. Sofanın kısa kenarından	2. Ek sofadan	1. Sofanın kısa kenarından	2. Sofanın uzun kenarından	3. Ek sofadan
A. SOFA EKSENİ ÖN CEPHEYE DİK					
	EV NO: 23.85.38			EV NO: 31.42.71.72.73	EV NO: 8.33.85.86.87
B. SOFA EKSENİ ÖN CEPHEYE PARALEL					
			EV NO: 73.23.67/20.34.24.38.43.50, 30.37.39.40.41.42.43.44.45.46		EV NO: 48

Şekil 2.17. Kemaliye evleri ana katlarında Giriş-Sofa ilişkisi [26]

¹ Sedat Hakkı Eldem, "Türk Evi Plan Tipleri", İTÜ Mim.Fak.Bask.1968 sf.25

Divanhane

Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlükte Divanhane geniş sofa olarak adlandırılmaktadır. Geleneksel Türk evinde sofanın manzaralı kısa kenarının zeminden kot farkı ile yükseltilmiş bölümüdür. Kemaliye evlerinde sofanın oturma işlevli bölümüne “Divanhane” adı verilip evin manzara ile etkin görsel ilişkisini kurduğu mekândır.

Şekil 2.18. Kemaliye evlerinde divanhane konumlanma seçenekleri [26]

Şekil 2.19. Kemaliye evinden divanhane örneği [27]

Ana kat bölümünde bulunan divanhane kattaki mekân organizasyonunu sağlamaktadır. “Cepheden genellikle diğer birimlerden daha öne çıkan çıkmalarla pekiştirilmesi divanhanenin devamında yer aldığı sofanın, yapı bütünü içindeki işlevsel önemini vurguladığı gibi, simgesel bir nitelik de kazandırdığı söylenebilir” [27].

Şekil 2.20. Kemaliye evlerinde, ön cepheye çıkma yapan divanhane bölümü [16]

Odalar ve odalardaki iç mekân donanımları

Geleneksel Türk evindeki “Odanın planlaması davranışsal temelde oluşturulduğundan işlevsel açıdan bir çadıra benzediği söylenebilmektedir. Mekân kullanımı, döşemesi ve odanın bağımsız organizasyonu göçerin çadır yaşamının ana öğelerinden türemişe benzer. Yaşama mekânının çok amaçlı kullanımına çadırdaki gördüğümüz gibi, yatakların gündüz dolaplara kaldırılması da katılır” [27].

Türk evinin çekirdeği odadır ve buradan gelişmiştir [28-30]. “Türk evindeki odaların en önemli özellikleri kendi başlarına, yapı içinde belirli eylemleri karşılayan birimler olmalarıdır. Göçebelik dönemindeki çadırlar gibi her oda oturma, yemek yeme, çalışma, yatma gibi eylemlerin gerçekleştiği bir ortamdır. Bu eylemler için gerekli olan çevre parçalarının bir araya gelmesiyle bu odalar biçimlendirilmiştir” [21].

Kemaliye evlerinde odalar yemek yeme, oturma, yatma gibi işlevlerin tümüne cevap verebilecek nitelikte tasarlanmışlardır. Sofanın iki kenarına konuşlanan odalar genellikle divanhanenin iki yanında yer alırlar. Kısa kenarı uzun kenarının yarısı kadar biçimlenen odalar, kısa kenarları manzaraya doğru ve yaygın uygulama ile divanhane ile aynı yöne bakacak şekilde konumlanmışlardır. Odalardan birisi selamlık odasıdır. Selamlık odası konukların ağırlanması için kullanılır. Genellikle odaya uzun kenarın köşesinden girilmektedir. Manzaraya bakan kısa kenarında iki ya da üç sıra şeklinde dizilen pencereler ve bu pencerelerin önünde oturma eylemini sağlayan iki kollu sedirler bulunmaktadır. Ayrıca odanın içinde yatakları depolamak için yüklük bulunmaktadır. Bu yüklüklerin içinde “gusülhane” adı verilen yıkanma ve abdest alma amaçlı kullanılan ıslak hacimler bulunmaktadır. Birkaç işlevin kullanıldığı odalarda mekânın ortası boştur [16].

Şekil 2.21. Kısa kenarı manzaraya yönelen oda biçimlenmesi [31]

Kemaliye evlerinde ana katta bulunan selamlık odasının, işlevsel kullanımının yanı sıra simgesel anlamı da bulunmaktadır. Selamlık odası oransal olarak diğer odalarla aynı özellikleri taşımaktadır.

Kemaliye evlerinin mekânsal örgütlenmesinde Selamlık odası adı altında özelleşmiş üç tip mekândan -Selamlık Odaları, Tek Direkli ve Nimsekili Odalar, Başodalar- söz edilebilir. Temel işlevleri konuk ağırlama olan bu odalar, boyutsal farklarına ve yapısal ayrıntılarına bağlı olarak değişik adlar almışlardır.

Tek direkli ve Nimsekili odalar diğer odalara göre biçimsel farklılıklar göstermektedir. Direk üstü oda da denilen bu odalar 2 mağ genişliğinde kare veya kareye yakın dikdörtgen mekânlardır. Aralarında ki duvar kaldırılarak uzun kenarları birleştirilmiştir. Tavan kirişini destekleyen ahşap dikme bulunmaktadır. İki kiriş arasındaki mesafe olarak adlandırılan mağ yaklaşık olarak 2,5 – 3 m. arasındadır [32].

Şekil 2.22. Direk üstü oda örneği [6]

Geleneksel Türk evinin tüm mekânlarının ayırtkan özelliği, tasarım ile bütünleşen sabit donanım öğelerini içermesidir. Bu öğeler; sedir, yüklük, ocak ve duvar elemanları olarak belirlenmektedir.

Sedir, oturma boş vakit değerlendirme, ısınma ve çalışma amacıyla yapılmış oturma elemanıdır. Sedir yerden biraz yüksek oturma biçimine uygun düzenektedir. Genişliği 75-105 cm, yüksekliği ise 35-45 cm. arasında değişmektedir [6].

Şekil 2.23. Mümtazlar konağı başodasından sedir görünümü [6]

Kemaliye evlerinde bir, iki veya üç kollu sedirler bulunur. Sedirleri sınırlayan eleman; kapı tarafında korkuluk, diğer tarafta ise yüklüktür.

Geleneksel Türk evinde, iç mekânda kullanılan önemli elemanlardan birisi de yüklüklerdir. Yüklükler gündüzleri yatakların kaldırıldığı dolaplardır. Dolap düzeni üç modülden oluşur ve iki bölümlüdür. Gusûlhane ve yüklük işlevli bölüm seki altında yer alırken, Seki üstünde dolap olarak tasarlanan ikinci bölüm bulunmaktadır. Kemaliye evlerinde tavana dek yükselen dolap biçimlenmesine rastlanmamıştır [16].

Şekil 2.24. Kemaliye evinden yüklük örneği (Özgün)

Geleneksel Türk evlerinin odalarında genel olarak sabit oturma elemanları ve ocak bulunur. Ocağın her iki yanına depolama birimleri eklenmiştir (Şekil 2.18). Bu temel

yerleşime ek olarak, raf, çiçeklik, açık ya da kapalı gözler ve bunlara benzer yardımcı çözümler bulunmaktadır [33].

Şekil 2.25. Geleneksel Türk evi odası örneği [34]

Kemaliye evlerinde ise; başodalarda ocak ögesi yaygın değildir. Isınmak için “Kürsü” geleneğinin yerleşmiş olması ve pişirme eylemi için odaların kullanılmaması sonucu ocakların oda içindeki önemi azalmıştır [6].

Servis mekânları

Kemaliye evlerinde servis mekânları mutfak, kahve ocağı, kiler, soğukluk ve dam adı altında toplanmıştır.

Mutfak; Geleneksel Türk evinde “Mutfak genelde zemini taştan olan büyük, bir ocak ile birden fazla taşlığı bulunan, büyük, uzunlamasına ve süssüz bir hacimdir. Uzun bir tezgah ve küpler de bulunan mutfak kiler ve ambara bitişik yapılır, eve kaba taş döşeli yolla bağlanırdı [16].

Kemaliye evlerinde mutfak, evin manzara yönüyle ters konumda ki arka kesiminde yer alırlar. Genel olarak ana katta sofaya bitişiktir. Çoğunlukla 1 mağ genişliğinde kare, kareye yakın dikdörtgen veya dikdörtgen mekânlardır. Arka tarafta yer alması nedeniyle mutfak ögesinin duvarları taştır [35].

Şekil 2.26. Kemaliye evinde yemek pişirme bölümü [32]

Kahve ocağı; Kemaliye evlerinde kahve ocağı selamlık odasına hizmet amacıyla tasarlanmıştır. Evin arka kısmına konumlanmış olması nedeniyle dış duvarları taştır. Sedir, ocak ve duvar nişleri içinde ki dolaplar mekânın donanım öğeleridir.

Kiler; Kemaliye evinde kiler, manzaralı alanın tersinde eve giriş cephesinin bulunduğu zemin katta bulunur. Sıcaklığın belli seviyede bulunduğu bu alanlarda soğutma zeminden geçen su ile sağlanmıştır. Duvarları taştan olup havalandırma amaçlı pencere bulunur [6].

Şekil 2.27. Kemaliye evlerinde kiler örneği [31]

Islak hacimler; Geleneksel Türk evinde ‘’Temizlik nedeniyle olduğu kadar kanalizasyon sistemine kolayca bağlayabilmek için helâlar genelde evlerin dışında yapılmıştır. Daha sonraki dönemlerde küçük helâlar hayatların bir köşesine ya da merdiven sahanlıklarına

yapılmaya başlandılar. İç sofalı evlerin yaygınlaşmasından sonra helâlar merdivenlerin bir kenarına eyvanların içine yerleştirilmişlerdir” [6].

Kemaliye evlerinde de helâ sofanın (aralık) kısa kenarında dış cephe ile bağlantılı olarak bulunmaktadır. Ayıca helâ bütün katlarda oturma eyleminin gerçekleştiği alanlarda bulunmaktadır.

Geleneksel Türk evinde yıkanma eyleminin yapıldığı alanlara gusülhane adı verilmektedir. Kemaliye evlerinde de Gusülhaneler yatak odalarındaki yüklüklerin içinde yer alıp su dışarıda ısıtılarak bu alana taşınır. Bazı evlerde gusülhanelerin zemini çinko kaplıdır [36].

Dam (yetme); Kemaliye evlerinde ana katın üstü eğimli bir çatı ile örtülmeyle, kapalı ve açık mekânların örgütlenmesi sağlanmıştır (Şekil 2.21). Yazlık yaşama ya da daha işlevsel bir yaklaşımla damdaki üretim eylemleri sırasında oturma ve kiler birimlerini içeren kapalı bölüm, kaçak katın yanı sıra yapı alanının yarısından daha büyük bir bölümü “yetme” adıyla açık mekân olarak düzenlenmiştir. Yetme yalnızca bir örtü ögesi değil, yaz boyunca meyve ve sebze kurutmaya yönelik işlemlerin sürdürüldüğü işlevsel bir mekândır. Özgün durumuyla günümüze hiç örneği kalmamasına karşın, kaçağın üstünün de önceleri seyyar merdivenle ulaşılan bir açık servis mekânı olduğu söylenmektedir [37].

Şekil 2.28. Kemaliye evinde yeni yapım bir dam [6]

Ahır ve samanlık (merek); Kemaliye evlerinde ahır ve samanlık evlerin arazideki konumuna göre tasarlanmıştır. İki kattan daha fazla yapılanma olanağı bulunan evlerin en

alt katında, iki katlı evlerde ise ya en alt katta ya da yapıya bitişik ayrı bir mekânda bulunmaktadır [33].

2.3.2. Kemaliye evlerinin strüktürel özellikleri

Geleneksel Kemaliye evlerinde kullanılan dört ana malzeme taş, ahşap, kerpiç ve demirdir. Kemaliye evlerinde taş malzemenin kullanılması normal bir durum olarak karşılanırken Kemaliye’de ormanlık arazilerin olmamasına rağmen ahşap malzeme kullanımı şaşırtıcıdır. İlçenin kuzeyinde bulunan Refahiye ormanlarından Kemah üzerinden Fırat nehri vasıtasıyla Kemaliye’ye ulaşan tomruklar kullanılmıştır. Bir diğer neden olarak ise İstanbul’da yaşayan Kemaliyeli nüfusunun orada edindikleri maddi ve manevi birikimin, yerleşim merkezine özgün bir mimari olarak dönmesidir [35].

Kemaliye evleri “hımış” yapım tekniği ile yapılmış ve ana kat düzeyine kadar ahşap hatıllı, çamur dolgulu moloz taş, dam ve ana katlarında kerpiç dolgulu ahşap karkas olarak inşa edilmiştir. Demirin kullanımı ise yalnızca kapı ve pencerelerde süsleme unsuru olarak kullanılmıştır. 1950’lerde ahşap cephe kaplamalarının korunması amacıyla sac kaplamalar kullanılmaya başlanmış bu nedenle bölgesel kimlik bozulmadan günümüze kadar korunmuştur.

Yapılarda kullanılan ahşap taşıyıcıların boyutlarının 6 m ile 7 m arasında olması, evlerin açıklık sınırlarını ve buna bağlı olarak da birim genişlik olan “Mağ”ın boyutunu etkileyen en önemli etken olmuştur [32].

Şekil 2.29. Kemaliye evi cephe örnekleri (Özgün)

Yapı elemanları

Kemaliye evlerinin strüktürel özelliklerini oluşturan yapı elemanları, duvarlar, döşemeler, merdivenler, kapılar ve pencereler olarak ele alınacaktır.

Duvarlar

Kemaliye evlerinin duvarları taş ve ahşap malzeme kullanılarak inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı 70-80 cm olan evlerde, duvar kalınlığı temelde 1.00 m'yi geçmektedir. Zeminden yükselen taş duvarın kenarlarına iki paralel ahşap hatıl atılırken bu hatıllar 50 cm aralıklarla birbirine bağlanmaktadır. “Püştüvan” adı verilen bu bağlayıcılar dut ve erik ağacından yapılmaktadır [35].

Şekil 2.30. Püştüvan [16]

Eğimli arazi üzerinde konumlanan evlerde bahçeden ana kat döşemesine kadar olan kısım moloz taşla inşa edilmiştir. Divanhanenin bulunduğu cephe ile yan cepheler ahşap karkas sistemden oluşmaktadır. İçi kerpiç doldurularak dış yüzeyi ahşapla kaplanmışken iç yüzeye ise sıva yapılmıştır. Çıkmlar ahşap karkas sistemde yapılırken payandalarla desteklenmiştir [32].

Şekil 2.31. Kemaliye evlerinin duvarlarından görünüş (Özgün)

Döşemeler

Kemaliye evlerinde döşeme malzemesi olarak mekân özelliklerine göre taş ve ahşap kullanılmıştır. Servis mekânları ve dolaşım alanlarında dere taşlarının yan yana getirilmesiyle oluşturulan “rıhtım” adı verilen döşeme kaplaması kullanılmıştır. Odaların seki üstü alanı ve divanhanede ise ahşap döşeme kullanılmıştır [33].

Şekil 2.32. Kemaliye evlerinden rıhtım örneği [32]

Merdivenler

Kemaliye evlerinde merdivenler ahşaptan üretilmiş ve gösterişten uzak sade bir şekildedir. Süs ögesi korkuluklarda kullanılmıştır. Sofanın bir ögesi olan merdiven giriş aralık ve divanhane arasında yer alıp giriş ile alt kat ve kaçak kat arasında düşey sirkülasyonu sağlar. Genel olarak merdivenlerde rıht tahtası bulunmamaktadır [35].

Kapılar

Kemaliye evlerinde dış kapı yapının giriş aksının ortasına oturtulmaktadır. Daha büyük hacimli evlerde ise iki giriş kapısı bulunmaktadır. İç mekânın ışık alması için kapının üstüne ahşap pencereler konumlandırılmıştır. Dış kapılar üzerinde ki en önemli unsur zengin motiflerden oluşan dövme demirden yapılmış olan kapı tokmaklarıdır. Eve gelen misafirin kadın veya erkek olduğunu anlamak amacıyla kalın ve ince ses çıkaracak şekilde üretilmişlerdir.

Şekil 2.33. Kemaliye evlerinden kapı tokmağı örneği (Özgün)

Şekil 2.34. Kemaliye evlerinden kapı tokmağı örneği (Özgün)

Şekil 2.35. Kemaliye evlerinden kapı tokmağı örneği (Özgün)

Kapılar mekânın niteliğine bakılmaksızın çakma kapı sisteminde yapılmıştır. Kapılarda genel olarak bezeme ögesi bulunmamasına karşın yalnızca bahçe kapılarında bezeme ögesi bulunan kapı sayısı sekiz olarak tespit edilmiştir. Kapı kanadı yatay konumda bulunan iki ahşap kuşağa çivilerle yan yana çakılmış düşey geniş ahşaplardan oluşmuştur [16].

Şekil 2.36. Kemaliye evlerinden oda kapısı örneği (Özgün)

Şekil 2.37. Kemaliye evlerinden bahçe kapısı örneği (Özgün)

Şekil 2.38. Kemaliye evlerinden giriş kapısı örneği (Özgün)

Pencereler

Kemaliye evlerinde pencereler her bir mağ biriminde bir, iki veya üç pencere, taş duvarlarda ise tek pencere olarak belirlenmiştir. Pencere boşluğu pencere, kepenk ve şebekeden oluşmaktadır. Pencere kanatları iki yana açılacak şekilde yapılmış olup genel olarak iki parçalı kanat tipi görülmektedir. Şebekeler ahşap malzemeden tornada ya da dövme demirden üretilmişlerdir. Ahşap ile demirin birlikte kullanıldığı şebekelere genel olarak servis birimlerinde rastlanmaktadır (Bkz. Şekil2.31). Şebekeler oda birimlerinde çoğunlukla pencere boşluğunu yatayda dört, düşeyde altı parçaya bölecek şekilde oluşturulmuştur (Bkz. Şekil2.32). Pencere yüksekliğinin yarısında kasaya tutturulan ahşap parça ile denizlik arasında tornada çekilmiş korkuluk düzeni mevcuttur [16] (Bkz. Şekil 2.33). Bazı evlerde ise her iki modelinde kullanıldığı görülmüştür (Bkz. Şekil2.34).

Şekil 2.39. Ahşap ve demirin bir arada kullanıldığı şebeke örneği (Özgün)

Şekil 2.40. Ahşap şebeke örneği (Özgün)

Şekil 2.41. Ahşap şebeke örneği (Özgün)

Şekil 2.42. Ahşap şebeke örneği (Özgün)

Ahşap kasanın iç yüzüne pencere, dış yüzüne kepenkler yerleştirilmiştir. Kötü hava koşullarına karşı koruyucu olan bu kapaklar dışarıya doğru iki veya üç yana açılacak şekilde biçimlenmiştir. Kepenkler “Güllap” adı verilen dövme demir menteşe ile kasaya bağlanmıştır. Açma, kapama ve sabitleme işlevini yerine getirecek yel demiri, kanca, çengel gibi metal öğeler kepenklerin tamamlayıcı elemanıdır [16].

Şekil 2.43. Kemaliye evleri kepenk ve yardımcı metal öge örneği (Özgün)

Ana kat oturma mekânlarında bulunan pencerelerde kepenkler kapandığında, kepenk ve dış cephe kaplamasının aynı ahşap malzemeden üretilmiş olmasından dolayı ve cephe yüzeyinde çıkıntı oluşturmaması nedeni ile cephede bulunan ahşap ile kepenkler bütünleşik bir görüntü meydana getirmektedir. Kepenkler kapandığında tepe pencereleri işlevsel ve biçimsel önem taşır [16].

Kepenklerin kapatılmasıyla iç mekânlarda doğal aydınlatma sağlanamayacağından ışık almaz, bu durumda tepe pencerelerinin işlevsel gerekliliği söz konusudur. Kemaliye evlerinde depolar dışında ki mekânlarda açılabilir dikdörtgen pencereler bulunmaktadır. Bu pencerelerin boyutları 20x30 cm boyutlarında olup havalandırma işlevi vardır. Selamlık ve başodalarda bulunan tepe pencereleri 40x50, 50x50 boyutlarında olup açılmazlar. Bezemeli olan bu pencereler alçı ile yapılmış, renkli veya renksiz camlarla ve eğrisel motifler oluşturmuş barok etkilerle biçimlenmiştir [16].

Şekil 2.44. Kemaliye evleri cephe örneği (Özgün)

Şekil 2.45. Tepe penceresinin iç mekândan görünümü (Özgün)

Şekil 2.46. Tepe penceresi örneği (Özgün)

3. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1. Araştırma Ortamı

Kemaliye kentsel sit alanında bulunan evlerin bahçe, giriş ve oda kapıları ile oda pencereleri araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırma kapsamına alınarak incelenen evlerin Kemaliye kentsel sit alanında bulunması ve yapının tescilli olması tercih edilmiştir. Bu özelliklerde bulunan geleneksel Kemaliye evlerinin kapı ve pencerelerine ait tüm karakteristik özellikler belirlenmiştir. Araştırma kapsamında incelenen Kemaliye evlerinde, içine girilemeyen evler, mülk sahibinin veya mirasçılarının oturmadığı evler, yıkım kararı alınan ve belirtilen adreste bulunamayan evler, tuvalet, banyo, mutfak, depo, ahır kapıları, evlerin yapımında kullanılan malzemeler ve yapım şekli, taşıyıcı sistemlerinin analizi, dam veya çatılar çalışma kapsamının dışında bırakılmıştır.

3.2. Envanter Form Geliştirme

Daha Önce Yıldırım 2005-2007, Toker 1999, Şaşmaz 2002, Kahraman 2004, Kılıç 2010 tarafından geliştirilen ve benzer araştırmalarında kullanılan envanter formlarından faydalanılmış, araştırmanın amacına uygun yeni bir envanter form geliştirilmiştir. Bu form araştırma yapılan evlere gidilerek bizzat yerinde doldurulmuştur.

Araştırma kapsamına alınan evlerin kapı ve pencereleri için ayrı ayrı düzenlenmiş iki envanter kullanılmıştır (Bkz. Ek-1, Ek-2).

Kapılar için düzenlenen envanter form dört bölümden oluşmaktadır.

- a) Kapının bulunduğu ev ile ilgili genel bilgiler; kapı kod numarası, evin adres bilgileri, ev sahibinin adı, plan tipi, tescil tarihi, işaretli pafta numarası, karar numarası, evin genel durumu, kapının türü, yapının mülkiyet durumu, yapının özgün ve bugünkü kullanımı.
- b) Kapıların durumu ile ilgili bilgiler; kapının koruma durumu (kanat, kasa, menteşe, tokmak koruma durumları ve mimari ile uyum, süsleme ve aksesuar durumu, kapı bozulma durumu (çatlama, çarpılma, çürüme).
- c) Kapı ölçülerine dair bilgiler; kapı kanat ölçüleri, kapı boşluğu ölçüleri.
- d) Kapının yapım özellikleri; kapının yapım tekniği, kullanılan ağaç türü, kapının açılma yönü.

Pencereler için düzenlenen envanter form dört bölümden oluşmaktadır.

- a) Pencerenin bulunduğu ev ile ilgili genel bilgiler; pencere kod numarası, evin adres bilgileri, ev sahibinin adı, plan tipi, tescil tarihi, işaretli pafta numarası, karar numarası, evin genel durumu, pencerenin türü, yapının mülkiyet durumu, yapının özgün ve bugünkü kullanımı.
- b) Pencerenin durumu ile ilgili bilgiler; pencerenin koruma durumu (kepenk, kasa, menteşe, diğer metal öğelerin koruma durumları ve mimari ile uyum, süsleme ve aksesuar durumu, kapı bozulma durumu (çatlama, çarpılma, çürüme).
- c) Pencere ölçülerine dair bilgiler; kepenk ve pencere boşluğu ölçüleri.
- d) Pencere yapım özellikleri; pencere yapım tekniği, ağaç türü, pencere modeli.

3.3. Fotoğrafla Belgeleme

Bu çalışmada aşağıdaki amaçları gerçekleştirebilmek için fotoğrafla belgeleme çalışması yapılmıştır.

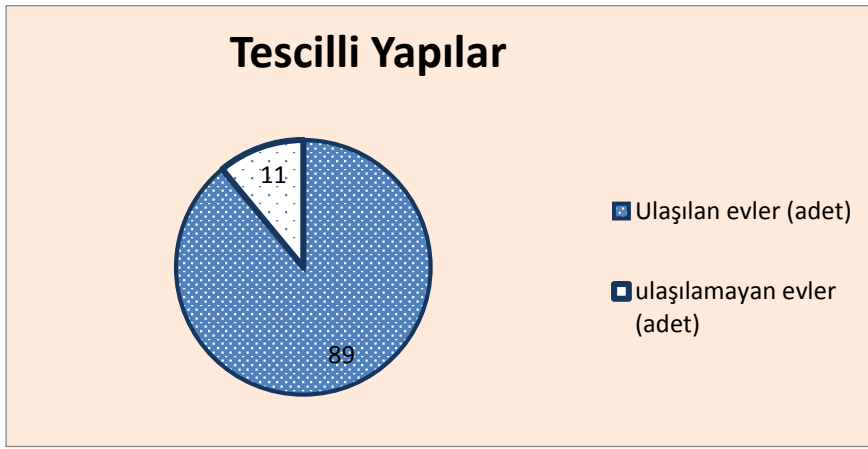
1. Kapıların ve pencerelerin donatı elemanlarını ve öğelerini ayrıntılı bir şekilde saptamak,
2. Araştırma esnasında yorumlanması güç olan kısımları sonradan değerlendirmek,
3. İncelenen kapı ve pencereleri belgelemek,
4. Form doldurulurken unutulmuş veya eksik kalan kısımları kontrol etmek.

3.4. Verilerin Değerlendirilmesi

Araştırma kapsamına alınan evlerin kapı ve pencerelerinin yükseklik, genişlik, derinlik ve kanat ile kepenklerin kalınlık değerleri ölçülerek çizelgeler hazırlanmıştır. Araştırma sonucu evlerin kapı ve pencerelerinin minimum ve maksimum değerleri tespit edilmiş, elde edilen veriler tablo ve grafiklerle açıklanmıştır. Ayrıca korunma durumlarında “iyi-orta-kötü” değerlendirmeleri, metal öğelerin korozyon durumu, ahşap elemanların ise yüzey düzgünlüğü, çatlama, çürüme ve çarpılma oranlarına bakılarak bozulma durumu yüzey alanının %25’inin altında ise iyi, %25-75 arasında ise orta, %75 ve üzeri ise kötü olarak derecelendirilmiştir. Çatlama, çarpılma ve çürüme durumları; yüzey alanının %25’inden az ise “biraz” %25’inden fazla ise “fazla” olarak dercelendirilmiştir.

4. BULGULAR

Araştırma kapsamına alınan evlerden elde edilen bulgular sırayla aşağıda verilmiştir. İlk olarak tescilli yapılar tespit edilmiştir. Hazırlanan listeye yapı türü, ev sahibinin adı, evlerin adresi ve bulunduğu mahalle kaydedilmiş, envanter forma detaylar işlenmiştir. Alan çalışmasında 100 adet tescilli yapının %11'ine çeşitli nedenlerden dolayı (kayıtlı adresin yanlış olması, yüksek bahçe duvarı ile çevrilmiş olması, ev ile ilgili yıkım kararı alınmış olması vb.) ulaşılamamıştır.

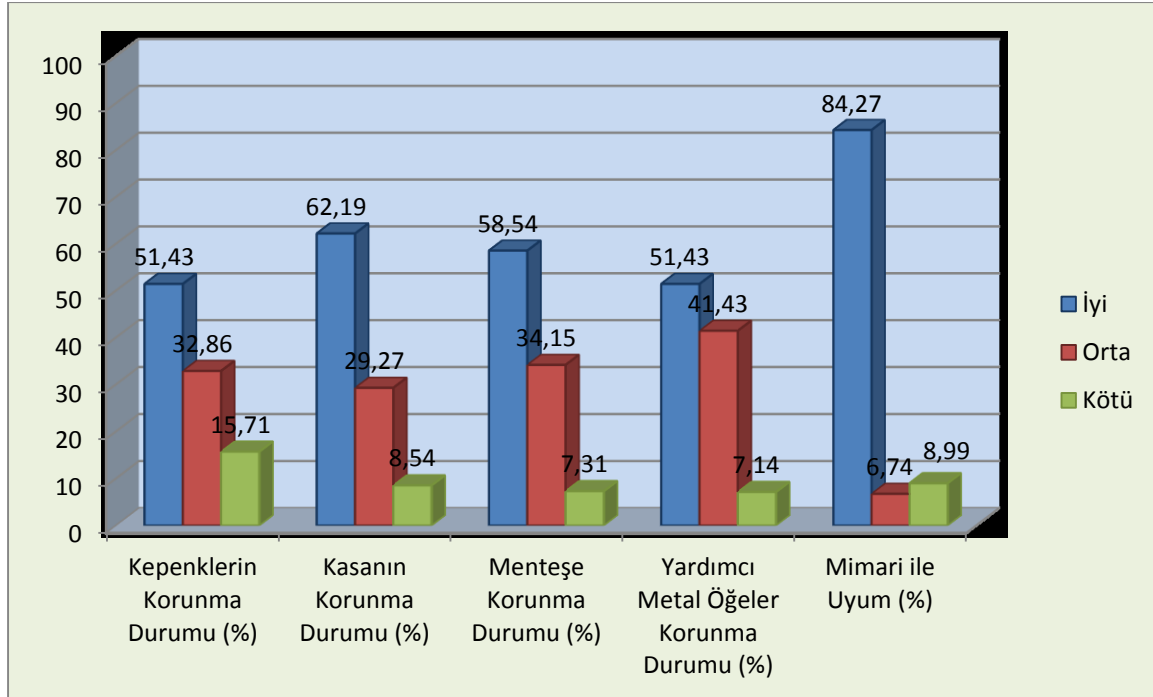
Şekil 4.1. Araştırma kapsamında envanter form düzenlenen evlerin grafiği

Pencerelerin korunma durumu

Araştırılan evlerin pencerelerinin korunma durumları Ek 3'de verilmiştir. Sonuçlara genel olarak bakıldığında Kemaliye evlerinin pencerelerinin iyi derecede korunduğu görülmektedir. Pencerelerde kepenkler sıra ile dizilerek ahşap destek elemanına çivi ile çakılmıştır. Güneş radyasyonundan dolayı çoğunda kararma meydana gelmiştir. Dış hava şartlarının etkisi ile meydana gelen bozulmalar kepenklerde daha çok görülmesine karşın pencere kasalarının bozulma durumu daha düşük olarak tespit edilmiştir. Menteşe yerine güllap denilen dövme demirden yapılan bağlantı elemanı kullanılmıştır ve güllaplar günümüze kadar muhafaza edilmiştir. Kepenkler açık iken şebeke ile sabitlenmesi için kullanılan yel demiri, kanca, çengel olarak adlandırılan yardımcı elemanlar günümüze değin ulaşabilmesine karşın korozyona maruz kaldığı görülmüştür. Bu durum güllaplar içinde geçerlidir. Kemaliye evleri pencerelerinin çoğunlukla mimariye uyumlu ve bölgenin mimari özelliklerini günümüze taşıdığı saptanmıştır.

Pencereleri değiştirilen ve ölçü alınamayan 18 ev istatistik değerlendirme dışında tutularak yüzdelik hesaplar 82 ev üzerinden yapılmıştır. Kepenklerin korunma durumları iyi, orta ve kötü olarak derecelendirilmiştir. Kepenksiz pencereler ve ölçü alınamayan evler hesaplama dışı bırakılmıştır. Hazırlanan çizelgeye göre;

- Pencerelerin %51,43'ünün korunma durumu derecesi "iyi", %32,86'sinin korunma durumu derecesi "orta", %15,71'inin korunma durumu derecesi "kötü" olarak tespit edilmiştir.
- Pencere kasalarının %62,19'unun korunma derecesi "iyi", %29,27'sinin korunma derecesi "orta", %8,54'ünün korunma derecesi "kötü" olarak tespit edilmiştir.
- Menteşelerin %58,54'ünün korunma durumu derecesi "iyi", %34,15'inin korunma derecesi "orta", %7,31'sinin korunma derecesi "kötü" olarak tespit edilmiştir.
- Pencere kepenklerinde bulunan diğer yardımcı metal öğelerin %51,43'ünün korunma derecesi "iyi", %41,43'ünün korunma durumu derecesi "orta", %7,14'ünün korunma durumu "kötü" olarak derecelendirilmiştir.
- Pencerelerin %84,27'sinin mimari ile uyum derecesi "iyi", %6,74'sinin mimari ile uyum derecesi "orta", %8,99'unun mimari ile uyum derecesi "kötü" olarak derecelendirilmiştir.

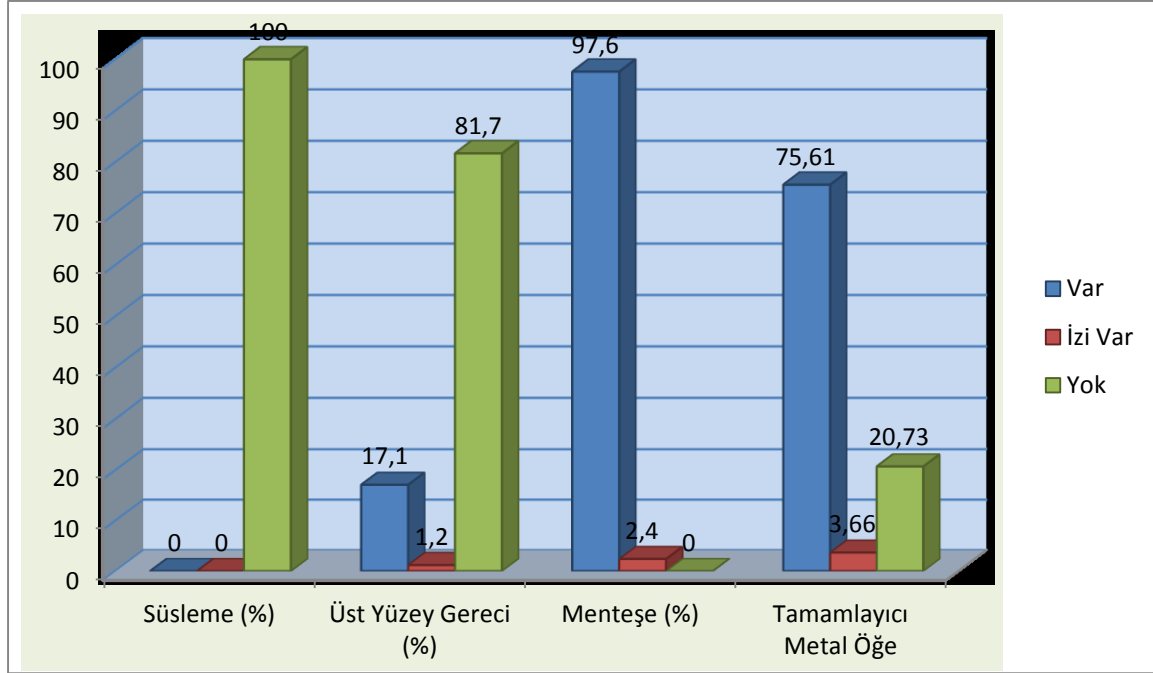
Şekil 4.2. Kemaliye evlerinde pencerelerin korunma durumu grafiği

Süsleme ve aksesuar durumu

Pencerelerin süsleme ve aksesuar durumları Ek 4’de verilmiştir. Genel olarak pencerelerde süsleme ve bezeme öğelerine rastlanmamıştır. Üst yüzey gereci olarak kullanılan boya, vernik gibi malzemeler restorasyonu yeni yapılan evler haricinde günümüze ulaşmamıştır. Restorasyon yapılan evlerde ise ahşap malzeme emprenye edilmiş ve koruyucu boya veya vernik kullanıldığı tespit edilmiştir. Diğer yapılarda üst yüzey gereçlerinin zamanla yok olduğu bazılarında ise izi kaldığı gözlemlenmiştir.

Hazırlanan çizelgelere göre yapılan yüzdelik hesaplarda ölçü alınamayan, pencereleri değiştirilen evler hesaplama dışında tutulmuştur. Süsleme ve aksesuar durumunun yer aldığı çizelgenin ilk sütununda pencerelerin süsleme durumu, süsleme var, süslemenin izi var, süsleme yok şeklinde üç kategoride derecelendirilmiştir. Bu derecelendirmeye göre pencerelerde süsleme bulunmadığı tespit edilmiştir. Süsleme ve aksesuar durumunun ikinci sütununda pencerelerde üst yüzey gereğine ilişkin derecelendirme var, izi var, yok şeklinde kategorize edilmiştir. Pencerelerin % 17,1’inde üst yüzey gereci “var” olarak derecelendirilmiştir, %1,2’ sinde üst yüzey gereci “izi var” olarak derecelendirilmiştir, %81,7’inde üst yüzey gereci “yok” olarak derecelendirilmiştir. Süsleme ve aksesuar durumunun üçüncü sütununda menteşeler, var, izi var, yok şeklinde derecelendirilmiştir. Araştırma kapsamında pencerelerin %97,6’sında menteşe “var” olarak derecelendirilmiştir, %2,4’ünde menteşeler “izi var” olarak derecelendirilmiştir. Araştırma sonucu menteşesi olmayan pencereye rastlanmamıştır.

Süsleme ve aksesuar durumunun dördüncü sütununda tamamlayıcı metal öğeler, var, izi var, yok şeklinde derecelendirilmiştir. Pencerelerin %75,61’inde tamamlayıcı metal öğeler “var” olarak derecelendirilmiştir. %3,66’sında tamamlayıcı metal öğeler “izi var” olarak derecelendirilmiştir, %20,73’ünde tamamlayıcı metal öğeler “yok” olarak derecelendirilmiştir.

Şekil 4.3. Kemaliye evlerinde süsleme ve aksesuar durumu grafiği

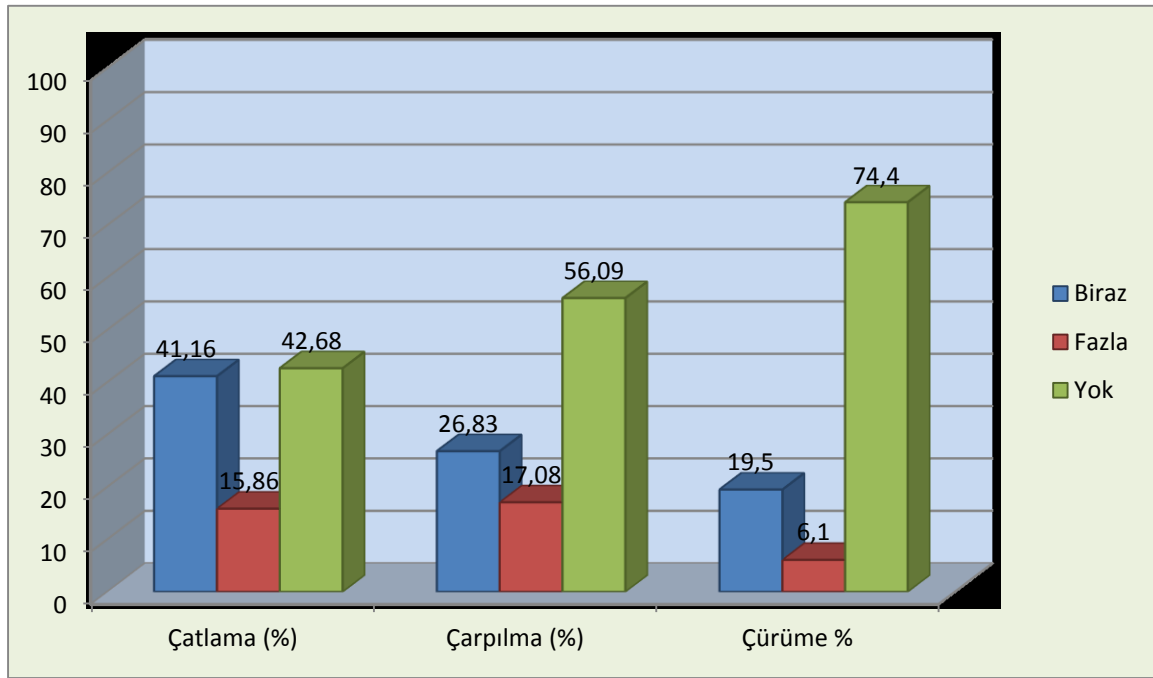
Pencerelerin bozulma durumu

İncelenen evlerin pencerelerinin bozulma durumları Ek 5’de verilmiştir. Kemaliye evlerinin pencerelerinde dış hava şartlarından kaynaklanan çatlamanın diğer bozulma unsurları olan çarpılma ve çürümeye nazaran daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Kepenklerde meydana gelen bozulmalar kasaya göre daha fazladır. Bunun gerekçesi ise kepenklerin açık havada güneş ve yağmur gibi doğa olaylarına daha fazla maruz kalmasıdır. Kepenklerde meydana gelen çürümeler kepenklerin uç noktalarında kasada meydana gelen çürüme olaylarının ise kasanın bağlantı noktasında daha yoğun görüldüğü tespit edilmiştir. Pencerelerin ahşap lokmalıklarında ise düşey şebekenin geçtiği kısımlarda açılan deliklerde bozulmalar tespit edilmiştir.

Hazırlanan çizelgelere göre yapılan yüzdelik hesaplarda ölçü alınamayan, pencereleri değiştirilen evler hesaplama dışında tutulmuştur. Buna göre;

- Pencerelerin %41,46’sında çatlama “biraz” olarak derecelendirmiştir. Pencerelerin %15,85’inde çatlama “fazla” olarak derecelendirmiştir. Pencerelerin %42,68’inde çatlama “yok” olarak derecelendirmiştir.

- Pencereilerin %26,83'ünde çarpılma durumu "biraz" olarak derecelendirilmiştir. %17,08'inde çarpılma durumu "fazla" olarak derecelendirilirken, %56,09'unda çarpılma durumu "yok" olarak derecelendirilmiştir.
- Pencereilerin %19,5'inde çürüme "biraz" olarak derecelendirilmiştir. %6,1'inde çürüme durumu "fazla" olarak derecelendirilmiştir. Çürüme durumu "yok" olarak derecelendirilen pencerelerin yüzdelik dilimi ise %74,4'tür.

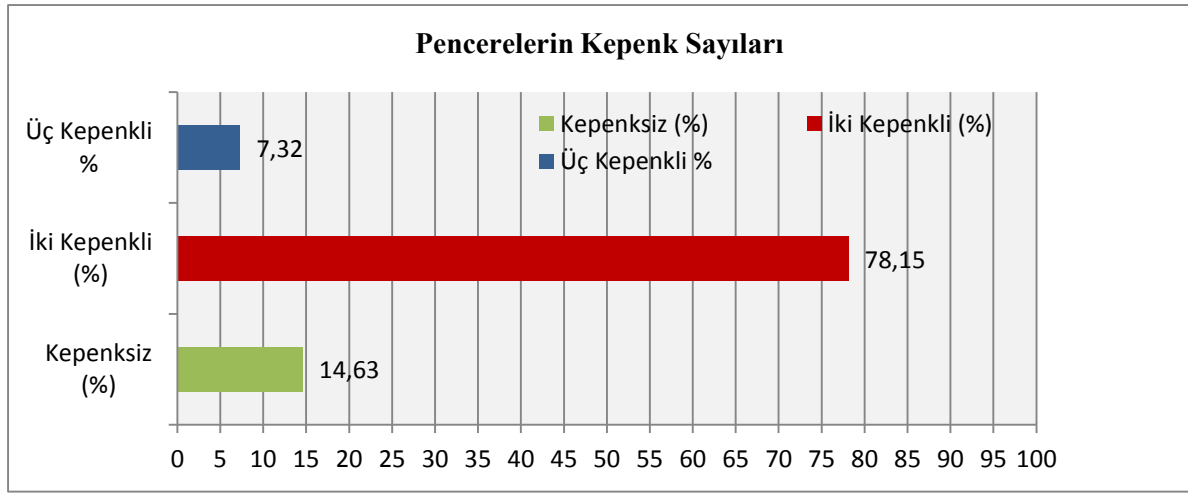
Şekil 4.4. Kemaliye evlerinde pencerelerin bozulma durumu grafiği

Araştırma kapsamına alınan evlerin pencerelerinin kepenk sayıları ve ölçüleri Ek 6'da verilmiştir. Pencereler genel olarak iki veya üç kepenkli olup, teknik detayları Ek 11, Ek 12 ve Ek 13'de verilmiştir. Üç kepenkli pencerelerde kepenklerin ikisi yukarıda sağa ve sola doğru açılırken üçüncü kepenk aşağıda ve dikey olarak açıldığı gözlemlenmiştir. Dört kepenkli pencere örneğine yalnızca iki evde rastlanmış bu evler tescilli yapı olmadığı için araştırma konusuna dâhil edilmemiştir. Dört kepenkli pencere çizimi Ek 14'de verilmiştir. Bazı evlerin odalarında iki kepenkli pencerenin yanı sıra kepenksiz pencere veya üç kepenkli pencere kullanımı söz konusudur. Kepenksiz pencerelerde lokmalar tam boy olduğu gibi kasanın orta noktasına kadar olan boyları görülmüştür. Yarım boy lokmalı pencerelerde torna ile çekilmiş daha kalın ve dikey olarak 3, 4 veya 5 adet olarak kasanın orta noktasından geçen yatay ahşap elemana bağlanmıştır, Ek 15'de teknik çizimleri

verilmiştir. Kepenksiz ve kepenkli pencerelerde uygulanan şebekeler genel olarak yatayda dört düşeyde altı parçaya bölen şebeke sistemi kullanılmıştır.

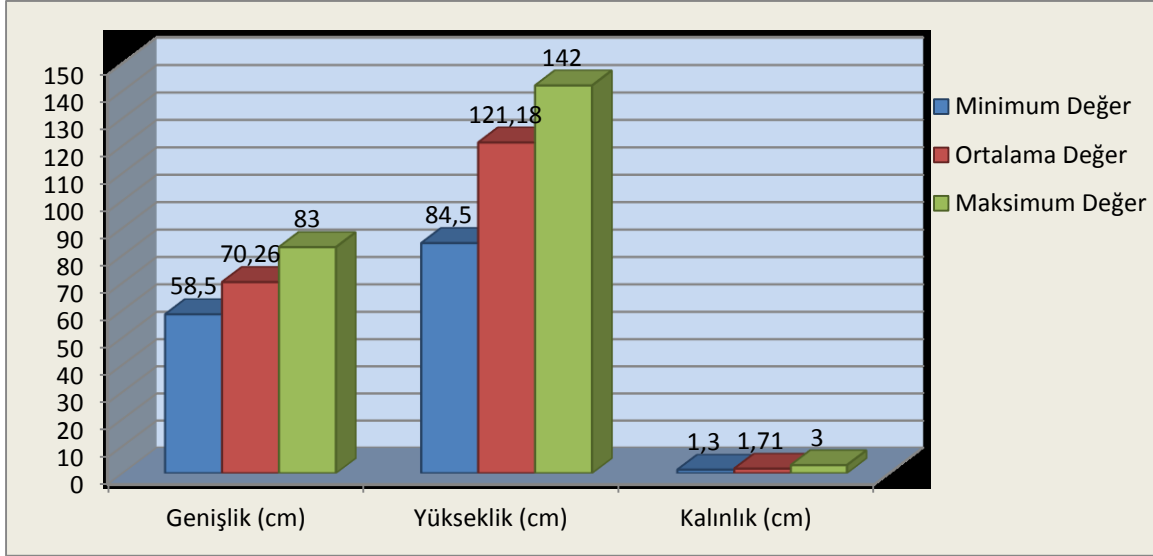
Hazırlanan çizelgelere göre yapılan yüzdeler hesaplarında ölçü alınamayan, pencereleri değiştirilen evler ve kepenksiz pencere modeline sahip olan evler hesaplama dışında tutulmuştur. Buna göre;

- Pencerelerin %14,63'ünün kepenksiz olduğu tespit edilmiştir. İki kepenkli pencerelerin yüzdeler dilimi ise %78,05 olarak tespit edilmiştir. Üç kepenkli pencereler ise %7,32'lik bir dilimi kapsamaktadır.

Şekil 4.5. Kemaliye evlerinde pencerelerin kepenk sayıları grafiği

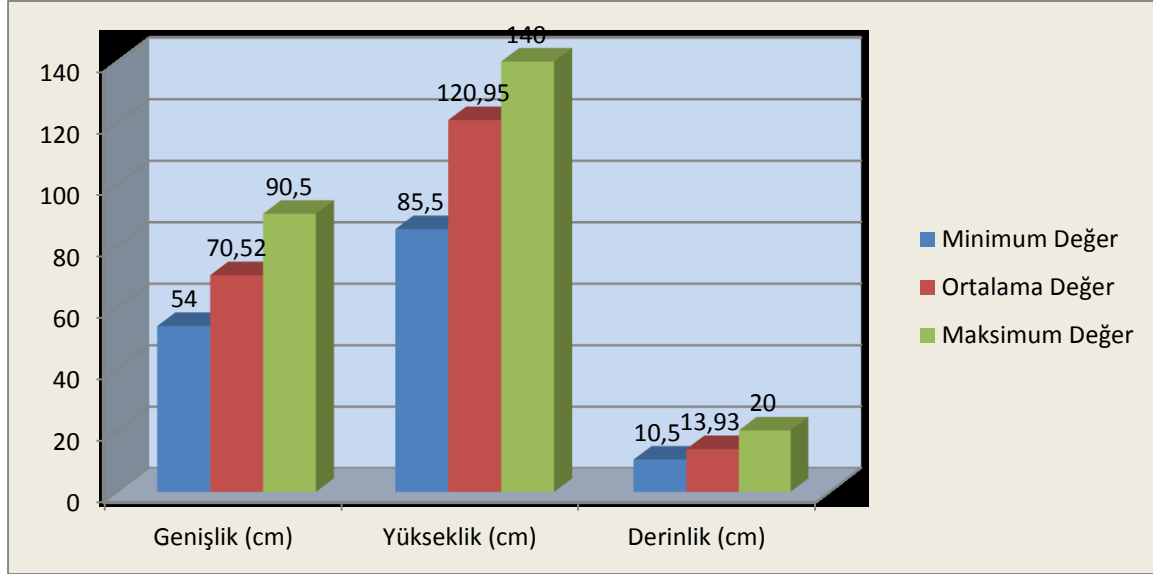
- Kepenklerin genişlik ölçüleri çift kepenk toplam genişliği baz alınmıştır. Araştırma sonuçlarına göre minimum kepenk genişlik ölçüsü 58,5 cm maksimum kepenk genişlik ölçüsü ise 83 cm olarak ölçülmüştür. Kepenk genişliklerinin ortalama 70,26 cm olduğu tespit edilmiştir.
- Pencere kepenklerinin minimum yükseklik ölçüsü 84,5 cm maksimum pencere kepenk yükseklik değeri 142 cm ve pencere kepenk yüksekliği ortalama değeri 121,18 cm olarak tespit edilmiştir.
- Pencere kepenklerinin minimum kalınlık ölçüsü 1,3 cm pencere kepenklerinin maksimum kalınlık ölçüsü 3 cm pencerelerde bulunan kepenklerin ortalama kalınlık değerinin 1,71 cm olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 4.6. Kemaliye evlerinde pencerelerin kepenk ölçüleri grafiği

Hazırlanan çizelgenin ikinci sütununda pencere boşluğu ölçüleri genişlik, yükseklik ve derinlik olarak cm cinsinden ölçülendirilmiştir. Buna göre;

- Pencere boşluğu genişliklerinin minimum ölçüsü 54 cm maksimum ölçüsü 90,5 cm olarak ölçülmüştür. Pencere boşluğu genişlik ölçülerinin ortalama değeri 70,52 cm olarak tespit edilmiştir.
- Pencere boşluklarının yükseklik ölçüleri, minimum 85,5 cm iken maksimum pencere boşluğu yükseklik ölçüsü 140 cm ve pencere boşluğu yüksekliği ortalama değeri 120,95 cm olarak ölçülmüştür.
- Pencere boşluğu derinlik ölçüleri ise minimum değeri 10,5 cm pencere boşluğu derinlik ölçüsü maksimum değeri 20 cm ortalama pencere boşluğu derinlik ölçüsü değeri ise 13,93 cm olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4.7. Kemaliye evlerinde pencere boşlularının ölçü grafiği

Pencerelerin yapım tekniği

Çift kepenkli pencerelerde kepenkler düşey olarak sıralanmış ve menteşe olarak kullanılan güllapa çivi ile tutturularak sabit kalması sağlanmıştır. Bu güllaplar iki veya üç tane kullanılmıştır. Ek 16'da çift kepenkli pencere teknik çizimleri verilmiştir. Üç kepenkli pencerelerde ise üstteki iki kepenk aynı sistemle birbirine tutturulurken altta ki üçüncü kepenk yatay olarak hizalanmış ve güllapa çivi ile çakılmıştır. İki kepenkli pencerelerde kepenklerin birine çakılan düşey ahşap eleman ile kepenkler arası boşluğun kapatılması amaçlanmıştır. Pencere kasaları birbirinin üzerine bindirilerek üstten büyük çiviler ile sabitlenmiş veya lambalı birleştirme tekniği kullanılmıştır. Bazı pencerelerde ise 45 derece köşe birleştirme uygulanmıştır. Pencereler genel olarak iki yana açılacak şekilde tasarlanırken dört tane göz oluşturulmuş bu gözlerin üstteki ikisi pencere boşluğunun 2/3 oranında iken altta bulunan gözler 1/3 oranındadır. Pencereler kasada bulunan hareketli küçük ahşap tutacaklar ile kapandığında açılması engellenecek biçimde tasarlanmıştır. Kepenksiz pencerelerin yarım lokmalı olanlarında sekiz göz oluşturulmuş üstteki dört göz sabit ve açılmaz iken altta ki dört göz yukarı çekilerek açılan düşey pencere modeli kullanılmıştır.

Kasa ve pencere arasında şebekeler – lokmalar kullanılmıştır. Bu lokmalar tornada çekilmiş ahşap malzemeden olduğu gibi metalde kullanıldığı görülmüştür. Şebekeler yarım veya tam olarak kullanılmıştır. Yarım lokmalı şebeke örneği Ek 17'de verilmiştir. Her

ikisinin bir arada kullanıldığı pencerelere de rastlanmıştır. Birleşme yerlerinde değişik modeller uygulanmıştır. Kepenksiz pencerelerin bazılarında pencere ve şebeke arasında gölgelik kullanılmış olup, çizimi Ek 18’de verilmiştir.

Kepenler içerinin güneş alması için açıldığı zaman sabitlenmesi amacıyla yardımcı metal öğeler kullanılmıştır. Kepenler kapandığı zaman ise dış cephe kaplamasıyla uyumlu olması için çıkıntı oluşturmayacak şekilde yapılmıştır. Pencere kepenklerinin kapanmasıyla mimari bir bütünlük elde edilmiştir.

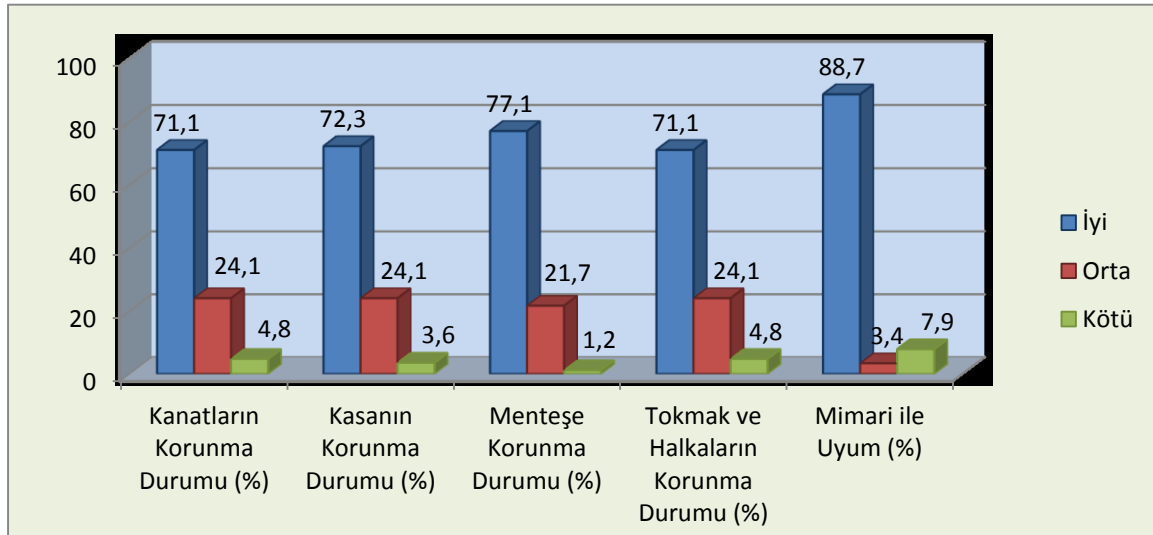
Odalarda kullanılan pencerelerin üstünde yalnızca ışıklandırma amaçlı kullanılan sabit ve alçıdan yapılmış olan tepe pencereleri bulunmaktadır. Tepe pencereleri araştırma kapsamının dışında tutulmuş yalnızca örneklendirme amaçlı teknik çizimine Ek 19 ve Ek 20’de yer verilmiştir.

Kapıların korunma durumu

Kapıların korunma durumları Ek 7’de verilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre yalnızca giriş kapısı bulunan evlerin 6 tanesinde özgün ahşap kapılar yerine metal kapılar kullanıldığı tespit edilmiştir. Ahşap kapıların kanatları genel olarak iyi korunmuş olmasına karşın bir kısmının korunma yönünün zayıf olduğu tespit edilmiştir. Bahçe kapılarının diğer kapılara oranla daha az korunduğu gözlemlenmiştir. Kapı kanatları kasaya nazaran daha az korunmuştur. Menteşe olarak kullanılan dövme demirden yapılmış olan güllaplar kanatların kasayla bağlantısını gerçekleştirmektedir. Güllap kullanılmayan kapıya dair bulgulara rastlanmazken güllaplarda korozyona bağlı bozulmalar mevcuttur. Kapı tokmakları ise kendine özgü bir tasarımı ve eve kattığı kültürel, işlevsel değerlerle birlikte günümüze kadar korunduğu tespit edilmiştir. Oda kapılarında kullanılan tokmak veya halkalar giriş kapısı ve bahçe kapılarında kullanılan tokmak veya halkalara göre daha küçük boyutlardadır. Ek 21, Ek 22, Ek 23’te sırasıyla bahçe, giriş ve oda kapılarında bulunan kapı tokmaklarının çizimi verilmiştir. Ek-24’te ise genel kapı tokmakları deseni dışında yapılmış kapı tokmağı çizimi verilmiştir. Kapı tokmaklarının çoğunluğu yenilenirken özgün tokmaklarda korozyon olduğu tespit edilmiştir. Kapılar mimariyle genel olarak uyumludur.

Bahçe kapısı bulunmayan ve giriş kapısı metal olanlar (6 adet) ve ölçü alınmayan evler (11 adet) istatistik dışında tutularak yüzdelik hesaplar 83 ev üzerinden yapılmıştır. Buna göre;

- Kanatların %71,1'inin korunma durumu derecesi "iyi", %24,1'inin korunma durumu derecesi "orta", %4,8'inin korunma durumu derecesi "kötü" olarak tespit edilmiştir.
- Kapı kasalarının %72,3'ünün korunma derecesi "iyi", %24,1'inin korunma derecesi "orta", %3,6'sının korunma derecesi "kötü" olarak tespit edilmiştir.
- Menteşelerin %77,1'inin korunma durumu derecesi "iyi", %21,7'sinin korunma derecesi "orta", %1,2'sinin korunma derecesi "kötü" olarak tespit edilmiştir.
- Kapı kanatlarında bulunan tokmak ve halkaların %71,1'inin korunma derecesi "iyi", %24,1'inin korunma durumu derecesi "orta", %4,8'inin korunma durumu "kötü" olarak derecelendirilmiştir.
- Mimari ile uyum yüzdelik hesapları yapılırken yalnızca ölçü alınamayan evler istatistik dışı tutulurken, metal kapılar ise hesaplama dâhil edilmiştir. Bu durumda kapıların %88,7'sinin mimari ile uyum derecesi "iyi", %3,4'ünün mimari ile uyum derecesi "orta", %7,9'unun mimari ile uyum derecesi "kötü" olarak derecelendirilmiştir.

Şekil 4.8. Kemaliye evlerinde kapıların korunma durumu grafiği

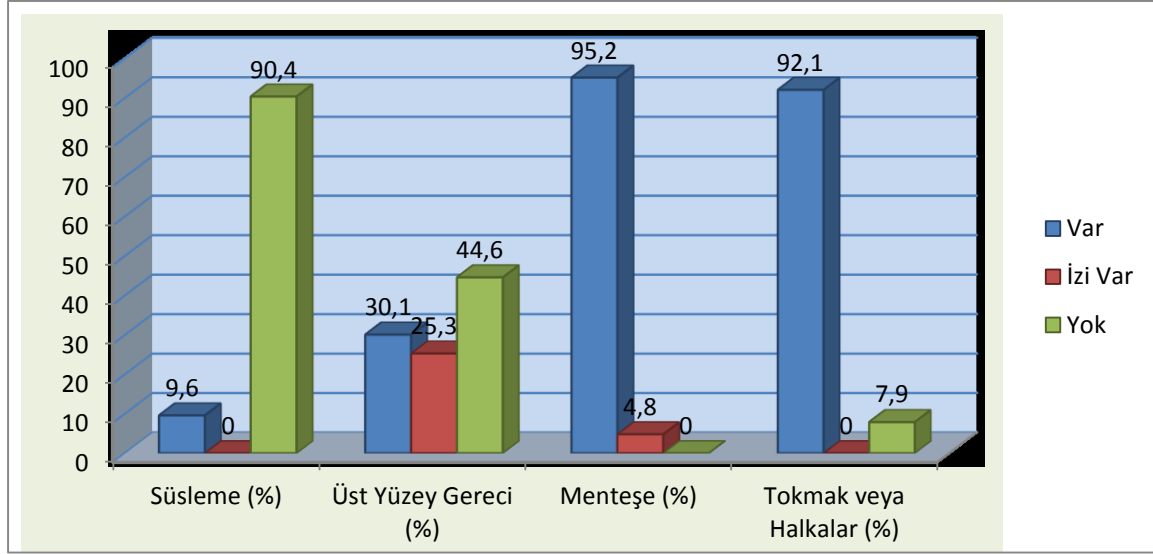
Kapıların süsleme ve aksesuar durumu

Kapıların süsleme ve aksesuar durumları Ek 8'de verilmiştir. Kapılarda süsleme veya bezeme ögesi kanatlarda görülmezken, kanatları düşey olarak yan yana gelmesini sağlayan ahşap binilerde ve bazı evlerin kapı pervazlarında süsleme öğelerine rastlanmıştır. Ek 25'te

ve Ek 26’da süsleme bulunan bahçe kapılarının çizimi verilmiştir. Çok az evin kapısında görülen bu süslemeler yalnızca bahçe kapılarında gözlemlenmiştir. Restorasyonu yapılan evlerde üst yüzey işlemlerinin yapıldığı görülmüş diğer evlerde ise zamanla yok olmuş veya izi kalmıştır. Bazı evlerin giriş ve bahçe kapılarında ise yağlı boya uygulaması ile kapılar boyanmıştır. Menteşe yerine kullanılan güllaplar ise günümüze kadar ulaşmış ve güllap kullanılmayan kapıya rastlanmamıştır.

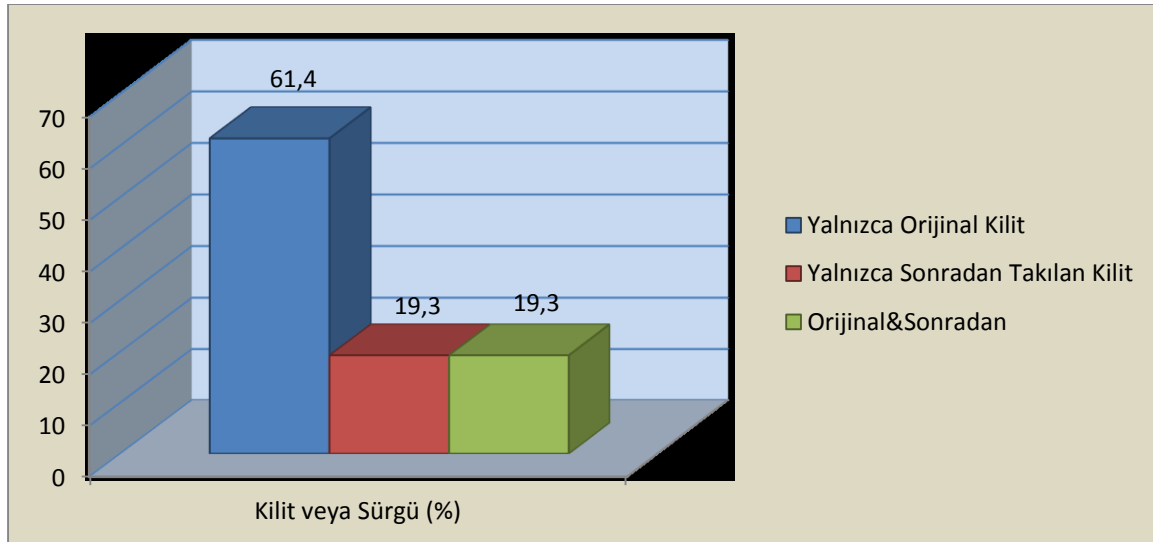
Hazırlanan çizelgelere göre yapılan yüzdelik hesaplarda ölçü alınamayan ve metal kapılı evler hesaplama dışında tutulmuştur. Çizelgelere göre;

- Kapıların %9,6’sında süsleme örneği “var” olarak, %90,4’ünde süsleme “yok” olarak tespit edilmiştir. Bu derecelendirme yalnızca bahçe kapıları için yapılmıştır. Giriş kapılarında süsleme ögesine rastlanılmamıştır. Evlerin çoğunun kapısında tokmak veya halka kullanılmıştır. Kapılarda bulunan kilitlerin orijinal olarak günümüze ulaşması sağlanmışken bazı evlerde orijinal kilit ile birlikte yeni kilitler taktırılmıştır. Buna rağmen orijinal kilit işlevini korurken güvenlik gerekçesi ile yeni kilit eklemesi yapıldığı görülmüştür. Evlerin bir kısmında ise orijinal kilit kapının yenilenmesi ile birlikte kullanılmamış yalnızca yeni kilit modeli kullanıştır. Bu bilgiler ile ilgili istatistik bilgileri aşağıdadır.
- Süsleme ve aksesuar durumuna yönelik yalnızca giriş kapıları için değerlendirme yapılmıştır. Kapıların %30,1’inde üst yüzey gereci “var” olarak derecelendirilmiştir, %25,3’ünde üst yüzey gereci “izi var” olarak derecelendirilmiştir, %44,6’sında üst yüzey gereci “yok” olarak derecelendirilmiştir.
- Giriş kapılarının %95,2’sinde menteşe “var” olarak derecelendirilmiştir, %4,8’inde menteşeler “izi var” olarak derecelendirilmiştir. Araştırma sonucu menteşesi olmayan kapıya rastlanmamıştır.
- Metal kapılarında dâhil edildiği yüzdelik dilime göre giriş kapılarının %92,1’inde tokmak veya halkalar “var” olarak derecelendirilmiştir, % 7,9’unda tokmak veya halkalar “yok” olarak derecelendirilmiştir.

Şekil 4.9. Kemaliye evlerinin kapılarında süsleme ve aksesuar durumu grafiği

- Ulaşılan bilgilere göre giriş kapılarının %61,4'ünde yalnızca orijinal kilit kullanıldığı, %19,3'ünde hem orijinal hem de sonradan takılan kilidin bir arada kullanıldığı, %19,3'ünde ise orijinal kilidin tamamen değiştirilerek sonradan başka bir kilit takıldığı tespit edilmiştir.

Şekil 4.10. Kemaliye evlerinin kapılarında kilit veya sürgülerin kullanım grafiği

Kapıların bozulma durumu

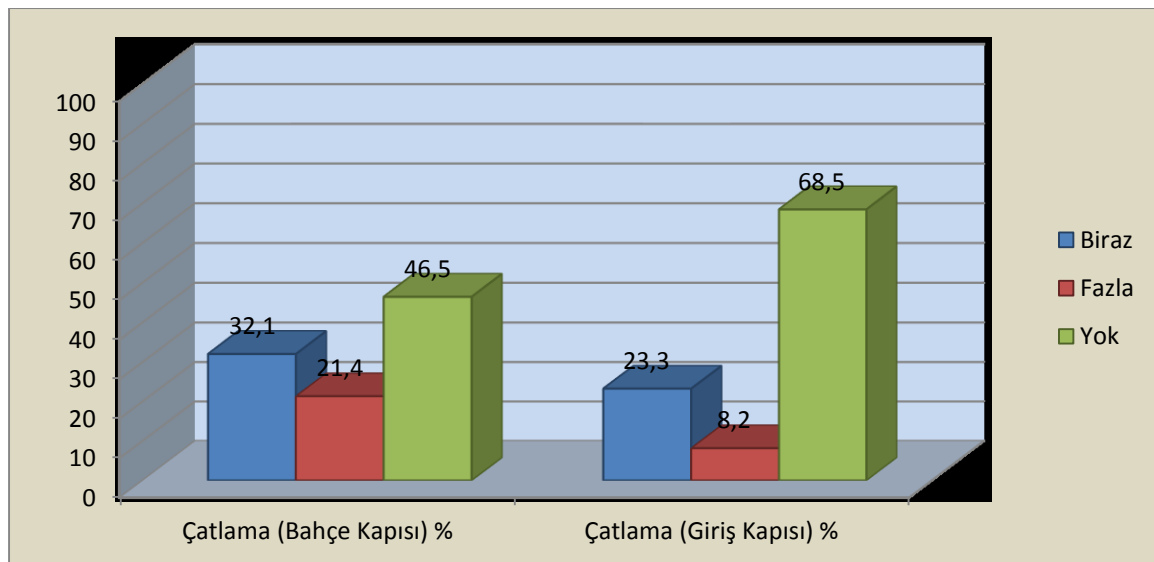
İncelenen evlerin kapılarının bozulma durumları Ek 9'da verilmiştir. Kapılarda meydana gelen çatlamlar çürüme ve çarpılmaya nazaran daha fazladır. Özellikle bahçe kapılarında korunma durumunun zayıf olmasından dolayı ve dış hava şartlarına maruz kalmasından

dolayı daha fazla bozulma durumu tespit edilmiştir. Kapılarda meydana gelen çatlama ve çarpılmalar genel olarak kanatlarda gözlemlenmiştir. Düşey olarak birleştirilen ahşaplardan oluşan kanatlar zamanla çatlama ve dış hava şartlarının etkisi ile çarpılmaya maruz kalmıştır. Kasalarda daha az çatlama ve çarpılma görülürken, kasa birleşim noktalarında ve kanatların uç noktalarında kısmen çürümeler gözlemlenmiştir. Giriş kapılarında bozulma oranları daha düşük seviyede iken oda kapılarında çürüme gözlemlenmemiştir. Araştırma sonucu yapılan yüzdeler değerlendirilmiştir aşağıdadır.

Hazırlanan çizelgelere göre yapılan yüzdeler hesaplarında ölçü alınamayan, kapıları değiştirilen (metal kapılı) evler hesaplama dışında tutulmuştur. Çizelgeye göre;

- Bahçe kapılarının %32,1'inde çatlama “biraz” olarak derecelendirilmiştir. Bahçe kapılarının %21,4'ünde çatlama “fazla” olarak derecelendirilmiştir. Bahçe kapılarının %46,5'inde ise çatlama “yok” olarak derecelendirilmiştir.
- Ahşap giriş kapılarının %68,5'inde çatlama “yok” olarak derecelendirilmiştir. Giriş kapılarının %8,2'sinde çatlama “fazla” iken %23,3'ünde çatlama “biraz” olarak tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında bulunan evlerin oda kapılarında ise çatlama tespit edilmemiştir.

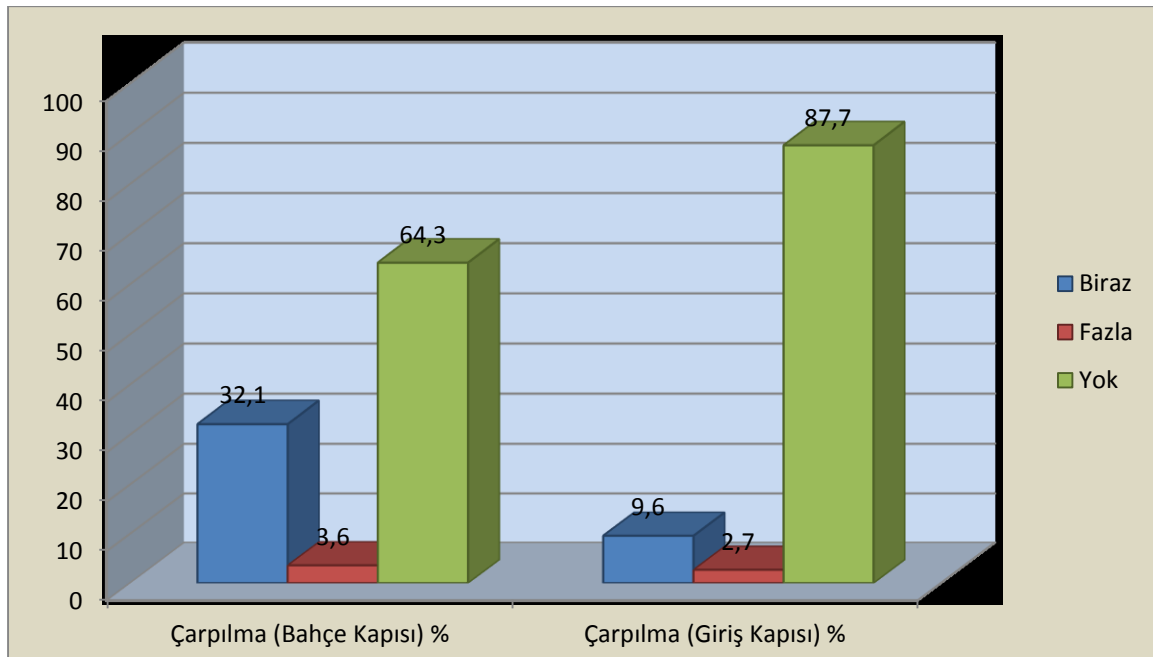

Şekil 4.11. Kemaliye evlerinin kapı kasa ve kanatlarında çatlama durumu grafiği

Hazırlanan çizelgenin ikinci sütununda kapıların kasa ve kanatlarında meydana gelen çarpılma, biraz, fazla, yok şeklinde derecelendirilmiştir.

- Ahşap bahçe kapılarının %32,1’inde çarpılma durumu “biraz” olarak derecelendirilmiştir. %3,6’sında çarpılma durumu “fazla” olarak derecelendirilirken, %64,3’ünde çarpılma durumu “yok” olarak derecelendirilmiştir.
- Ahşap giriş kapılarının %9,6’sında çarpılma durumu “biraz” olarak tespit edilirken, %2,7’sinde çarpılma durumu “fazla” ve %87,7’sinde çarpılma durumu “yok” olarak tespit edilmiştir.

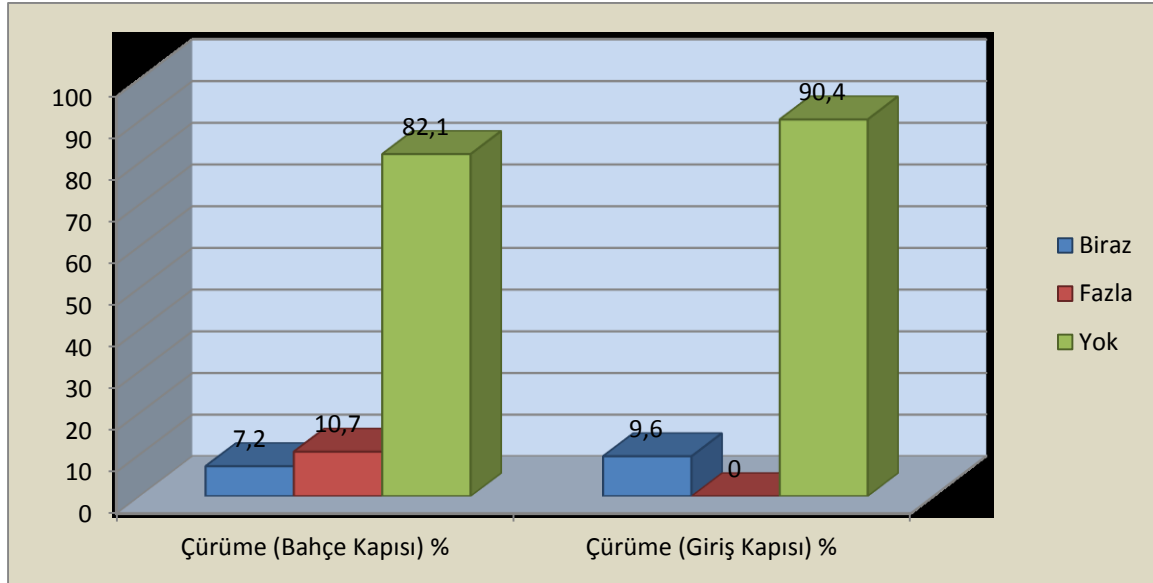
Ahşap oda kapılarında çarpılma durumu gözlenmemiştir.

Şekil 4.12. Kemaliye evlerinin kapı kasa ve kanatlarında çarpılma durumu grafiği

Hazırlanan çizelgenin üçüncü sütununda kapılarda meydana gelen çürüme, biraz, fazla, yok şeklinde derecelendirilmiştir.

- Bahçe kapılarının %7,2’sinde çürüme “biraz” olarak derecelendirilmiştir. %10,7’sinde çürüme durumu “fazla” olarak derecelendirilmiştir. Çürüme durumu “yok” olarak derecelendirilen kapıların yüzdelik dilimi ise %82,1 olarak tespit edilmiştir.
- Giriş kapılarının %9,6’sında çürüme “biraz” olarak derecelendirilmiştir. Çürüme durumu “yok” olarak derecelendirilen giriş kapılarının yüzdelik dilimi ise %90,4 olarak tespit edilmiştir. Giriş kapılarında çürüme görülmemiştir. Oda kapılarında ise çürümeye dair herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır.

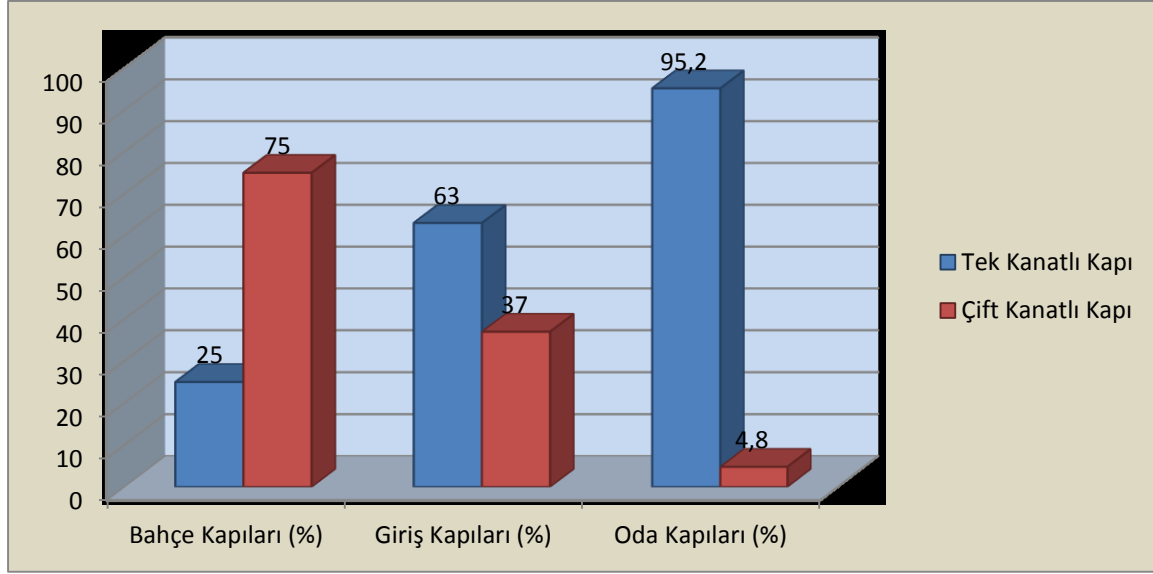

Şekil 4.13. Kemaliye evlerinin kapı kasa ve kanatlarında çürüme durumu grafiği

Geleneksel Türk evlerinde giriş kapıları genel olarak tek kanatlıdır. Kemaliye evlerinde bahçe, giriş ve oda kapıları incelendiğinde tek kanatlı ve çift kanatlı kapı örnekleri gözlemlenmiştir. Oda kapılarında çok nadir olarak çift kanatlı kapı kullanımı görülmüştür.

Hazırlanan envanter formlara göre Ek 10'da kapıların kanat ölçüleri, açılma yönü ve kapı boşluğu ölçüleri tespit edilmiştir. Bu çizelgenin ilk bölümünde kanat ölçülerine dair bulgulara yer verilmiştir. Kapıları değiştirilen (metal kapılı), ölçü alınamayan evler araştırma kapsamının dışında tutulmuştur. İlk bölümün birinci sütununda kanat tipleri tek ve çift olarak sınıflandırılmıştır. Bu envanter formlara göre;

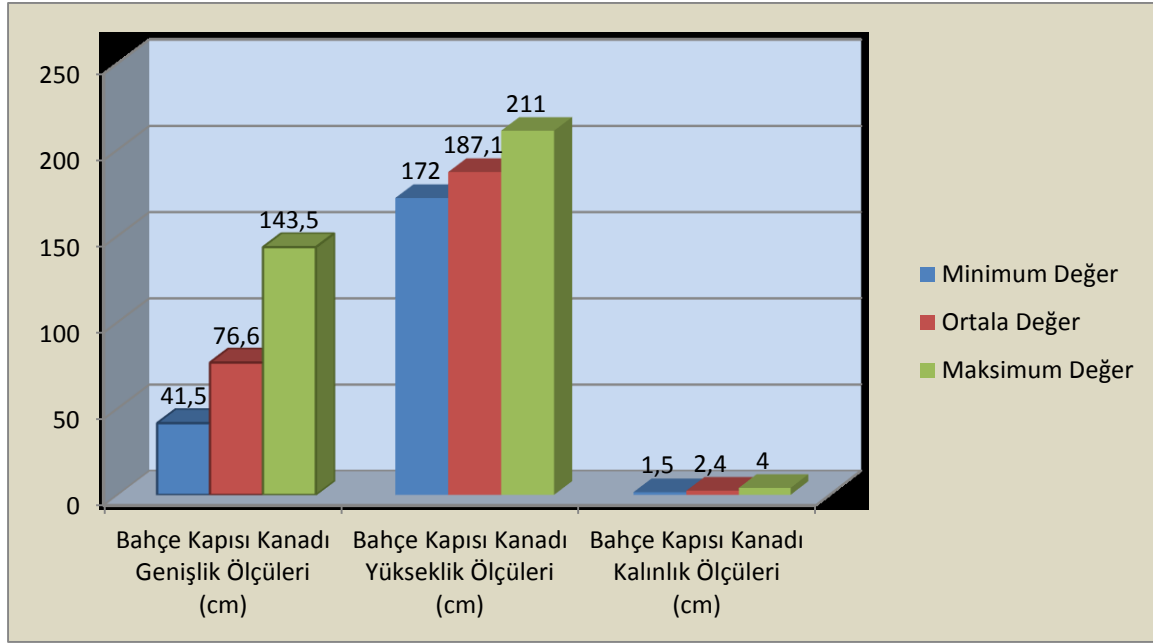
- Bahçe kapılarının % 75'inin çift kanatlı, %25'inin ise tek kanatlı kapı olduğu tespit edilmiştir. Giriş kapılarında ise %63'ünün tek kanatlı, %37'sinin ise çift kanatlı kapı olduğu tespit edilmiştir. Oda kapılarının %95,2'si tek kanatlı , %4,8'i ise çift kanatlı kapı olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4.14. Kemaliye evlerinin kapılarının kanat sayıları grafiği

Hazırlanan envanter formun ilk bölümüne ait ikinci sütunda kanat genişliği, kanat yüksekliği ve kanat kalınlığı ölçülerine yer verilmiştir. Kanat genişlik ölçüleri değerlendirilirken çift kanatlı bahçe kapılarının yalnızca bir kanadı değerlendirmeye tabi tutulmuş toplam kanat genişliği ele alınmamıştır. Hazırlanan envanter forma göre;

- Bahçe kapılarında minimum kanat genişliği 41,5 cm maksimum 143,5 cm olarak ölçülmüştür. Bahçe kapılarının kanat genişliği ortalaması ise 76,6 cm olarak belirlenmiştir.
- Bahçe kapılarının kanat yüksekliği minimum değeri 172 cm maksimum değeri 211 cm olarak ölçülmüştür. Bahçe kapılarının kanat yüksekliği ortalama 187,1 cm olarak tespit edilmiştir.
- Bahçe kapılarının kanat kalınlığı ölçüleri minimum değeri 1,5 cm maksimum değeri 4 cm olarak ölçülmüştür. Bahçe kapıları kanat kalınlığı ölçüleri ortalama 2,4 cm olarak tespit edilmiştir.

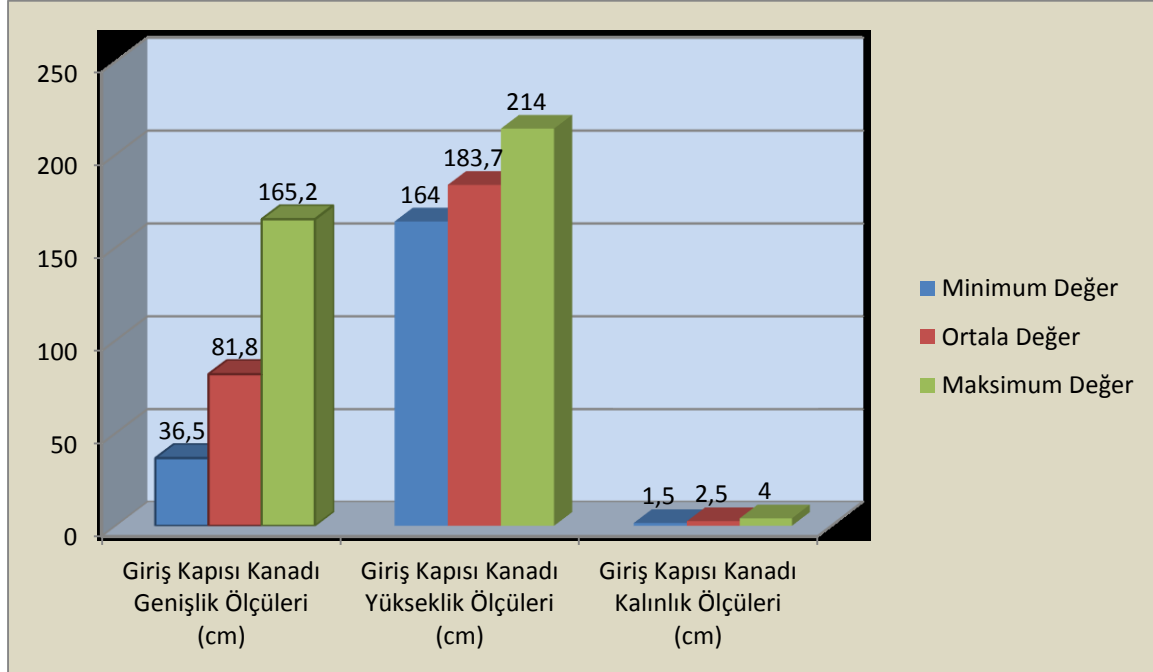
Şekil 4.15. Kemaliye evlerinin bahçe kapılarının kanat ölçüleri grafiği

Kapıların kanat ölçüleri

Kemaliye evlerinde kapıların kanat ölçüleri değişkenlik gösterirken çift kanatlı kapılarda kapının sağa açıldığı durumlarda solda bulunan ihtiyaç halinde açılabilen kanat, genişlik olarak diğer kanada göre daha dar olarak tutulurken bazı evlerde ise kanat ölçüleri her iki kanatta eşittir. Kanatlar kasa boşluğuna göre birkaç cm daha uzun ve kasanın üzerine doğru kapanırken dışarıya doğru açılması engellenmiştir. Ek 27, Ek 28, Ek 29 ve Ek 30’de sırasıyla çift kanatlı giriş kapısı, tek kanatlı giriş kapısı, çift kanatlı giriş kapısı, oda kapısı çizimleri verilmiştir. Mekân içinde kullanılan kapılarda özellikle mutfak kapılarının yükseklik ölçüsünün oda kapılarına göre daha az olduğu tespit edilmiştir. Yapılan sözlü araştırmalar sonucu bu farkın hane kullanıcılarının nimete saygısından kaynaklandığı mutfığa girerken kişinin eğilerek girmesi için alçak tutulduğu belirtilmiştir. Giriş kapılarının kanat genişlik ölçülerinde çift kanatlı kapıların kanatları ayrı ayrı ele alınmıştır.

- Giriş kapılarının kanat ölçülerinin minimum değeri 36,5 cm maksimum değeri ise 165,2 cm olarak ölçülmüştür.
- Giriş kapılarının kanat genişliği ortalama değeri 81,8 cm olarak tespit edilmiştir.
- Giriş kapılarının kanat yüksekliği ele alındığında minimum değer 164 cm maksimum değeri ise 214cm olduğu tespit edilmiştir.
- Giriş kapısı kanat yüksekliği ortalaması 183,7 cm olarak tespit edilmiştir.

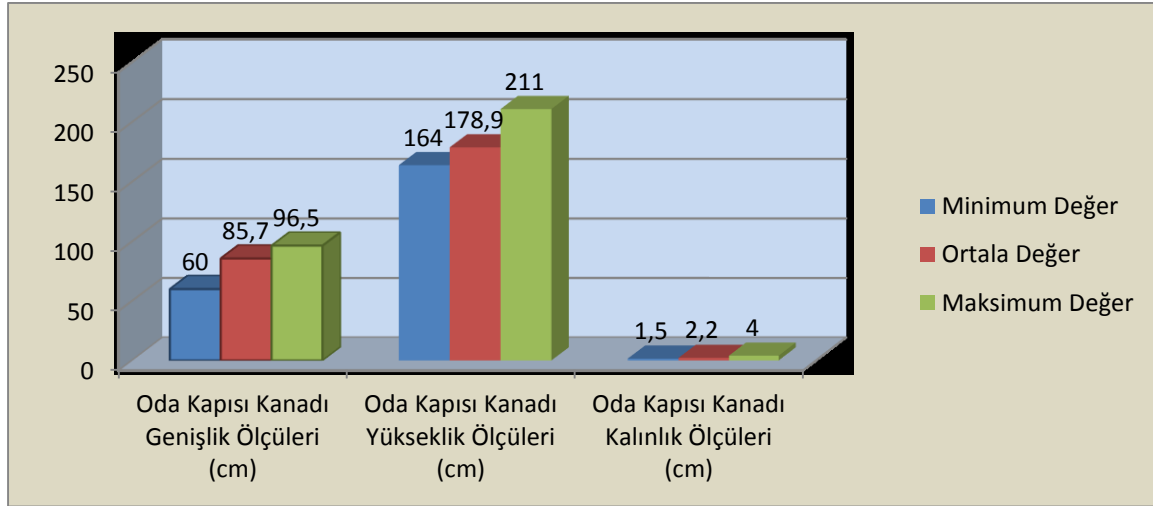
- Giriş kapısı kanat kalınlıkları incelendiğinde minimum değer 1,5 cm maksimum değer ise 4cm olarak ölçülürken ortalama giriş kapısı kanat kalınlığı 2,5 cm olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4.16. Kemaliye evlerinin giriş kapılarının kanat ölçüleri grafiği

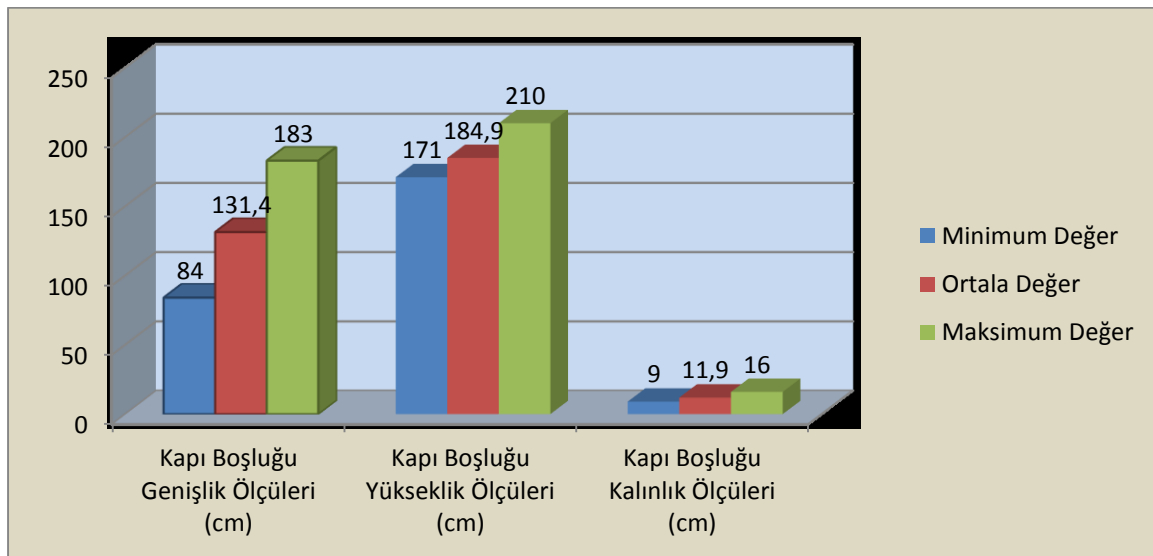
Oda kapılarının kanat genişliği minimum değeri 60 cm maksimum değer ise 96,5 cm olarak ölçülmüştür.

- Oda kapılarının kanat ölçülerinin ortalama genişliği ise 85,7 cm olarak tespit edilmiştir.
- Oda kapısı kanat yükseklik ölçüleri ele alındığında minimum yükseklik ölçüsü 164cm maksimum yükseklik ölçüsü 211 cm olarak ölçülürken ortalama oda kapısı kanat yüksekliği 178,9 cm olarak tespit edilmiştir.
- Oda kapılarının kanat kalınlıkları incelendiğinde minimum kanat kalınlığı 1,5 cm iken maksimum kasa kalınlığı 4 cm olarak ölçülmüştür. Ortalama oda kapısı kanat kalınlığı 2,2 cm olarak tespit edilmiştir.

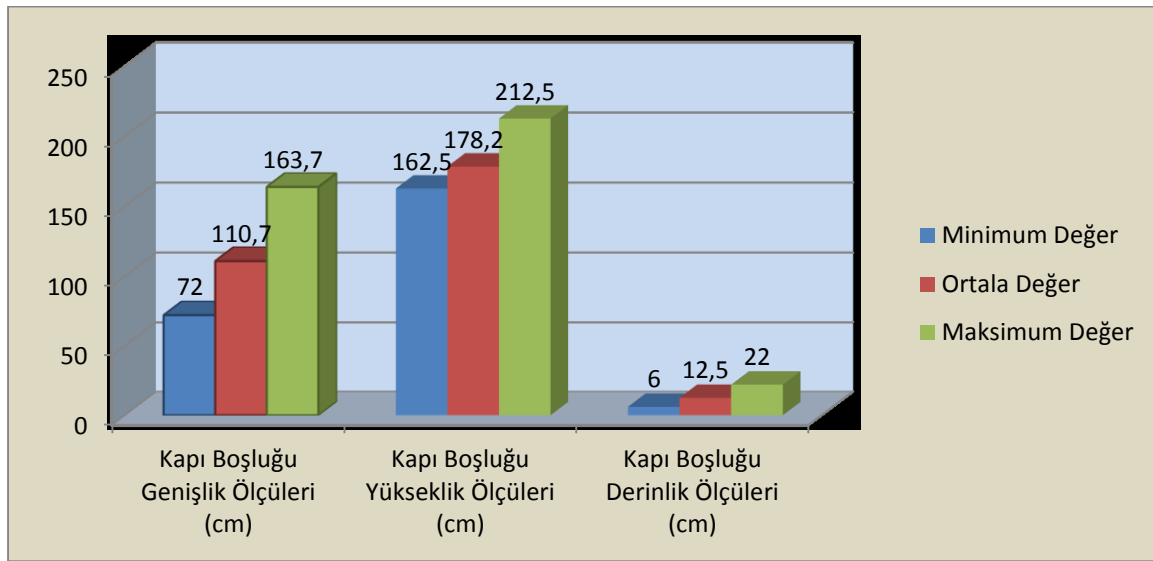
Şekil 4.17. Kemaliye evlerinin oda kapılarının kanat ölçüleri grafiği

- Bahçe kapılarının kapı boşluğu genişlik ölçüsü minimum değeri 84 cm iken maksimum genişlik ölçüsü 183 cm olarak ölçülmüştür. Ortalama kapı boşluğu genişlik ölçüsü ise 131,4 cm olarak tespit edilmiştir.
- Bahçe kapılarının kapı boşluğu yükseklik ölçüleri minimum değeri 171 cm olarak ölçülürken maksimum değer 210 cm olduğu tespit edilmiştir. Ortalama kapı boşluğu yükseklik değeri ise 184,9 cm dir.
- Bahçe kapılarının kapı boşluğu derinlik ölçüsü minimum değeri 9 cm maksimum değeri 16 cm olarak ölçülürken ortalama kapı boşluğu derinlik ölçüsü 11,9 cm olarak tespit edilmiştir.

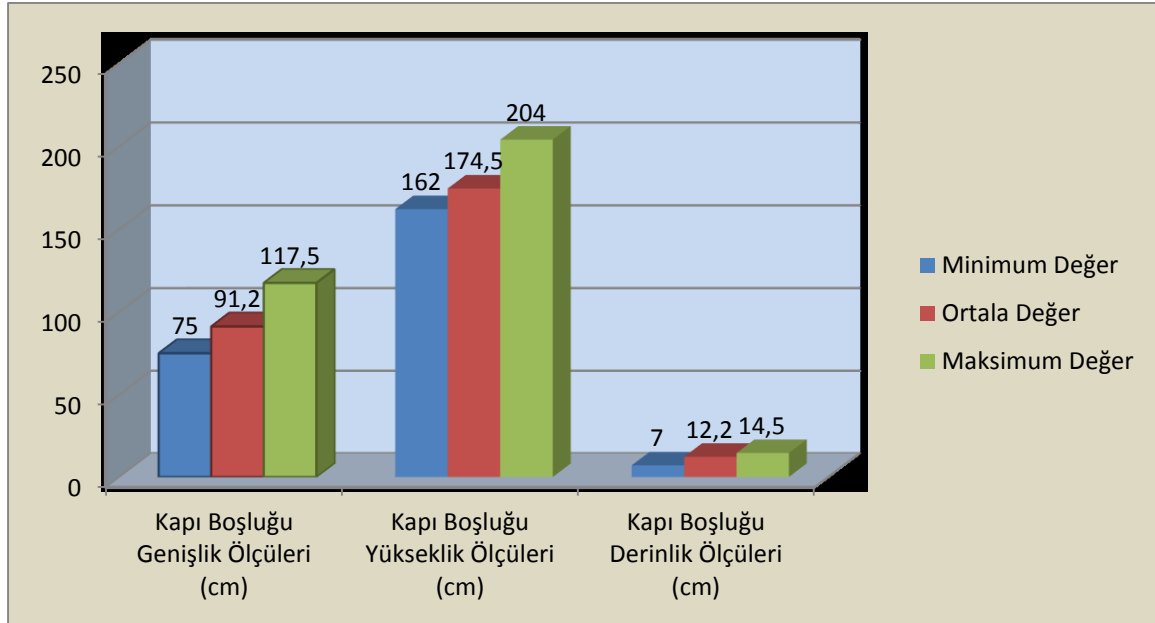
Şekil 4.18. Kemaliye evlerinin bahçe kapılarının kapı boşluğu ölçüleri grafiği

- Giriş kapılarının kapı boşluğu ölçüleri incelendiğinde minimum kapı boşluğu genişliği 72 cm maksimum kapı boşluğu genişliği 163,7 cm ortalama kapı boşluğu genişliği 110,7 cm olarak tespit edilmiştir.
- Giriş kapıları kapı boşluğu yükseklik ölçüleri minimum değeri 162,5 cm maksimum değeri 212,5 cm ortalama kapı boşluğu yüksekliği 178,2 cm olarak tespit edilmiştir.
- Giriş kapıları kapı boşluğu derinlik ölçüleri minimum değeri 6 cm maksimum değeri 22 cm olarak ölçülmüştür. Kapı boşluğu derinlik ölçüsü ortalaması 12,5 cm olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4.19. Kemaliye evlerinin giriş kapılarının kapı boşluğu ölçüleri grafiği

- Oda kapıları kapı boşluğu ölçüleri ele alındığında minimum kapı boşluğu genişliği 75 cm maksimum kapı boşluğu genişlik ölçüsü 117,5cm olarak ölçülmüştür. Kapı boşluğu genişlik ölçüsü ortalaması ise 91,2 cm olarak tespit edilmiştir.
- Oda kapıları kapı boşluğu yükseklik ölçüsü minimum olarak 162 cm maksimum 204 cm olarak ölçülmüştür. Oda kapısı kapı boşluğu yüksekliği ortalaması ise 174,5 cm olarak tespit edilmiştir.
- Oda kapılarının kapı boşluğu derinlik ölçüsü minimum değeri 7 cm maksimum değeri 14,5 cm olarak ölçülürken ortalama değer ise 12,2 cm olarak tespit edilmiştir.

Şekil 4.20. Kemaliye evlerinin oda kapılarının kapı boşluğu ölçüleri grafiği

Ayrıca, mekân içine açıldığı belirlenen kapıların %62,2'si sola doğru açılırken %37,8'inin sağa doğru açıldığı tespit edilmiştir.

Kapıların yapım tekniği

Kemaliye evlerinde tüm kapılar çakma kapı sisteminde yapılmıştır. Düşey ahşaptan oluşan kapı kanatları kapının arkasında bulunan ahşap destek elemanına kabara denilen çivilerle tutturulmuştur. Bu çiviler bağlantıyı sağlamlaştırmakla beraber başlık kısmının daha büyük, yivli ve dairesel oluşu kapılara görsel güzellik katmaktadır. Kapının ön yüzünde ise düşey ahşap biniler kullanılmıştır. Bu binilerden kanatların birleşme kısmına denk gelen ve diğer ahşap elamanlara göre daha geniş olarak kullanılan kanatlar arasında ki boşluğun görülmemesini sağlamaktadır. Kasalar birbirinin üzerine binecek şekilde üstten çivi ile tutturulmuş bazı evlerde ise 45 derece gönye birleştirme yapıldığı gözlemlenmiştir. Eşikte açılan 4x4 cm lik boşluğa kapı kasalarının alt kısmında oluşturulan çıkıntı sabitlenmiştir. Kapı kanatları güllap ile kasaya bağlanırken kasasız kapıya rastlanmamıştır. Kapı kanatları üzerinde simgesel motiflerle bezeli kapı tokmakları bulunmaktadır.

Kapı ve pencerelerde kullanılan ahşap malzeme türü

Kemaliye evlerinin cephelerinde ahşabı koruma amaçlı sac kullanılması ve özellikle güneş ışınları sebebiyle kararma meydana gelmesi kullanılan ahşap malzemenin türünü

belirlemede önemli bir zorluk olmuştur. Mevcut halini koruyan evlerin pencerelerinde kullanılan malzemedan örnek alınarak inceleme yapılması gerekli olduğundan kullanılan ahşap malzemenin türü sözlü ve yazılı kaynaklar üzerinden tespit edilmiştir. Kemaliye’de ormanlık arazinin olmayışı yalnızca cılız meşeliklerden oluşan ağaç topluluklarından dolayı ahşap malzeme ihtiyacı Refahiye’de ve Göle’de bulunan ormanlardan karşılanmıştır. Refahiye Kemah güzergâhından temin edilen tomruklar ceviz ve özellikle sarıçamdır. Cephe kaplamalarında kullanılan çam kapı ve pencerelerde de kullanılmıştır. Bazı kapılarda ceviz ağacının da kullanıldığı tespit edilmiştir. Restorasyonu yapılan evlerde kaplamalarla birlikte bazı pencereler ve kapılarda değiştirilmiştir. Onarım sonrası genel olarak sarıçam malzeme olarak tercih edilmiştir. Emprenye edilerek kullanılan bu malzemeye koruyucu boya veya yalnızca vernik uygulaması yapıldığı görülmüştür. Yakın yıllarda yapılan restorasyon çalışmalarında sıklıkla yalnızca vernik kullanıldığı gözlemlenmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma kapsamına alınan Kemaliye evlerinin kapı ve pencereleriyle ilgili elde edilen sonuçlar ve öneriler aşağıda verilmiştir.

Araştırmada Kemaliye ilçesinde bulunan tescilli 100 evin kapıları ve pencereleri için envanter hazırlanmış bu evlerin 89 tanesine ulaşılmıştır. Araştırma süreci içerisinde tescil edilen evler araştırma dışı bırakılmıştır. Buna göre, metal kapı ile değiştirilen özgünlüğünü yitirmiş olan kapıların dışında ahşap kapıların hepsinde tokmak bulunduğu gözlemlenmiştir. Kapıların tümü çakma sistemi ile yapılmış olup güllap adı verilen menteşe görevi gören bağlayıcı eleman kullanılmıştır. Kapıların kanadında yatay destek elemanı ile kanat arasında bağlantıyı sağlayan kabara adı verilen çiviler simetrik olarak kullanılmıştır. Pencerelerin düşey ahşap elemanlarını bir arada tutan ve tek parça ahşabın kullanıldığı kepenklerde de güllap kullanıldığı tespit edilmiştir.

Araştırılan evlerin %7'sinin dikdörtgen formulu orijinal pencerelerinin, büyük boyutlu yatay bir forma dönüştürüldüğü görülmüştür. Bu pencerelerde ahşap doğrama veya plastik esaslı malzemeler kullanılmıştır. Bu pencerelerin yerine orijinal mimari ile uyumlu pencerelerin montajlanması, aslına uygunluğu ve üslup birliği açısından büyük önem arz etmektedir.

Diğer taraftan, evlerin %9'unda orijinal kapıların sökülerek yerine metal kapıların takıldığı gözlemlenmiştir. Mimari uyum açısından kötü bir görüntü sergileyen bu kapılar, yine orijinaline uygun kapılarla değiştirilmelidir. Yapılacak restorasyon çalışmalarında kapı ve pencerelerin üslup birliğine varması ve kullanılan malzemenin tek tip olmasında yarar vardır.

Üst yüzey işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yapılması ve hem kapılar için hem pencereler yenilenmesi için önemlidir. Araştırılan pencerelerin %81,7'sinde, kapıların ise %44,6'sında üst yüzey gereçlerinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Zamanla yok olan bu yüzey işlemleri ahşabın korunmasını doğrudan etkileyen önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca, kapılarda ve pencerelerde kullanılan metal öğelerin korozyon sonucu bozulduğu gözlemlenmiştir. Bu kapsamda kullanılan metal öğelerin sağlamlaştırılması ve koruyucu önlemlerin alınmasında büyük yarar görülmektedir.

Araştırılan evlerin pencerelerinin bozulma durumu oranları incelendiğinde özellikle çatlamanın fazlaca meydana geldiği tespit edilmiştir. Çürüme ve çarpılmanın daha az yoğunluklu görüldüğü tespit edilse de pencerelerde tespit edilen %19,5’lik çürüme oranı oldukça ciddi sonuçları doğurabilecek olumsuzluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda özellikle pencerelerin kepenklerinde görülen çatlama, çarpılma ve çürümeye karşı gerekli tedbirler alınarak sorunların giderilmesi ve ilerlemesi durdurulmalıdır. Kapılarda ise sağlamlık durumu daha farklıdır. Bahçe kapılarında çatlama, çarpılma ve çürüme oranı giriş ve oda kapılarına göre daha fazladır. Oda kapılarında ise herhangi bir bozulma durumu gözlemlenmemiştir. Bu durum dış hava şartlarıyla ilişkilendirilebilir. Koruyucu saçak bulunmayan bahçe kapılarında bozulma durumu daha yüksek oranlı olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda, bahçe kapılarının belirli onarımdan geçmesi ve koruyucu saçak örtünün mümkün olduğunca kullanılması gerekmektedir. Giriş kapılarında çatlama, çarpılma ve çürüme bahçe kapılarına nazaran az olmasına karşın gerekli önlemler bu kapılar içinde alınmalıdır.

Cephelerin üst yüzey işlemlerinde görülen farklı çalışmalar ve kullanılan malzemede çeşitliliği sonucu oluşan farklı görüntülere sahip ev cepheleri pencere ve kapıların tamamlayıcı unsur olmasından dolayı görünüş açısından olumsuzluk oluşturmaktadır. Bu konuyla ilgili Kemaliye Belediyesi ve vakıflar bölge müdürlüğü tarafından yapılan toplantıda uygulanan üst yüzey işlemlerinin çeşitliliği sonucu oluşan renk bütünlüğü sorunu çözümlenme aşamasına henüz ulaşamamıştır. Konuyla ilgili ahşap ustalarından ve ilçede bulunan meslek yüksek okuluna bağlı mimari restorasyon bölümü akademisyenlerinden fikirler alınarak bundan sonraki restorasyon çalışmaları şekillendirilmelidir.

Erzincan Valiliğinin ve Kemaliye Belediyesinin özverili çalışmaları sonucu koruma altına alınan tarihi yapılar günümüze kadar ulaşmayı başarırken, Kemaliye halkının kültürel değerlerini koruma hususunda bilinçli yaklaşımının katkısı da görmezden gelinemez. Geleneksel Kemaliye evlerinin tescil çalışmaları hızlandırılarak gelecek kuşaklara bu zengin mirasın aktarılmasının sağlanmasında büyük yarar vardır.

Kemaliye doğa ve kültür turizminde henüz Safranbolu ve Beypazarı kadar ziyaretçi sayısına ulaşamamış olsa da gelecek yıllarda yapılacak girişimler ile Kemaliye’nin mevcut doğa ve kültürel zenginlikleriyle bölgenin turizm merkezi olması sağlanabilecektir.

KAYNAKLAR

1. Kılıç, E.(2010). *Geleneksel Mardin Evlerine Ait Ahşap Kapıların Malzeme ve Yapım Tekniği Bakımından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 1.
2. Kalfagil, M. (1987). *Geleneksel Konutlarda Ahşap Yapı Konstrüksiyonları Ankara Erzurum Mahallesi Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 5.
3. Yıldırım, K. ve Hidayetoğlu, M.L. (2009, 02-07 Kasım). Türk Yaşam Kültürünün Geleneksel Türk Evlerindeki Yansımaları “*Reflections in the Traditional Turkish House of Turkish life Culture*”. 4th International Turkish Culture and Art Congress/Art Activity sempozyumunda sunuldu, Kahire / Egypt.
4. Yıldırım, K. (2006). *Geleneksel Afyonkarahisar Evlerine Ait Kapılar Üzerine Bir Araştırma*. Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, 21(1).344-345
5. Şaşmaz, H.A. (2002). *Ankara Merkez ve Ayaş, Beypazarı İlçelerinde geleneksel Türk Evi Kapılarının Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2.
6. Alper, B. (1990). *Kemaliye Yerleşme Dokusu ve Evleri Üzerine Bir Araştırma*. Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 9,10, 20-23,79,80, 92-95, 107.
7. Akın, B.(2007). *Ayvalık Evleri*. Yüksek Lisans Tezi, On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale, 170.
8. Ateş, M. (2008). *Geleneksel Türk Konutlarının Plan Kurgusu Karakteristik Özelliklerinin İrdelenmesi, Restorasyon İle Birlikte Yeni İşlev Verilen İstanbul Konaklarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 30.
9. Kahraman, N. (2004). *Geleneksel Afyonkarahisar Evlerine Ait Kapıların İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 162-163.
10. Şimşek, M. (1996). *Her Yönüyle Kemaliye (Eğin)* Doğu Anadolu Coğrafyasında Kemaliye. (16) .Erzincan: T.C. Kemaliye Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Yayını, 71-72, 76.
11. İnternet: Wikipedia Özgür Ansiklopedi “Kemaliye” URL: <http://www.webcitation.org/query?url=https%3A%2F%2Ftr.wikipedia.org%2Fwiki%2FKemaliye+&date=2016-08-04>, Son Erişim Tarihi: 10.05.2015.
12. İnternet: Kemaliye Kaymakamlığı URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.kemaliye.gov.tr%2Findex.php%3Fdil%3DTR%26sayfa%3Ddp%26pc%3D63&date=2016-08-04>, Son Erişim Tarihi: 11.04.2015.

13. İnternet: Kemaliye İlçe Milli eğitim Müdürlüğü “İlçemiz Kemaliye- Kemaliye URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fkemaliye.meb.gov.tr%2Fwww%2Fkemaliye-egin%2Ficerik%2F32%23&date=2016-08-04>, Son Erişim Tarihi: 10.04.2015.
14. Fırat, S. (2008). *Saklı Cennet Kemaliye*. Birinci Baskı. İstanbul:Ekev Kültür Eğitim Vakfı Yayınnevi, 2-30.
15. İnternet: Türkçe Bilgi “Kemaliye Uydu Görüntüsü” URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.turkcebilgi.com%2Fharita%2Fkemaliye&date=2016-08-04>, Son Erişim Tarihi: 10.04.2015.
16. Taçoral, E. (2012). *Yerel Mimari Dokunun Isıl Performans Analizi Üzerine Bir Çalışma: Kemaliye Evleri Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Karabük, 6,12,20,25-26,33-37.
17. İnternet: Dünya Geneli Şehirlerde İklim Verileri “Erzincan-Kemaliye” URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Ftr.climate-data.org%2Flocation%2F19432%2F+&date=2016-08-04>, Son Erişim Tarihi: 15.04.2015.
18. Bulut, Z. (2006). *Kemaliye (Erzincan) İlçesi ve Yakın Çevresinin Alternatif Turizm Kapsamında Rekreasyonel Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi*. Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, 66-67.
19. Aksın, A. (2003). *XIX Yüzyılda Eğin (İdari, Fiziki, Sosyal ve İktisadi Yapı)*. İstanbul Kemaliye Kültür Turizm ve Folklor Derneği Kültür Yayını, 17.
20. Mahmut, K. (1986). *Divan-ı Lügat-ü Türk*, Türk Dil Kurumu, 1, 77-78; 4, 171.
21. T.C. Kemaliye Kaymakamlığı. (1996). *Her Yönüyle Kemaliye Tarihte Kemaliye* . Erzincan: T.C. Kemaliye Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Yayını, 25-27, 30-32, 44-45, 211-212.
22. Karakaş, E. (2004). Kemaliye’nin kuruluşu, gelişmesi ve fonksiyonel özellikleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 19-48.
23. Karakaş, E. (1996). *Merkezi Fonksiyonları Açısından Ağın – Arapkir ve Kemaliye İlçeleri*. Doktora tezi. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 123.
24. İnternet: Resmi Gazete “T.C. Resmi Gazete Arşivi” URL: <http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.resmigazete.gov.tr%2Fmain.aspx%3Fhome%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.resmigazete.gov.tr%2Farsiv%2F3910.pdf%26main%3Dhttp%3A%2F%2Fwww.resmigazete.gov.tr%2Farsiv%2F3910.pdf&date=2016-08-04>, Son Erişim Tarihi: 12.07.2015..
25. İnternet: Türkiye İstatistik Kurumu “D.İ.E. Nüfus İstatistikleri Arşiv Kayıtları” URL: http://www.webcitation.org/query?url=http%3A%2F%2Fwww.tuik.gov.tr%2FPreTablo.do%3Falt_id%3D39&date=2016-08-04, Son Erişim Tarihi: 12.07.2015.

26. Torbaoğlu, E. (2010). *Özgün Yerleşimlerin Sürekliliği Üzerine Bir Araştırma: Kemaliye Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 59.
27. T.C. Kemaliye Kaymakamlığı, (1996). *Her Yönüyle Kemaliye (Eğin) Doğu Anadolu Coğrafyasında Kemaliye*. Erzincan: T.C. Kemaliye Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Yayını, (16), 32-34.
28. Kazmaoğlu, M. ve Tanyeli, U. (1979). Anadolu Konut Mimarisinde Bölgesel Farklılıklar. *Yapı Dergisi*, 29-41.
29. Küçükerman, Ö. (1985). *Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi*. İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, 80-81.
30. Işık, Z. (1992). *Geleneksel ve Günümüz Evlerinin İç Mekan Analizi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 89.
31. Azezli (Bozkurt), S.G. (2009). *19. Yy'da Osmanlı Konut Mimarisinde İç Mekan Kurgusunun Safranbolu Evleri Örneğinde İrdelenmesi*; Yüksek Lisans Tezi, T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 47, 73.
32. Vural, K. (2010). *Anadolu'da Ev Kültürünün Gelişimi ve Geleneksel Türk Evine Örnek Kemaliye Evleri*, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 74, 76, 80, 89, 91-92, 97-98.
33. Kuban D. (1995). *Hayatlı Türk Evi*, İstanbul: Eren Yayıncılık, 111-112, 117.
34. Küçükerman, Ö. (1985). *Kendi Mekânının Arayışı İçinde Türk Evi*. İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını, 2. basım, İstanbul, 63.
35. Alper, B. (1996). *Her Yönüyle Kemaliye (Eğin) Mimari (Kemaliye-Eğin)*. Erzincan: T.C. Kemaliye Kaymakamlığı Köylere Hizmet Götürme Birliği Yayını, 103, 180, 190-191.
36. Hidayetoğlu, M.L. (2013). Geleneksel Türk evi donatı elemanlarının restorasyonu ve çağdaş yapılarda yeniden kullanımı: şerbetlik örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal bilimler Dergisi*, 28, 291-301.
37. Günay, R. (1998). *Türk Evi Geleneği ve Safranbolu Evleri*. İstanbul: Yem Yayınları, 173.

EKLER

EK-1. Pencere envanter form örneği

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI												
Kemaliye Sit Alanında bulunan Tescilli Yapılarda Kapı Envanter Çalışması										Pencere Kod No:		
Pencerenin Bulunduğu Evin												
İli	Erzincan			Ev Sahibinin Adı								
İlçesi	Kemaliye			Yapım Tarihi								
Adres				İşaretili Pafta Numarası								
				E. Karar No								
				Pafta / Ada / Parsel No								
Yapının Mülkiyet Durumu				Yapının Özgün Kullanımı				Yapının bugünkü Kullanımı				
Yapının Kat Sayısı				Yapının Tescil Tarihi								
Pencere Türü				Evin Genel Durumu								
Tepe		Oda										
○		○										
Koruma Durumu	İyi	A	Kepenlerin Durumu		Kasanın Durumu		Menteşe Koruma		Diğer Metal Öğeler		Mimari İle Uyum	
	Orta	B										
	Kötü	C										
Süsleme ve Aksesuar Durumu	Var	A	Süsleme		Üst Yüzey Gereci		Menteşe		Tokmak Veya Halka		Kilit Veya Sürgü	
	İzi Var	B								Orijinal	Sonradan	
	Yok	C										
Pencere Bozulma Durumu		Biraz	A	Çatlama		Çarpılma		Çürüme				
		Fazla	B									
		Yok	C									
Kepen Ölçüleri (cm)		Çift	A		Genişlik		Yükseklik		Kalınlık			
		Üç	B									
Pencere Boşluğu Ölçüleri (cm)				Genişlik		Yükseklik		Derinlik				
Pencere Yapım Tekniği				Ağaç Türü								
Pencere Modeli	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5	Model 6						
	○	○	○	○	○	○						
Hazırlayan				Kontrol								
Serdar KESKİN				Prof. Dr. Kemal Yıldırım								

EK-2. Kapı envanter form örneği

GAZİ ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI												
Kemaliye Sit Alanında bulunan Tescilli Yapılarda Kapı Envanter Çalışması										Kapı Kod No:		
Kapının Bulunduğu Evin												
İli	Erzincan				Ev Sahibinin Adı							
İlçesi	Kemaliye				Yapım Tarihi							
Adres					İşaretili Pafta Numarası							
					E. Karar No							
					Pafta / Ada / Parsel No							
Yapının Mülkiyet Durumu				Yapının Özgün Kullanımı				Yapının bugünkü Kullanımı				
Miras ile bölünmüş				Konut				Pansiyon				
Yapının Kat Sayısı		2		Yapının Tescil Tarihi				25.11.2005				
Kapı Türü				Evin Genel Durumu								
Bahçe		Giriş		Oda								
○		○		○								
Koruma Durumu	İyi	A	Kanatların Durumu		Kasanın Durumu		Menteşe Koruma		Tokmak Veya Halkalar		Mimari İle Uyum	
	Orta	B										
	Kötü	C										
Süsleme ve Aksesuar Durumu	Var	A	Süsleme		Üst Yüzey Gereci		Menteşe		Tokmak Veya Halka		Kilit Veya Sürgü	
	İzi Var	B									Orijinal	Sonradan
	Yok	C										
Kapı Bozulma Durumu		Biraz		A	Çatlama			Çarpılma			Çürüme	
		Fazla		B								
		Yok		C								
Kanat Ölçüleri (cm)		Tek	A		Genişlik		Yükseklik		Kalınlık			
		Çift	B									
Kapı Boşluğu Ölçüleri (cm)					Genişlik		Yükseklik		Derinlik			
Kapı Yapım Tekniği				Ağaç Türü				Kapı Açılma Yönü				
Hazırlayan						Kontrol						
Serdar KESKİN						Prof. Dr. Kemal Yıldırım						

EK-3. İncelenen evlerin pencerelerinin korunma durumları

KOD NO	KORUNMA DURUMU														
	KEPENKLERİN DURUMU			KASANIN DURUMU			MENTEŞE KORUMA			DİĞER METAL ÖĞELER			MİMARİ İLE UYUM		
	İ Y İ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ
1	X			X			X			X			X		
2		KEPENKSİZ		X			X			X			X		
3			X		X			X			X		X		
4		KEPENKSİZ		X			X			X			X		
5	X			X			X			X			X		
6	X			X			X				X		X		
7	X			X			X			X			X		
8	X			X			X			X			X		
9	X			X			X			X			X		
10		PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ													
11	X			X			X			X			X		
12	X			X			X					X		X	
13	X			X			X			X			X		
14	X			X			X			X			X		
15	X			X			X			X			X		
16	X			X			X			X			X		
17	X			X			X			X			X		
18			X	X			X			X			X		
19		ÖLÇÜ ALINAMADI													
20			X		X			X			X		X		
21	X			X			X			X			X		
22			X			X			X			X	X		
23		X			X			X			X		X		
24		X			X			X			X		X		
25		X			X			X			X		X		
26		PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ													
27		X			X			X			X		X		
28		KEPENKSİZ			X				X		X			X	
29			X			X		X			X		X		
30	X			X			X			X			X		
31			X			X			X			X	X		
32		KEPENKSİZ		X			X			X			X		
33	X			X			X			X			X		
34	X			X			X			X			X		
35		PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ													
36	X			X			X			X			X		
37			X			X		X			X		X		
38		KEPENKSİZ		X			X			X			X		
39		X			X			X			X		X		
40		X			X			X			X		X		
41		X			X			X			X		X		
42		X			X			X				X	X		
43		PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ													
44	X			X			X			X			X		
45	X			X			X			X			X		
46	X			X			X			X			X		
47		ÖLÇÜ ALINAMADI													
48	X			X			X			X			X		
49		PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ													
50		ÖLÇÜ ALINAMADI													
51	X			X			X			X			X		
52		X			X			X			X			X	
53		X			X			X			X			X	

EK-3. (devamı) İncelenen evlerin pencerelerinin korunma durumları

KOD NO	KORUNMA DURUMU														
	KEPENKLERİN DURUMU			KASANIN DURUMU			MENTEŞE KORUMA			DİĞER METAL ÖĞELER			MİMARİ İLE UYUM		
	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ
54				X			X			X			X		
55	YIKIM KARARI ALINMIŞ														
56				X			X			X			X		
57						X			X			X			X
58	PENCERELER DEĞİSTİRİLMİŞ														
59		X			X			X			X		X		
60	X			X			X			X			X		
61			X			X			X			X	X		
62				X					X		X			X	
63	ÖLÇÜ ALINAMADI														
64					X			X			X			X	
65			X		X			X			X		X		
66	YIKIM KARARI ALINMIŞ														
67				X			X			X			X		
68	X			X			X			X			X		
69		X			X			X			X		X		
70		X			X			X			X		X		
71	X			X			X				X		X		
72				X			X			X			X		
73		X		X				X			X		X		
74			X			X		X			X		X		
75	X			X			X			X			X		
76	X			X			X			X			X		
77		X			X			X			X		X		
78		X		X				X			X		X		
79	X			X			X			X			X		
80	X			X			X			X			X		
81	X			X			X			X			X		
82	X			X			X			X			X		
83	X			X			X			X			X		
84	ÖLÇÜ ALINAMADI														
85	PENCERELER DEĞİSTİRİLMİŞ														
86	ÖLÇÜ ALINAMADI														
87		X			X			X			X		X		
88	ÖLÇÜ ALINAMADI														
89	EV YANMIŞ														
90		X			X			X			X		X		
91		X		X				X			X		X		
92	X			X			X			X			X		
93		X		X			X			X			X		
94			X		X		X			X			X		
95	ÖLÇÜ ALINAMADI														
96	X			X			X			X			X		
97	X			X			X			X			X		
98		X			X			X			X		X		
99		X		X			X				X		X		
100		X			X			X			X		X		

EK-4. İncelenen evlerin pencerelerinin süsleme ve aksesuar durumları

KOD NO	SÜSLEME VE AKSESUAR DURUMU											
	SÜSLEME			ÜST YÜZEY GEREÇİ			MENTEŞE			TOKMAK VEYA HALKA		
	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK
1			X	X			X			X		
2			X			X	X					X
3			X			X			X			X
4			X			X	X					X
5			X	X			X			X		
6			X			X	X			X		
7			X			X	X			X		
8			X			X	X			X		
9			X			X	X			X		
10	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
11			X			X	X			X		
12			X			X	X				X	
13			X			X	X			X		
14			X	X			X			X		
15			X			X	X			X		
16			X			X	X			X		
17			X			X	X			X		
18			X			X	X					X
19	ÖLÇÜ ALINAMADI											
20			X			X	X			X		
21			X	X			X			X		
22			X			X	X			X		
23			X			X	X			X		
24			X			X	X			X		
25			X			X	X			X		
26	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
27			X			X	X			X		
28			X			X			X			X
29			X			X	X			X		
30			X	X			X			X		
31			X			X	X			X		
32			X				X			X		
33			X			X	X					X
34			X			X			X			X
35	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
36			X			X	X			X		
37			X			X	X			X		
38			X	X			X					X
39			X			X			X			X
40			X			X	X			X		
41			X			X	X			X		
42			X			X			X			X
43	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
44			X			X	X			X		
45			X	X			X			X		
46			X	X			X			X		
47	ÖLÇÜ ALINAMADI											
48			X			X	X			X		
49	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
50	ÖLÇÜ ALINAMADI											
51			X	X			X			X		
52			X			X	X			X		
53			X			X	X			X		
54			X	X			X					X
55	YIKIM KARARI ALINMIŞ											
56			X			X	X					X
57			X			X		X				X

EK-4. (devamı) İncelenen evlerin pencerelerinin süsleme ve aksesuar durumları

KOD NO	SÜSLEME VE AKSESUAR DURUMU											
	SÜSLEME			ÜST YÜZEY GEREÇİ			MENTEŞE			TOKMAK VEYA HALKA		
	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK
58	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
59			X			X	X			X		
60			X			X	X			X		
61			X			X	X			X		
62			X			X			X			X
63	ÖLÇÜ ALINAMADI											
64			X			X	X					X
65			X			X	X			X		
66	YIKIM KARARI ALINMIŞ											
67			X	X			X					X
68			X			X	X			X		
69			X			X	X			X		
70			X			X	X			X		
71			X			X	X			X		
72			X			X	X					X
73			X		X		X			X		
74			X			X	X				X	
75			X			X	X			X		
76			X			X	X			X		
77			X			X	X			X		
78			X			X	X			X		
79			X			X	X			X		
80			X			X	X			X		
81			X			X	X			X		
82			X			X	X			X		
83			X			X	X			X		
84	ÖLÇÜ ALINAMADI											
85	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ											
86	ÖLÇÜ ALINAMADI											
87			X			X	X			X		
88	ÖLÇÜ ALINAMADI											
89	EV YANMIŞ											
90			X			X	X			X		
91			X			X	X			X		
92			X			X	X			X		
93			X			X	X			X		
94			X			X	X			X		
95	ÖLÇÜ ALINAMADI											
96			X			X	X			X		
97			X	X			X			X		
98			X			X	X			X		
99			X			X	X			X		
100			X			X		X			X	

EK-5. İncelenen evlerin pencerelerinin bozulma durumları

KOD NO	PENCERE BOZULMA DURUMU								
	ÇATLAMA			ÇARPILMA			ÇÜRÜME		
	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK
1			X			X			X
2			X			X			X
3	X					X			X
4		X				X		X	
5			X			X			X
6			X			X			X
7			X			X			X
8	X			X					X
9			X			X			X
10	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
11			X			X			X
12	X					X			X
13	X			X					X
14			X			X			X
15	X			X					X
16	X			X					X
17	X					X			X
18	X				X			X	
19	ÖLÇÜ ALINAMADI								
20		X			X			X	
21			X			X			X
22	X				X		X		
23	X			X					X
24	X				X		X		
25	X			X			X		
26	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
27	X			X					X
28		X				X	X		
29	X			X			X		
30			X			X			X
31		X			X			X	
32			X			X			X
33			X			X			X
34			X			X			X
35	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
36	X			X			X		
37		X			X			X	
38			X			X			X
39	X					X			X
40	X					X			X
41		X		X					X
42		X				X	X		
43	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
44			X			X			X
45			X			X			X
46			X			X			X
47	ÖLÇÜ ALINAMADI								
48	X					X			X
49	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
50	ÖLÇÜ ALINAMADI								
51			X			X			X
52	X			X					X
53	X			X					X
54			X			X			X
55	YIKIM KARARI ALINMIŞ								
56			X			X			X
57		X			X		X		

EK-5. (devamı) İncelenen evlerin pencerelerinin bozulma durumları

KOD NO	PENCERE BOZULMA DURUMU								
	ÇATLAMA			ÇARPILMA			ÇÜRÜME		
	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK
58	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
59	X				X				X
60	X					X			X
61		X			X		X		
62			X			X			X
63	ÖLÇÜ ALINAMADI								
64		X		X					X
65		X			X		X		
66	YIKIM KARARI ALINMIŞ								
67			X			X			X
68			X			X			X
69		X		X			X		
70	X			X			X		
71			X			X			X
72			X			X			X
73			X	X					X
74		X			X		X		
75			X			X			X
76			X			X			X
77	X			X					X
78	X				X				X
79			X			X			X
80			X			X			X
81			X			X			X
82	X				X				X
83	X			X					X
84	ÖLÇÜ ALINAMADI								
85	PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ								
86	ÖLÇÜ ALINAMADI								
87	X			X			X		
88	ÖLÇÜ ALINAMADI								
89	EV YANMIŞ								
90	X			X					X
91	X			X			X		
92			X			X			X
93	X					X			X
94	X				X				X
95	ÖLÇÜ ALINAMADI								
96			X			X			X
97			X			X			X
98	X			X			X		
99	X					X			X
100			X			X			X

EK-6. İncelenen evlerin pencerelerinin kepenk sayıları ve ölçüleri

KOD NO	KEPENK SAYISI			KEPENK ÖLÇÜLERİ			PENCERE BOŞLUĞU ÖLÇÜLERİ (cm)		
	YOK	İki	ÜÇ	G	Y	K	G	Y	D
1		X		71	126	1,7	70,6	124	19
2				KEPENKSİZ			90,5	111,5	14
3		X		72	118	2	74	116	16
4				KEPENKSİZ			67	125	17
5		X		70	118	1,5	69	117	13
6		X		74	129	2	75	130	13
7		X		70,5	113	2	70,5	113,5	14
8		X		66	112	2	68	110	17
9		X		65,5	128,5	1,5	67,5	128	14,5
10				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
11		X		66	122	2	67	123	14
12		X		68,5	123	1,4	69	122	14
13		X		71	126	1,5	70,6	123,2	15
14			X	66,5	114,5	2	64,5	114	16
15		X		70	124,5	1,6	70	123,5	14
16		X		71	125,5	1,5	70,8	124,4	14
17		X		68	124,2	1,6	69	125	14
18			X	73	120	1,5	74	121	14
19				ÖLÇÜ ALINAMADI					
20		X		69,5	124,5	1,3	70,5	126	12
21		X		72,5	128	2	72	127	16,5
22		X		71	121	1,5	70	120	12
23		X		69,5	123	2	70,5	121,8	15
24		X		69	124,8	1,6	70	125,8	13
25		X		71	123	2	70	122	15
26				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
27			X	70	112,5	2	74	118	13
28				KEPENKSİZ			72	119	12
29		X		70,8	123,7	1,6	72,1	126,2	14
30		X		70	118	1,5	69	117	13
31		X		72	120	1,6	70	118	13
32				KEPENKSİZ			54	92	15
33		X		78	133	3	82	137	14
34		X		76	120	2	74	118	13
35				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
36		X	X	78	120	2	76	118	14
37		X		66	114	1,7	70	115	13
38				KEPENKSİZ			68,5	168	16
39		X		72	118	2	74	116	16
40		X		68	126	1,5	70	120	13
41		X		73	131	1,6	72	130	14
42				KEPENKSİZ			67	117,0	9
43				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
44		X		71	120	1,5	70	118,0	13
45		X		66,5	116	1,5	66	115	20
46		X		76	118	1,6	74	116,0	14
47				ÖLÇÜ ALINAMADI					
48		X		69,2	121	1,6	70	121,8	11,8
49				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
50				ÖLÇÜ ALINAMADI					
51		X		72	118	1,5	70	117	13,5
52		X		70,5	119,5	1,6	70	118	14
53		X		68	119	1,8	66	121	18
54				KEPENKSİZ			74	122	14
55				YIKIM KARARI ALINMIŞ					
56				KEPENKSİZ			64	123	17,4

EK-6. (devamı) İncelenen evlerin pencerelerinin kepenk sayıları ve ölçüleri

KOD NO	KEPENK SAYISI			KEPENK ÖLÇÜLERİ			PENCERE BOŞLUĞU ÖLÇÜLERİ (cm)		
	YOK	İki	ÜÇ	G	Y	K	G	Y	D
57				KEPENKSİZ			65	112	15
58				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
59		X		65	99	1,5	64	98	13
60		X		72	133	2,5	71	132	16
61		X		71	121	1,4	70	120	14
62				KEPENKSİZ			84	138	17
63				ÖLÇÜ ALINAMADI					
64				KEPENKSİZ			75	130,0	14
65		X		58,5	110,5	1,5	63,5	110,6	13
66				YIKIM KARARI ALINMIŞ					
67				KEPENKSİZ			68	103,5	14
68		X		67	125,4	1,6	66	122,5	17,5
69		X		67	121	1,6	66	120	13,8
70		X		73,5	115,5	1,5	75	116	15
71		X		71	140,8	1,9	73	140	13
72				KEPENKSİZ			72	130	14
73			X	80	142	1,6	78	140	14
74		X		67,2	120,8	1,6	66,4	120	12,7
75		X		83	120	1,7	82	119	15
76		X		71	121	1,5	70	120	15
77		X		63,5	116	1,5	63	115	10,5
78		X		75	132	1,5	73	130	12
79		X		71	124,5	2	72	126	14
80		X		67	119	1,6	66	120	14,4
81		X		72	118	1,5	70	116,0	14
82		X		74	119	1,6	72,5	117,5	13,8
83		X		68,5	114,5	1,8	70	115,5	13
84				ÖLÇÜ ALINAMADI					
85				PENCERELER DEĞİŞTİRİLMİŞ					
86				ÖLÇÜ ALINAMADI					
87		X		72	125	2	71	124	14
88				ÖLÇÜ ALINAMADI					
89				EV YANMIŞ					
90		X		50,5	84,5	1,5	52,5	85,5	12
91		X		69,2	121	1,7	70	122	13,4
92		X		71,4	121,8	1,9	70,3	120,8	18,5
93		X		70	124	1,5	70	123	15
94		X		69,5	118,5	1,5	71	120	13,5
95				ÖLÇÜ ALINAMADI					
96		X	X	71,8	121,4	1,6	70,5	120,1	13,5
97		X		69,5	121	1,5	68,5	120	14
98		X		68,6	119,2	1,7	70	120	12,5
99		X		70,4	122	1,5	69,8	121	13,5
100		X		68,6	123	1,5	69	122	14
G= Genişlik			Y=Yükseklik			D= Derinlik	K= Kahlık		Ölçüler cm'dir.

EK-7. İncelenen evlerin kapılarının korunma durumları

KAPI KOD NO	KORUNMA DURUMU														
	KANATLARIN DURUMU			KASANIN DURUMU			MENTEŞE KORUMA			TOKMAK VEYA HALKALAR			MİMARİ İLE UYUM		
	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ
1	X			X			X			X			X		
2	METAL KAPILI														
3	X			X			X			X			X		
4	X			X			X			X			X		
5	X			X			X			X			X		
6		X			X		X					X			X
7	X			X			X			X			X		
8	X			X			X			X			X		
9	X			X			X			X			X		
10	X			X			X			X			X		
11			X			X		X				X	X		
12	METAL KAPILI														
13	X			X			X			X			X		
14	X			X			X			X			X		
15	X			X			X			X			X		
16	X			X			X			X			X		
17	X			X			X			X			X		
18		X			X			X			X		X		
19	ÖLÇÜ ALINAMADI														
20			X		X			X			X			X	
21	X			X			X			X			X		
22	X			X			X			X			X		
23	X			X			X			X			X		
24	X			X			X			X			X		
25	X			X			X			X			X		
26	METAL KAPILI														
27	X			X			X			X			X		
28	X			X			X				X		X		
29			X			X		X			X		X		
30	X			X			X			X			X		
31		X			X			X			X		X		
32	X			X			X			X			X		
33	X			X			X			X			X		
34	X			X			X			X			X		
35	X			X			X			X			X		
36	X			X			X			X			X		
37		X			X		X			X			X		
38			X			X			X			X	X		
39	X			X			X			X			X		
40	X			X			X			X			X		
41		X			X		X			X			X		
42	X			X			X				X			X	
43	X			X			X			X			X		
44	X			X			X			X			X		
45	X			X			X			X			X		
46	X			X			X			X			X		
47		X			X			X			X		X		
48		X			X			X			X		X		
49	X			X			X			X			X		
50	ÖLÇÜ ALINAMADI														
51	X			X			X			X			X		
52		X			X			X			X		X		
53	METAL KAPILI														

EK-7. (devamı) İncelenen evlerin kapılarının korunma durumları

KAPI KOD NO	KORUMA DURUMU														
	KANATLARIN DURUMU			KASANIN DURUMU			MENTEŞE KORUMA			TOKMAK VEYA HALKALAR			MİMARİ İLE UYUM		
	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ	İYİ	ORTA	KÖTÜ
54	X			X			X			X			X		
55	YIKIM KARARI ALINMIŞ														
56	X			X			X			X			X		
57		X		X			X				X		X		
58	X			X			X			X			X		
59	METAL KAPILI														
60	X			X			X			X			X		
61	GİRİŞ KAPISI BULUNAMADI														
62	X			X			X			X			X		
63	GİRİŞ KAPISI BULUNAMADI														
64	X			X			X			X			X		
65	X			X			X			X			X		
66	YIKIM KARARI ALINMIŞ														
67	X			X			X			X			X		
68		X			X			X			X			X	
69		X			X			X				X	X		
70		X			X			X			X		X		
71	X			X			X			X			X		
72	X			X			X			X			X		
73	X			X			X			X			X		
74	X				X		X				X		X		
75	X			X			X			X			X		
76		X			X			X			X		X		
77		X			X		X				X		X		
78		X		X				X			X		X		
79	X			X			X			X			X		
80	X			X			X			X			X		
81	X			X			X			X			X		
82	METAL KAPILI														
83	X				X			X			X		X		
84	ÖLÇÜ ALINAMADI														
85	X			X			X				X		X		
86	ÖLÇÜ ALINAMADI														
87		X			X			X			X		X		
88	ÖLÇÜ ALINAMADI														
89	EV YANMIŞ														
90	X			X			X			X			X		
91		X			X			X			X		X		
92		X		X			X			X			X		
93	X			X			X			X			X		
94	X			X			X			X			X		
95	ÖLÇÜ ALINAMADI														
96	X			X			X			X			X		
97	X			X			X			X			X		
98		X			X			X			X		X		
99		X			X			X			X		X		
100	X			X			X			X			X		

EK-8. İncelenen evlerin kapılarının süsleme ve aksesuar özellikleri

KAPI KOD NO	SÜSLEME VE AKSESUAR DURUMU													
	SÜSLEME			ÜST YÜZEY GEREÇİ			MENTEŞE			TOKMAK VEYA HALKALAR			KİLİT VEYA SÜRGÜ	
	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YO K	VAR	İZİ VAR	YOK	ORJİNAL	SONRADAN
1	X			X			X			X			X	
2	METAL KAPILI													
3			X			X	X			X			X	
4			X	X			X			X			X	
5			X			X	X			X			X	
6	X			X			X			X			X	
7			X	X			X			X			X	X
8			X	X			X			X			X	
9			X			X	X			X			X	
10			X	X			X			X			X	X
11			X			X	X			X			X	
12	METAL KAPILI													
13			X			X	X			X			X	
14			X	X			X			X			X	
15			X			X	X			X			X	
16			X			X	X			X			X	
17			X			X	X			X			X	
18			X			X		X		X			X	
19	EV BULUNAMADI													
20			X			X	X			X			X	
21			X	X			X			X			X	
22			X			X	X			X				X
23			X			X	X			X			X	X
24			X		X		X			X			X	X
25			X			X	X			X			X	X
26	METAL KAPILI													
27			X	X			X			X			X	
28			X			X		X		X				X
29			X			X	X			X			X	
30	X			X			X			X			X	X
31			X			X	X			X			X	
32			X	X			X			X				X
33			X	X			X			X			X	X
34			X			X	X			X				X
35			X			X	X			X			X	
36			X	X			X			X			X	
37			X			X	X			X			X	
38			X			X	X			X			X	
39			X			X		X				X	X	
40			X			X	X			X			X	X
41			X			X		X					X	X
42	X			X			X			X				X
43			X			X	X			X			X	
44			X			X	X			X				X
45			X	X			X			X			X	
46			X	X			X			X				X
47			X			X	X			X			X	
48			X			X	X			X			X	
49			X			X	X			X			X	
50	EV BULUNAMADI													
51			X	X			X			X				X
52			X			X	X			X			X	X
53	METAL KAPILI													
54			X			X	X			X			X	X

EK-8. (devamı) İncelenen evlerin kapılarının süsleme ve aksesuar özellikleri

KAPI KOD NO	SÜSLEME VE AKSESUAR DURUMU													
	SÜSLEME			ÜST YÜZEY GEREÇİ			MENTEŞE			TOKMAK VEYA HALKALAR			KİLİT VEYA SÜRGÜ	
	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	VAR	İZİ VAR	YOK	ORJİNAL	SONRADAN
55	YIKILMIŞ													
56			X			X	X			X				X
57			X			X	X			X				X
58			X			X	X			X			X	
59	METAL KAPILI													
60			X			X	X			X			X	
61	GİRİŞ KAPISI BULUNAMADI													
62			X			X	X			X			X	
63	GİRİŞ KAPISI BULUNAMADI													
64			X			X	X			X				X
65			X	X			X			X			X	
66	YIKILMIŞ													
67			X			X	X			X			X	
68	X			X			X			X			X	
69			X			X	X			X			X	
70			X			X	X			X				X
71			X	X			X			X			X	
72			X	X			X			X				X
73	X			X			X			X				X
74			X			X	X			X			X	
75			X			X	X			X			X	
76			X			X	X			X			X	
77			X			X	X			X			X	
78			X			X	X			X				X
79			X			X	X			X			X	
80			X			X	X			X			X	
81			X			X	X			X			X	X
82	METAL KAPILI													
83			X			X	X			X			X	X
84	EV BULUNAMADI													
85			X	X			X			X				X
86	EV BULUNAMADI													
87			X			X	X			X			X	
88	EV BULUNAMADI													
89	YIKILMIŞ													
90			X			X	X			X			X	
91	X					X	X			X			X	
92			X			X	X			X			X	X
93			X			X	X			X			X	
94			X	X			X			X			X	
95	EV BULUNAMADI													
96			X			X	X			X			X	X
97			X	X			X			X			X	
98	X					X	X			X			X	
99			X			X	X			X			X	
99			X			X	X			X			X	
100			X			X	X			X			X	X

EK-9. İncelenen evlerin kapılarının bozulma durumu

KOD NO	KAPI TÜRÜ			KAPI BOZULMA DURUMU								
				ÇATLAMA			ÇARPILMA			ÇÜRÜME		
	B	G	O	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK
1		X				X			X			X
			X			X			X			X
2	METAL KAPILI											
3		X		X					X			X
			X			X			X			X
4		X				X			X			X
5	X					X			X			X
6		X				X			X	X		
7		X				X			X			X
8		X				X			X			X
9	X			X					X			X
		X				X			X			X
10		X				X			X			X
11		X			X		X			X		
12	METAL KAPILI											
13		X				X			X			X
			X			X			X			X
14			X			X			X			X
		X				X			X			X
15		X				X			X			X
16		X		METAL KAPILI								
			X			X			X			X
17		X				X			X			X
18		X				X	X			X		
19	ÖLÇÜ ALINAMADI											
20	X				X			X			X	
		X		METAL KAPILI								
21	X			X			X			X		
		X				X			X			X
			X									
22		X				X			X			X
23		X				X			X			X
			X			X			X			X
24	X					X			X			X
		X				X			X			X
25	X					X			X			X
		X				X			X			X
			X			X			X			X
26		X		METAL KAPILI								
27		X		X					X			X
28		X				X			X			X
29		X				X			X			X
			X			X			X			X
30	X					X			X			X
31	X				X				X			X
		X			X			X				X
32	X					X			X			X
		X				X			X			X
33		X				X			X			X
34		X				X			X			X
			X			X			X			X

EK-9. (devamı) İncelenen evlerin kapılarının bozulma durumu

KOD NO	KAPI TÜRÜ			KAPI BOZULMA DURUMU								
				ÇATLAMA			ÇARPILMA			ÇÜRÜME		
	B	G	O	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK	BİRAZ	FAZLA	YOK
67	X					X			X			X
		X				X			X			X
68	X					X			X			X
		X				X			X			X
			X			X			X			X
69		X			X		X			X		
70		X		X					X	X		
71		X				X			X			X
72	X					X			X			X
		X				X			X			X
73		X				X			X			X
74		X		X					X			X
75	X					X			X			X
76	X				X		X				X	
		X				X			X			X
77	X			X					X			X
78		X				X			X			X
			X			X			X			X
79	X					X			X			X
		X				X			X			X
80	X					X			X			X
		X				X			X			X
81		X				X			X			X
82	METAL KAPILI											
83		X				X			X	X		
84	ÖLÇÜ ALINAMADI											
85		X				X			X			X
86	ÖLÇÜ ALINAMADI											
87		X		X			X					X
88	ÖLÇÜ ALINAMADI											
89	YIKIM KARARI ALINMIŞ											
90		X				X			X			X
91	X			X			X					X
		X			X				X			X
92		X		X					X			X
93	X			X					X			X
94		X				X			X			X
95	ÖLÇÜ ALINAMADI											
96		X				X			X			X
97		X				X			X			X
98		X		X				X		X		
99	X				X		X				X	
		X		METAL KAPILI								
100		X		X					X			X

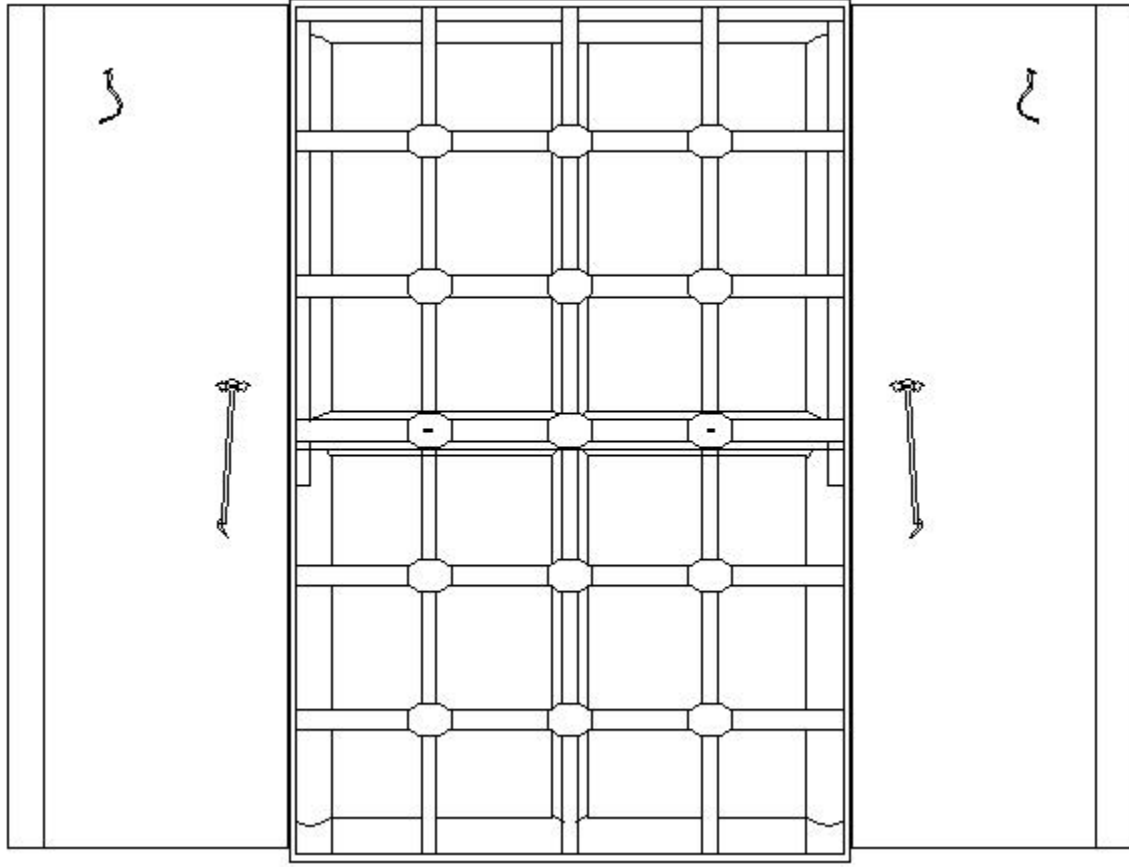
EK-10. İncelenen evlerin kapılarının açılma yönü, kanat ve kapı boşluğu ölçüleri

KOD NO	KANAT ÖLÇÜLERİ							KAPI BOŞLUĞU ÖLÇÜLERİ			KAPI AÇILMA YÖNÜ	
	KANAT TİPİ		KANAT GENİŞLİĞİ			Y	K	G	Y	D	SAĞ	SOL
	TEK	ÇİFT	K1	K2	TOPLAM							
1		X	73	70	143	198,5	2,7	141	191,5	14		X
	X				96	182	2,3	92	177	14,3		X
2	METAL KAPILI											
3		X	74	74	148	190,8	1,5	145,5	198	12		X
	X				95,5	173,5	1,5	100	176	12,5		X
4	X		68	65,5	133,5	191,5	3	131,5	189,5	13,5		X
5		X	73,7	69,5	143,2	191,5	2,4	138	187	11,5		X
6	X				96	175	2,5	94	173	11		X
7		X	85	85	170	206	3	168	204	14		X
8		X	83	80	163	210	3	161	205	12,5		X
9		X	69	66	135	192	2	133	190	13		X
		X	73,5	72,5	146	191	2,4	144	189,5	13	X	
10		X	80	83	163	201	2,5	159	197	15		X
11		X	70	72	142	206,5	1,8	140	202,5	11		X
12	METAL KAPILI											
13		X	70,5	79,5	150	187,5	2,4	147	185	13		X
	X				88	179,7	2,3	84,5	175,7	13	X	
14	X				86	170,5	1,8	83	165	12		X
	X				90	165	3	90	163	13		X
15	X				86,5	167,5	2,1	84,5	165,5	14		X
16	METAL KAPILI											
	X				90,3	171,5	2,3	88,3	169,3	10		X
17		X	37,5	80	117,5	199,5	2,7	115,5	199	12	X	
18	X				110	174	3	108	169	12,5		X
19	ÖLÇÜ ALINAMADI											
20			75,5	75	150,5	208	4	151	201	10	X	
	METAL KAPILI											
21		X	75	82	157	211	2,2	156	210	12		X
		X	74	61,5	135,5	185,5	2,4	135,5	182	12,3		X
	X				96	175	2	93	168	10	X	
22	X				94	178	1,5	92	176	12		X
23	X				127	177	1,8	124	180	12		X
	X				95,7	177,5	1,6	93,5	175,5	12		X
24		X	75,5	77,5	153	192,5	2,7	154,5	191	11,5		X
	X				99,5	179	2,1	97,7	177,5	13,5		X
25		X	81,5	41,5	123	177	1,5	121	171	9	X	
		X	54	73	127	186	1,5	124,5	179,5	12		X
	X				95	178	1,6	93	176	12	X	
26	METAL KAPILI											
27	X				95	172	2,5	92,5	170	12		X
28	X				85,5	174	2,5	83,5	170	13		X
29	X				136	164	2,3	135	163	9		X
	X				85,5	173,8	1,8	81,6	168,2	11,7	X	
30		X	91	93	184	210	2,6	183	208	16		X
31	X				79	178,5	2	79	177	10	X	
32		X	76	77,5	153,5	192	2	151	180	13		X
	X				117	172	2	115,5	170,5	14,3		X
33		X	75	68	143	210	3	140	208	15		X
34		X	66	69	135	194	3	137,5	192	14,3		X
	X				92,2	165,5	2,1	89	163,4	13	X	

EK-10. (devamı) İncelenen evlerin kapılarının açılma yönü, kanat ve kapı boşluğu ölçüleri

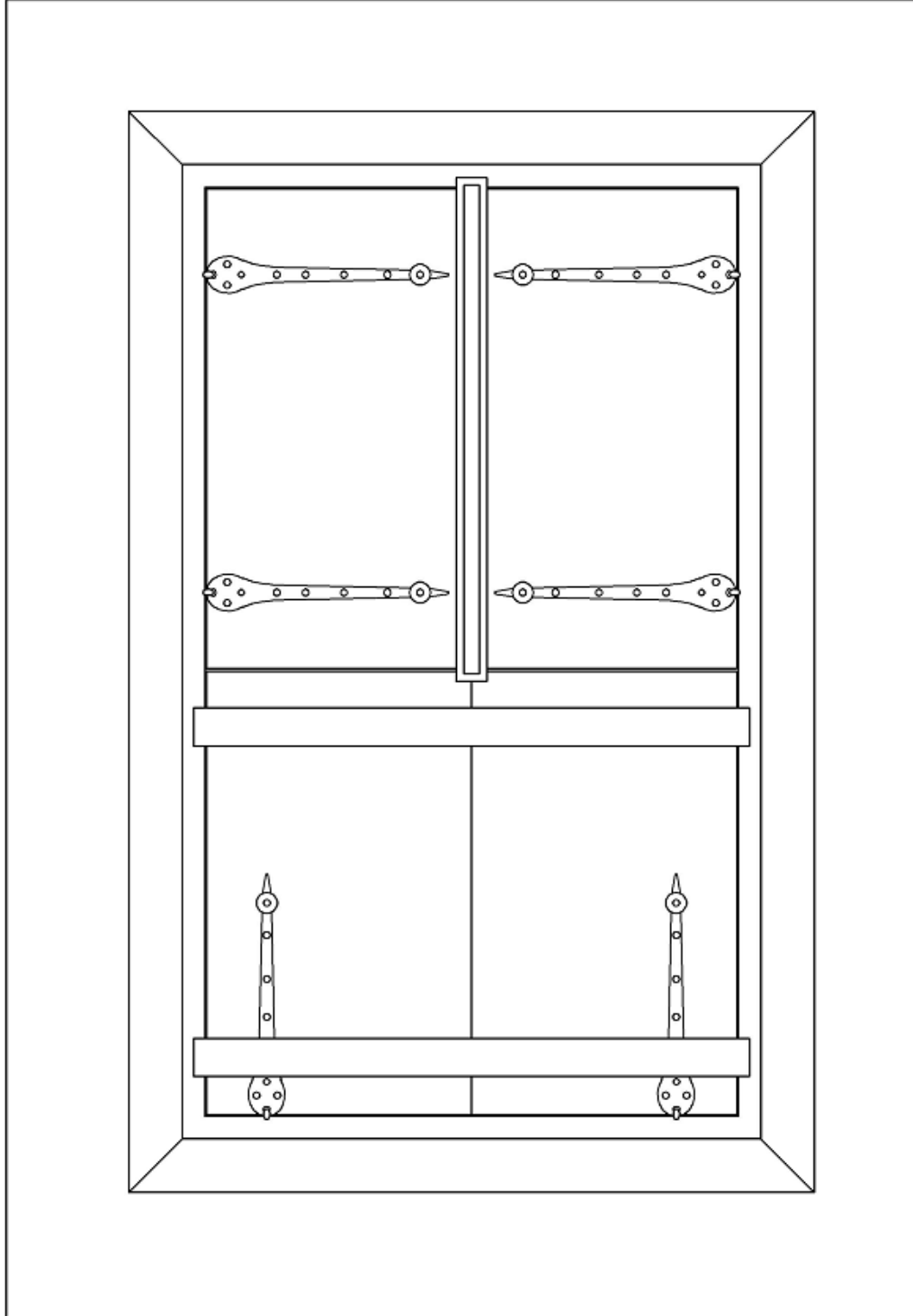
KOD NO	KANAT ÖLÇÜLERİ							KAPI BOŞLUĞU ÖLÇÜLERİ			KAPI AÇILMA YÖNÜ	
	KANAT TİPİ		KANAT GENİŞLİĞİ			Y	K	G	Y	D	SAĞ	SOL
	TEK	ÇİFT	K1	K2	TOPLAM							
35	X				91,5	173	1,5	88	168	13	X	
		X	60	60	120	211	4	117,5	204	14	X	
36	X				101	182	2,2	99	180	12	X	
37		X	75	77	152	183	2,4	150,5	177	9		X
	X				96	168	2	95	167	13		X
38		X	68	68	136	186	1,8	134	180	11		X
	X				74	180	2	72	176	13		X
39		X	74	74	148	190,8	1,5	144	188	22		X
	X				95,5	173,5	1,5	95	171	12		X
40	X				85	180	2,2	83,5	178	9		X
	X				94	179	1,8	92	177	12,5		X
41		X	80	80	160	203,3	2,5	162	200	14	X	
42	X				88	193	3	86	191	14	X	
	X				79	165	2	76	163	10		X
43	X				91,5	173	1,5	88	168	13	X	
		X	60	60	120	211	4	117,5	204	14		X
44	X				119	174	2,4	115	171	13	X	
45	X				101	172	2,3	98,5	170,5	10	X	
46	X				85	187	2,5	84	186	17	X	
47	X				84	188	2,1	82	185	13	X	
48		X	60	63	123	183,3	1,5	121	178,5	12		X
	X				82,5	171	2,1	81,3	168,5	11	X	
49	METAL KAPILI											
	X				79	164	1,7	75	162	14		X
50	ÖLÇÜ ALINAMADI											
51		X	88	88	176	188	2,7	173,5	183,5	14	X	
		X	74	75	149	170	3	148	169	13	X	
52		X	69,5	73	142,5	193	2,6	141,5	192	13		X
	X				96,5	176	2,4	95,5	175,5	12	X	
53	METAL KAPILI											
	X				85	180	2,1	82	177	13		X
54	X				98	184	2,1	95	180	12,5	X	
55	YIKIM KARARI ALINMIŞ											
56		X	40	80	120	196	2,6	118	193,5	13	X	
	X				86,2	169,2	1,7	82,6	170,2	7		X
57		X	70	47	117	195	2,5	114,5	191	13	X	
	X				94	170	3	92,5	167	14,5	X	
58		X	65	45	110	198,5	3	107	195,5	13		X
59	METAL KAPILI											
60		X	66	44	110	195,5	2,8	107	193	12,5		X
61	GİRİŞ KAPISI BULUNAMADI											
62	X				100	172	2	98	170,5	13	X	
	X				74	185	2,3	72	181	9		X
63	GİRİŞ KAPISI BULUNAMADI											
64		X	61	62	123	177	2	121	173	12		X
	X				95	179	2,5	93	174	11		X
65	X				88	176,5	2,5	86,5	172,5	13	X	
	X				96,5	176	2	93,5	171	10	X	

EK-11. Çift kepenkli tam lokmalı pencere çizimi Fatma Tahir Sehlikoğlu evi

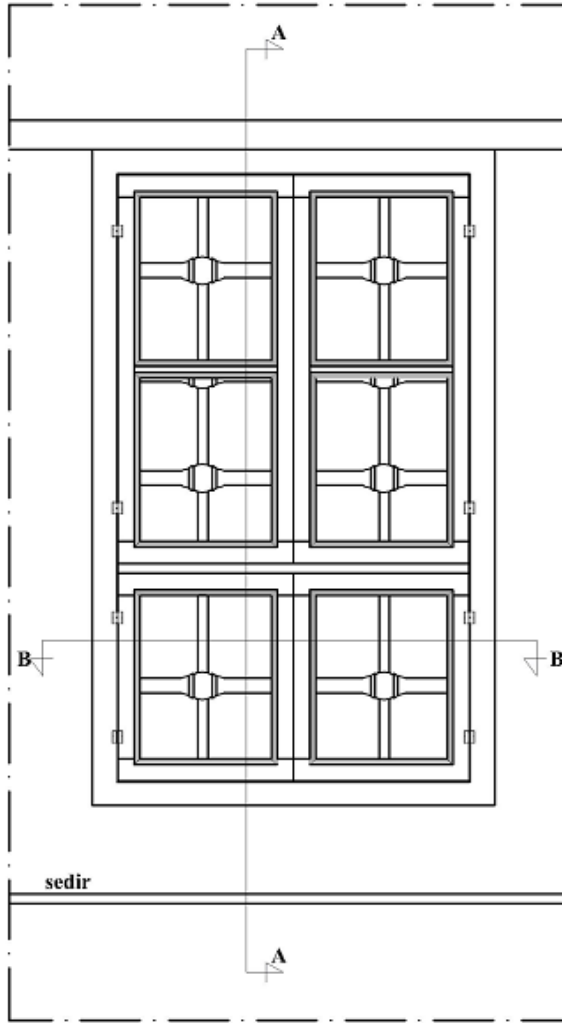
Dış Görünüş

EK-12. Üç kepenkli pencere çizimi Hüseyin Avni Güven evi

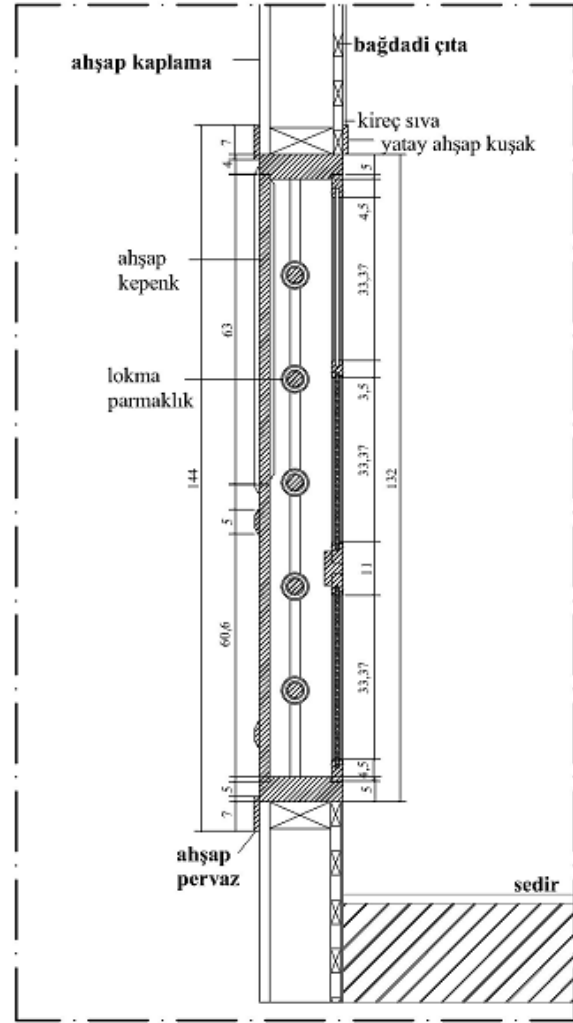

Dış Görünüş

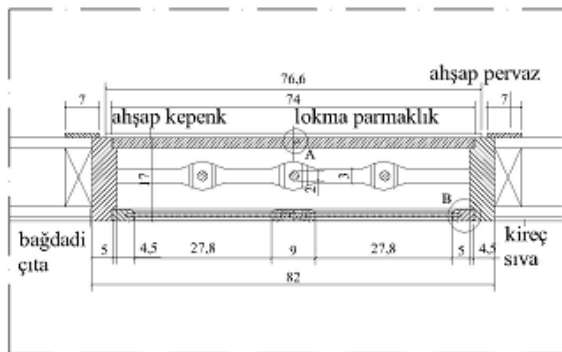
EK-12. (devam) Üç kepenkli pencere çizimi Hüseyin Avni Güven evi

İç görünüş Ö:1/10

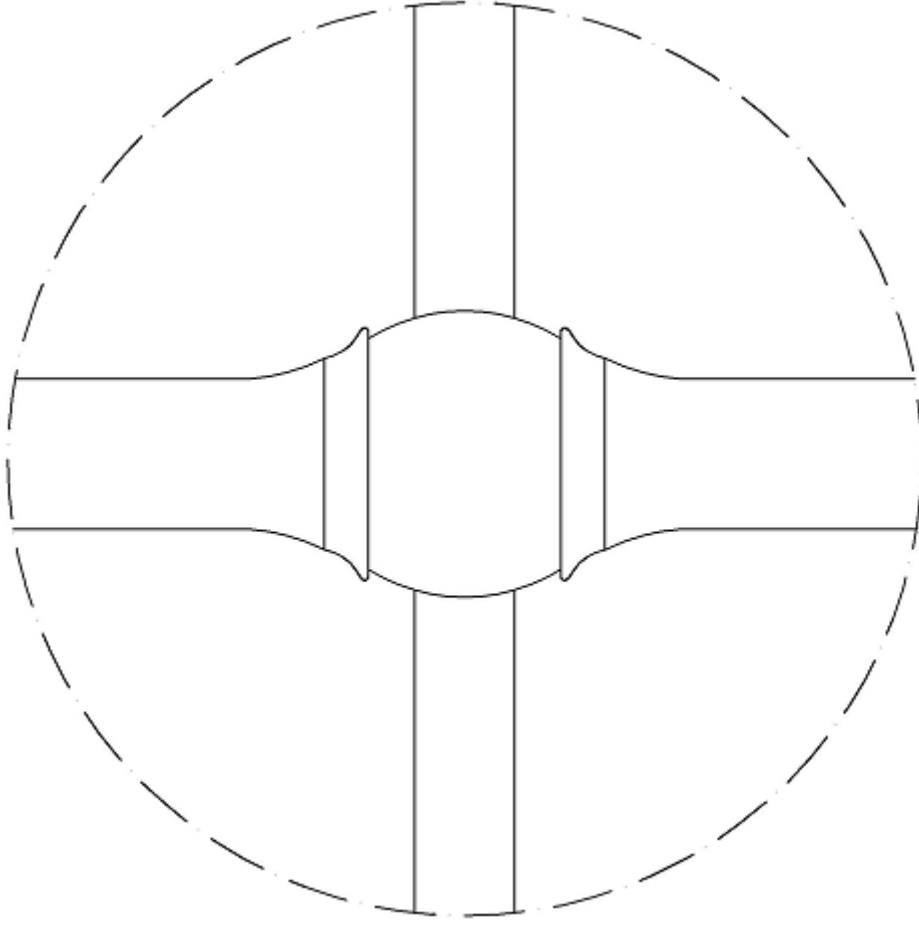

Kesit Ö:1/10

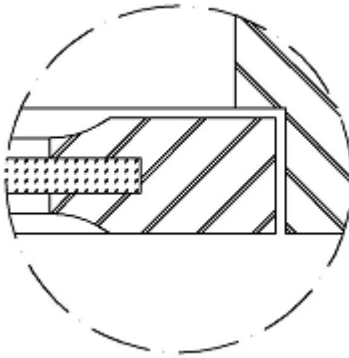

Plan Ö:1/10

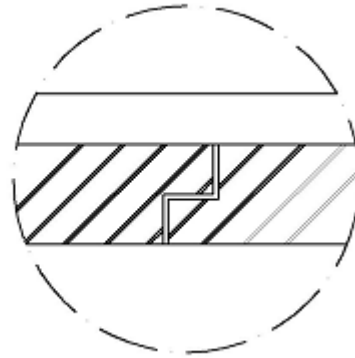
EK-12. (devam) Üç kepenkli pencere çizimi Hüseyin Avni Güven evi

Lokma Detayı

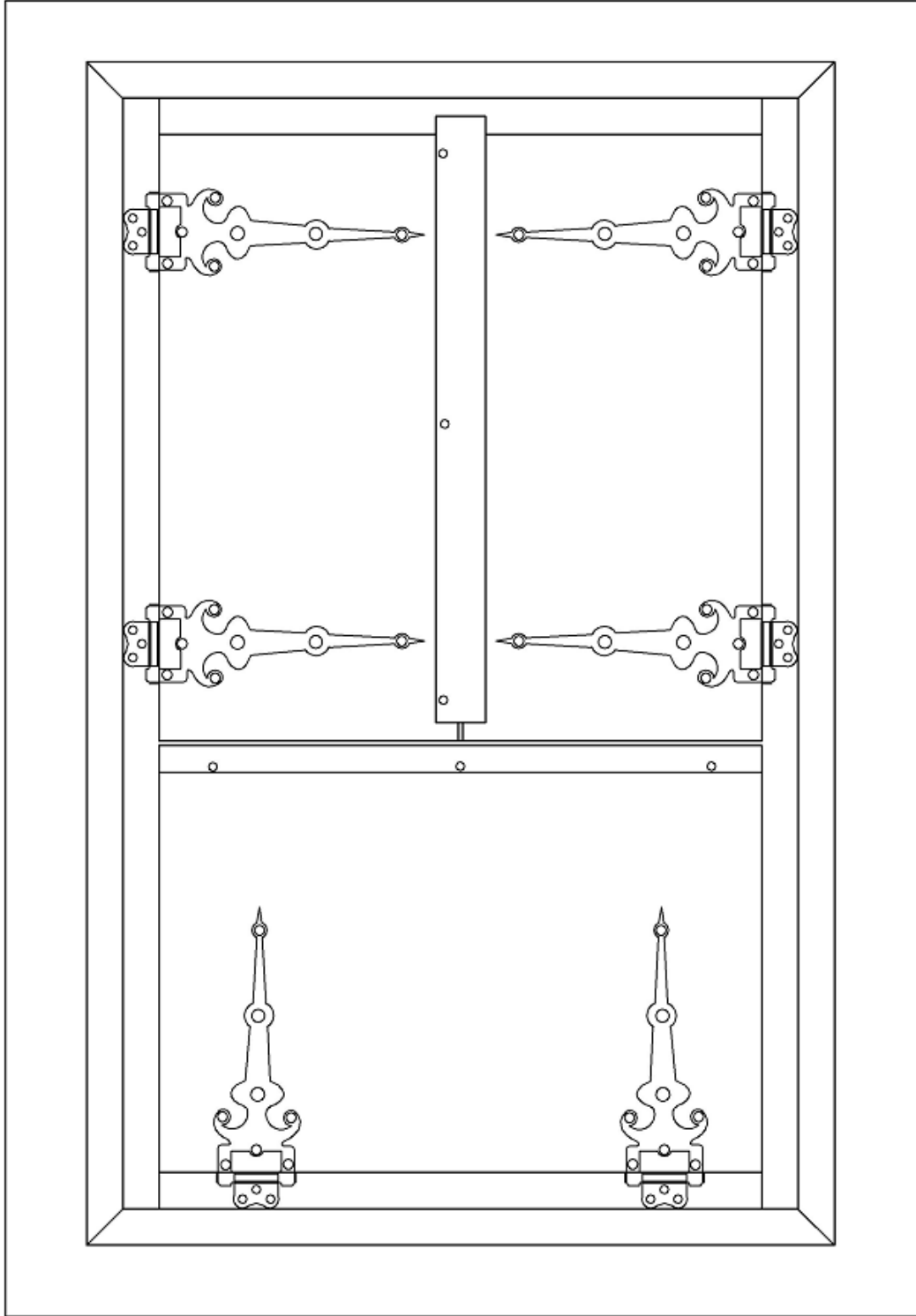

A Detayı

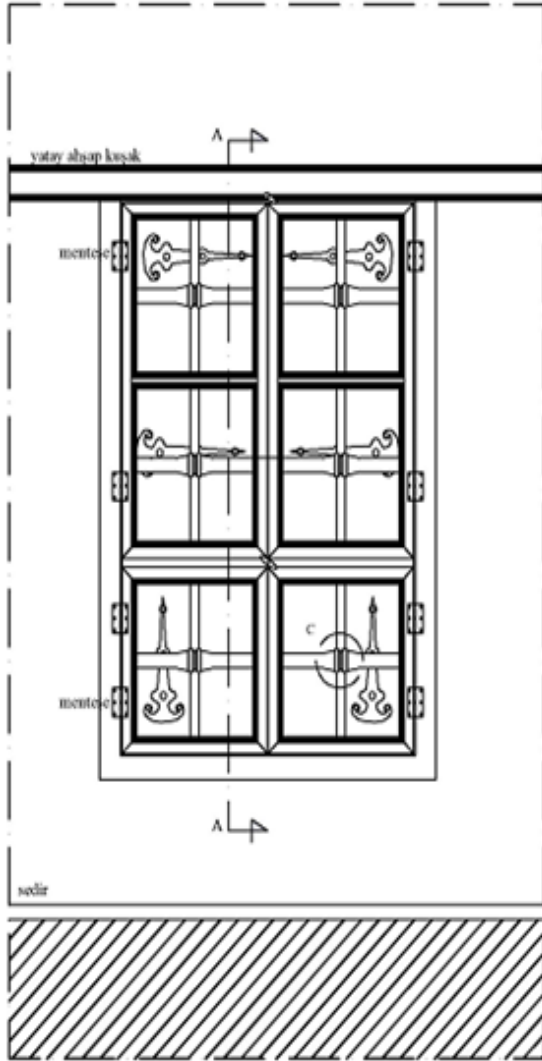
B Detayı

EK-13. Üç kepenkli pencere teknik çizimi Berin Dinçer evi

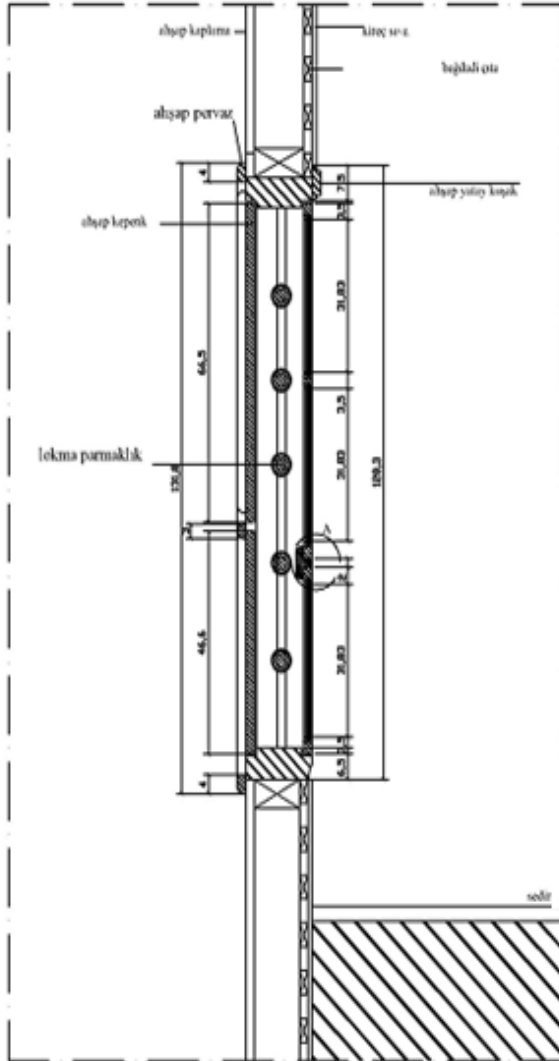

Dış Görünüş

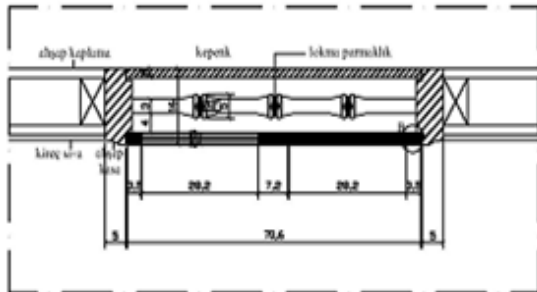
EK-13. (devam). Üç kepenkli pencere teknik çizimi Berin Dinçer evi

İç Görünüş Ö: 1/10

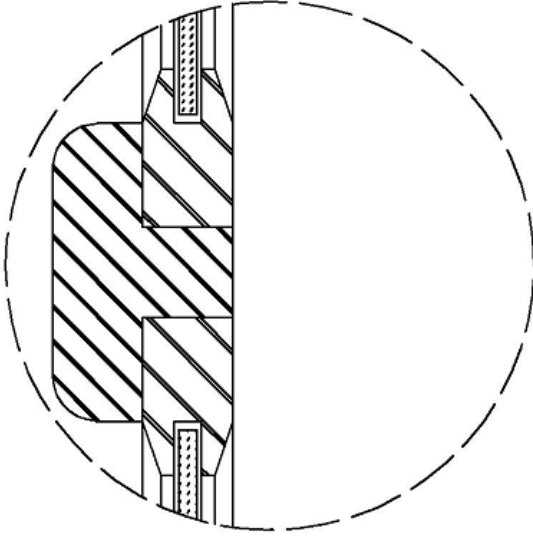

A-A Kesiti Ö: 1/10

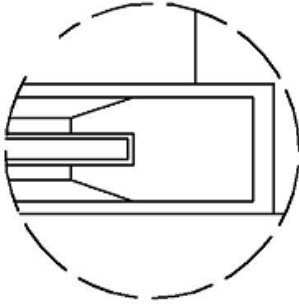

Plan Ö: 1/10

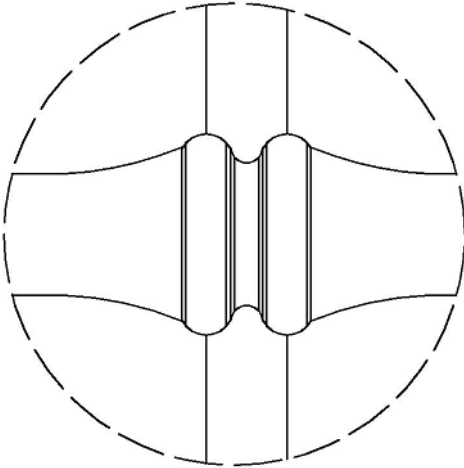
EK-13. (devam). Üç kepenkli pencere teknik çizimi Berin Dinçer evi

A Detayı

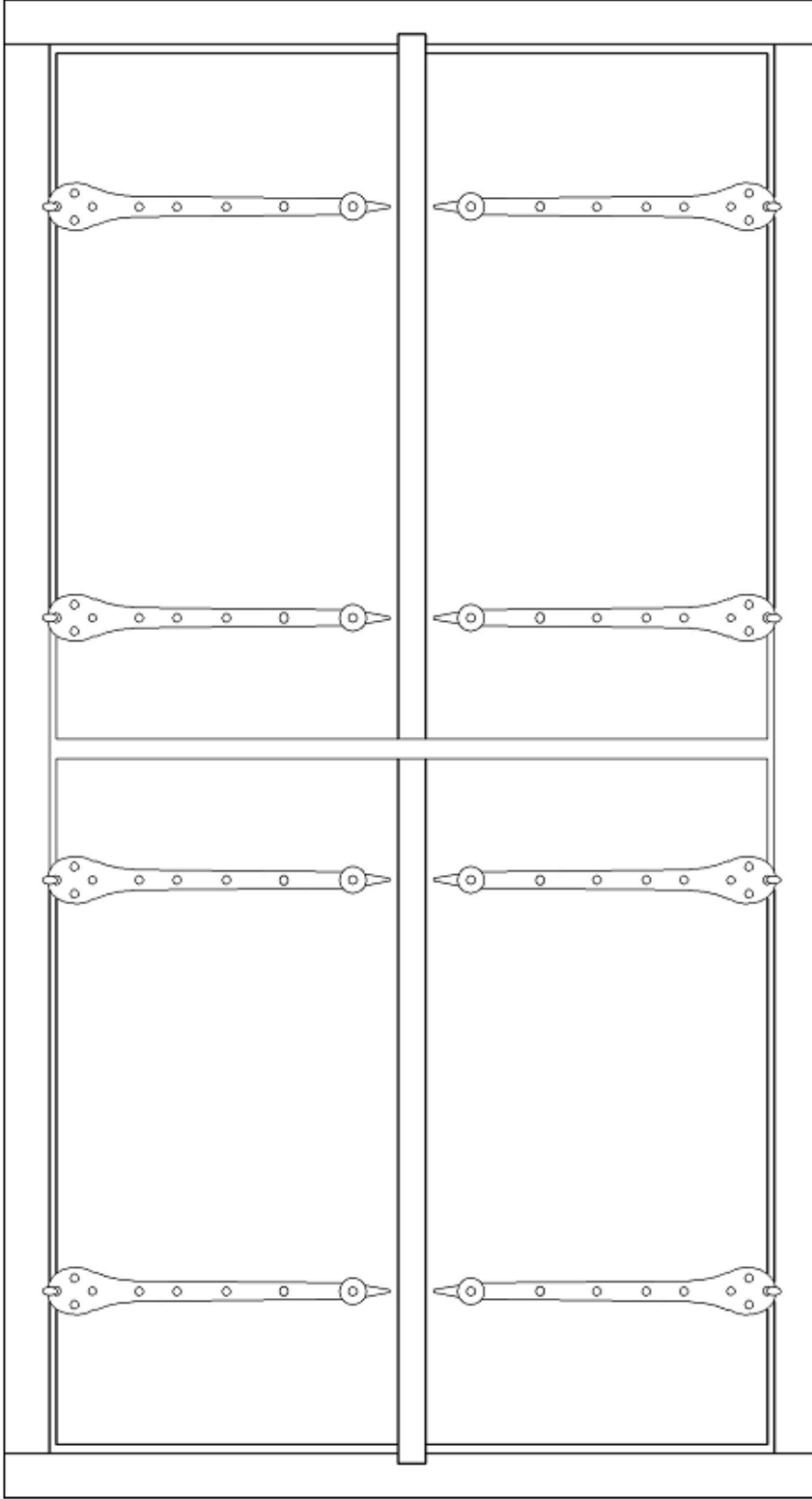

B Detayı

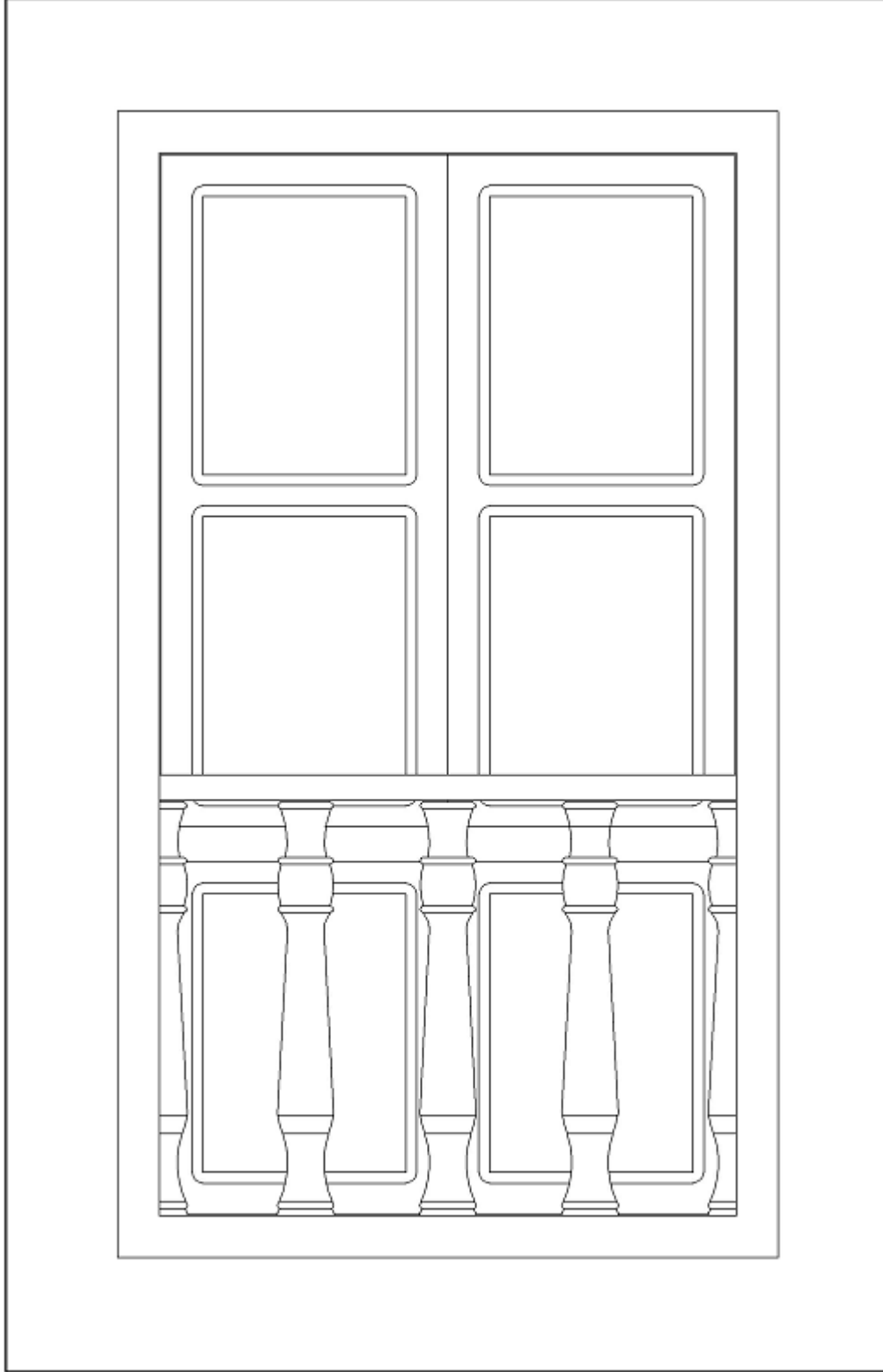

C Detayı

EK-14. Dört kepenkli pencere çizimi

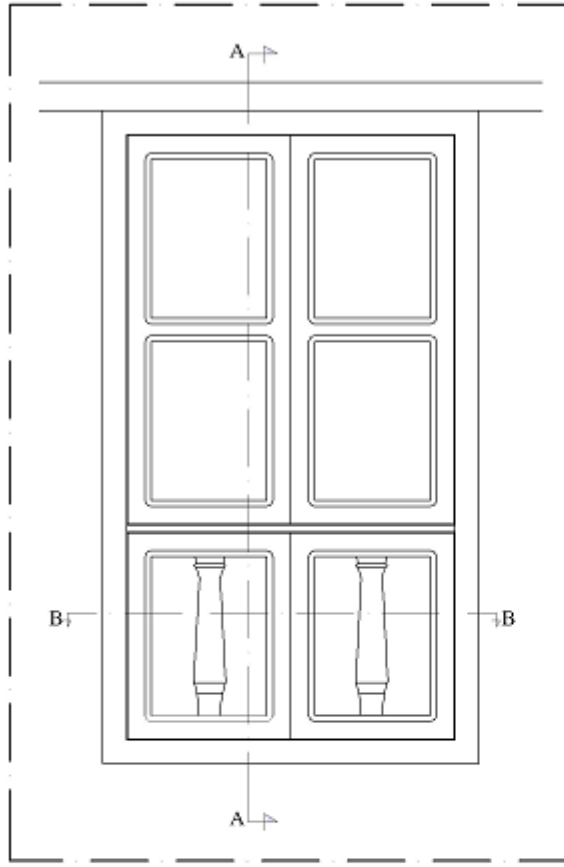

EK-15. Yarım lokmalı kepenksiz pencere çizimi Mehmet Çetinkaya evi

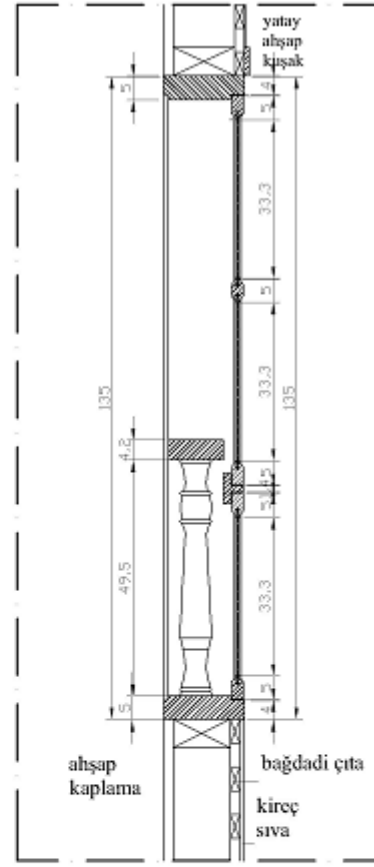

Dış Görünüş

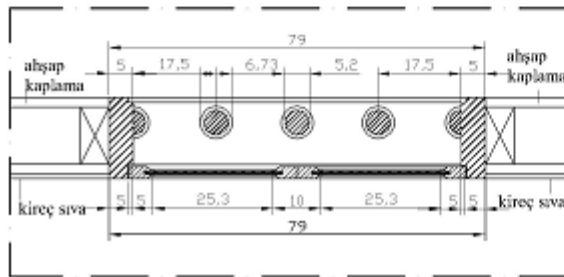
EK-15. (devam) Yarım lokmal kepenksiz pencere çizimi Mehmet Çetinkaya evi

İç Görünüş Ö:1/10

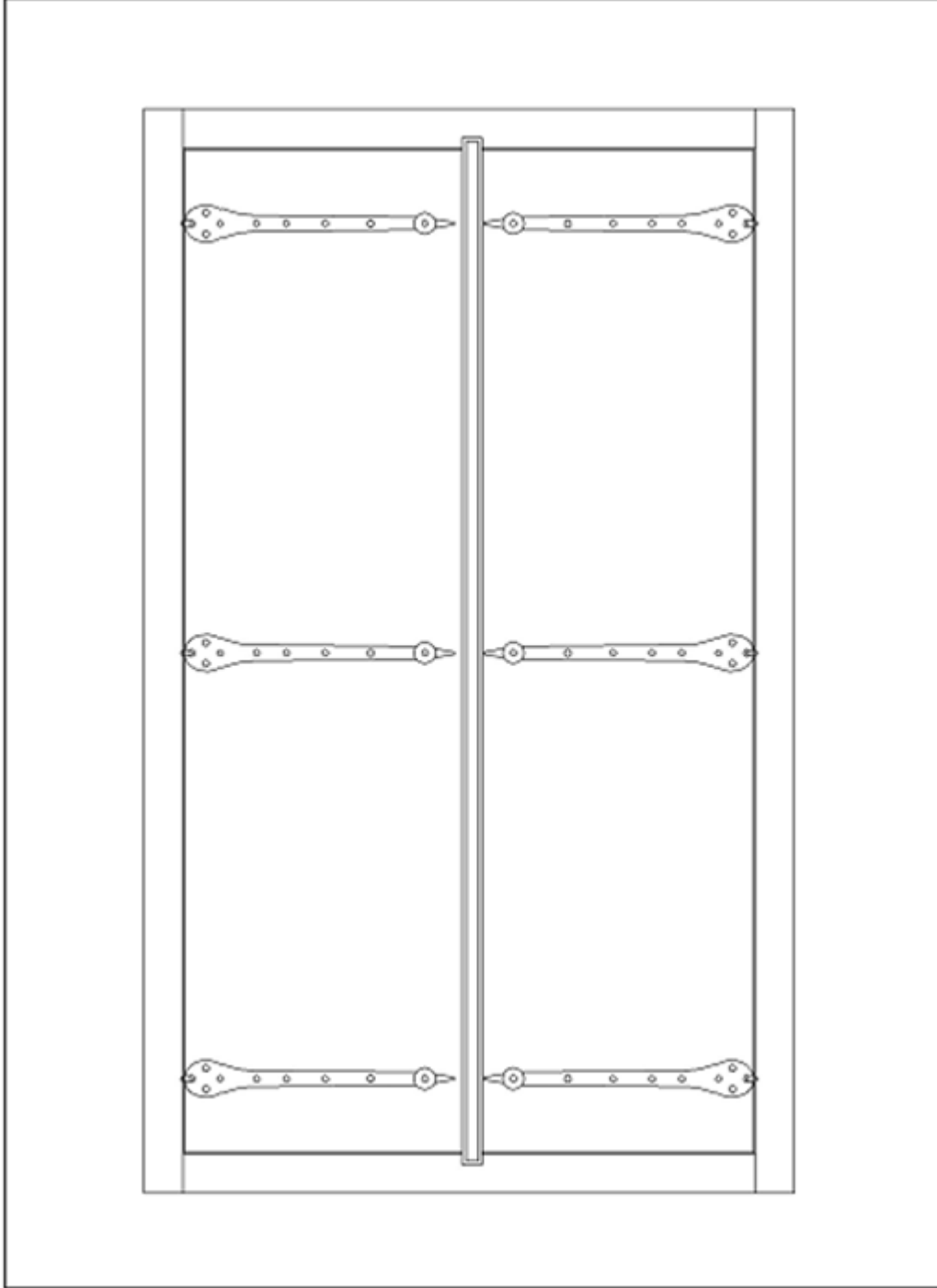

A-A Kesiti Ö:1/10

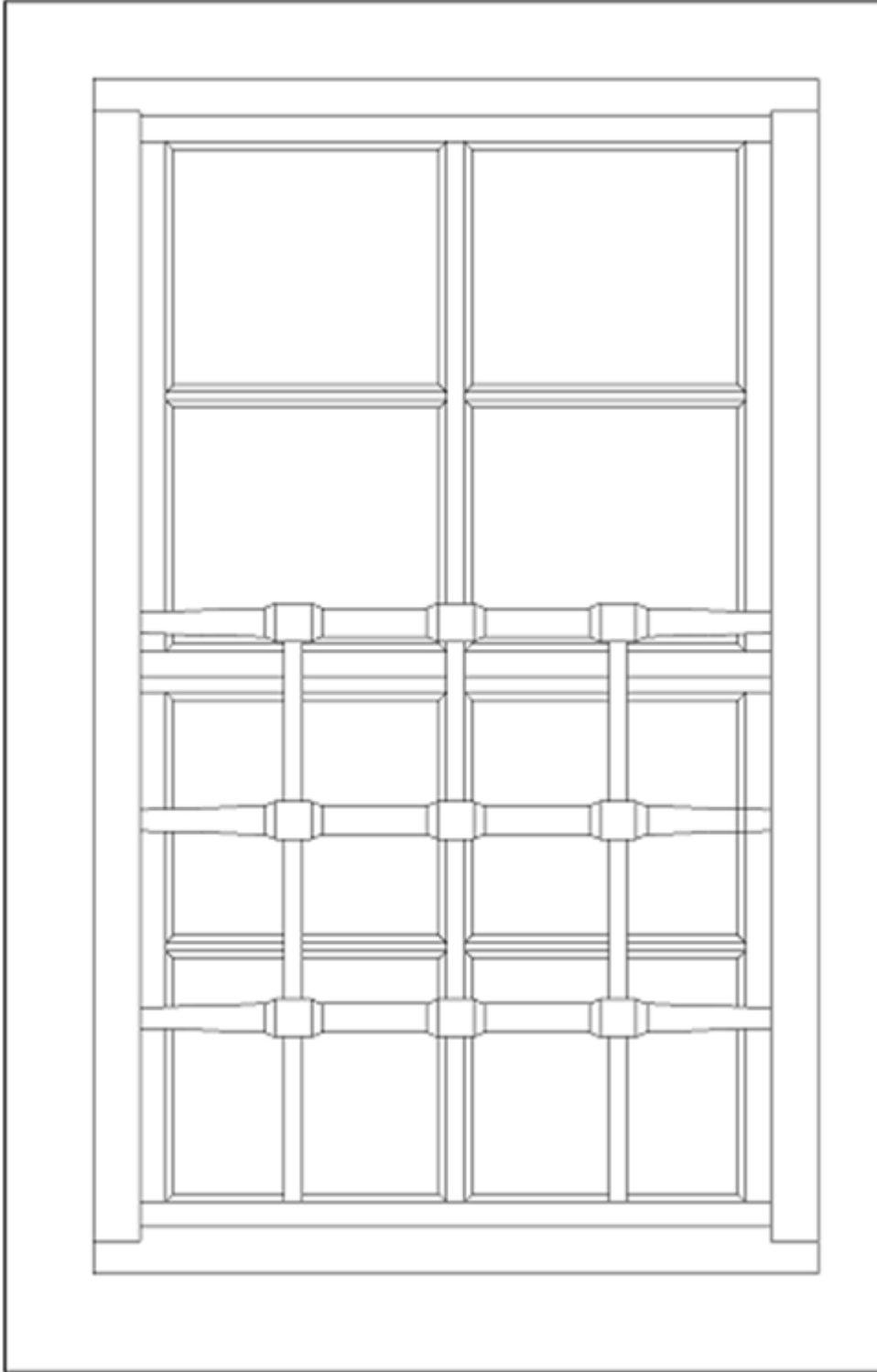
Plan Ö:1/10

EK-16. Çift kepenkli pencere çizimi Rıfat Murat evi

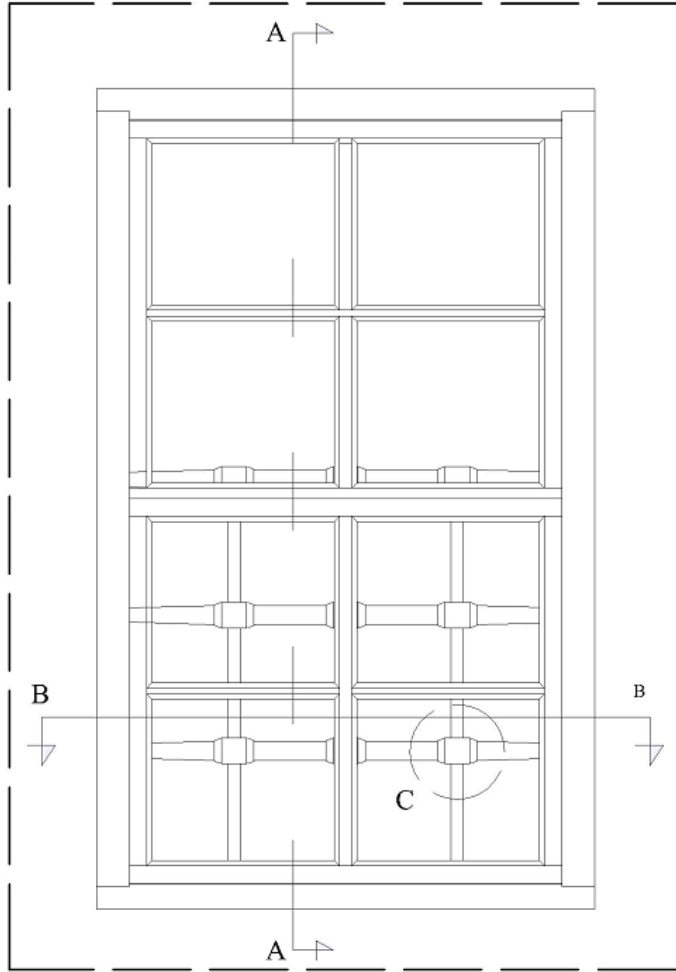
Dış Görünüş

EK-17. Yarım lokmalı kepenksiz pencere çizimi İlhami Örneği evi

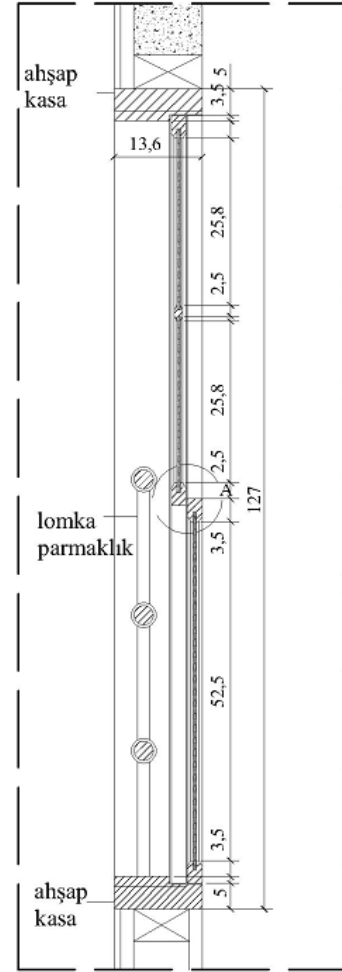

Dış Görünüş

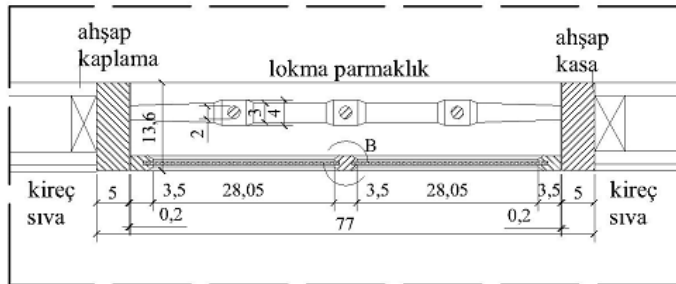
EK-17. (devam) Yarım lokmalık kepenksiz pencere çizimi İlhami Örnekçi evi

İç Görünüş Ö:1/10

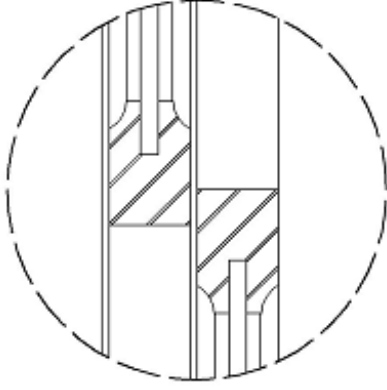

A-A Kesiti Ö:1/10

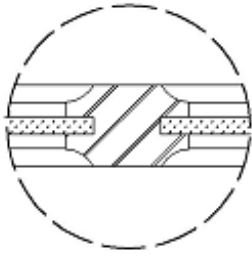

Plan Ö:1/10

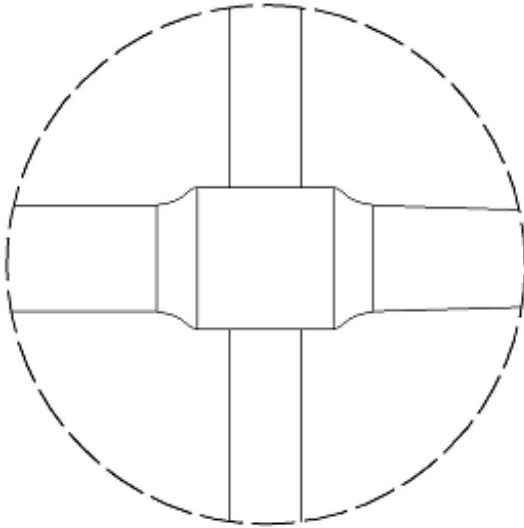
EK-17. (devam) Yarım lokmalık kepenksiz pencere çizimi İlhami Örneği evi

A Detay1

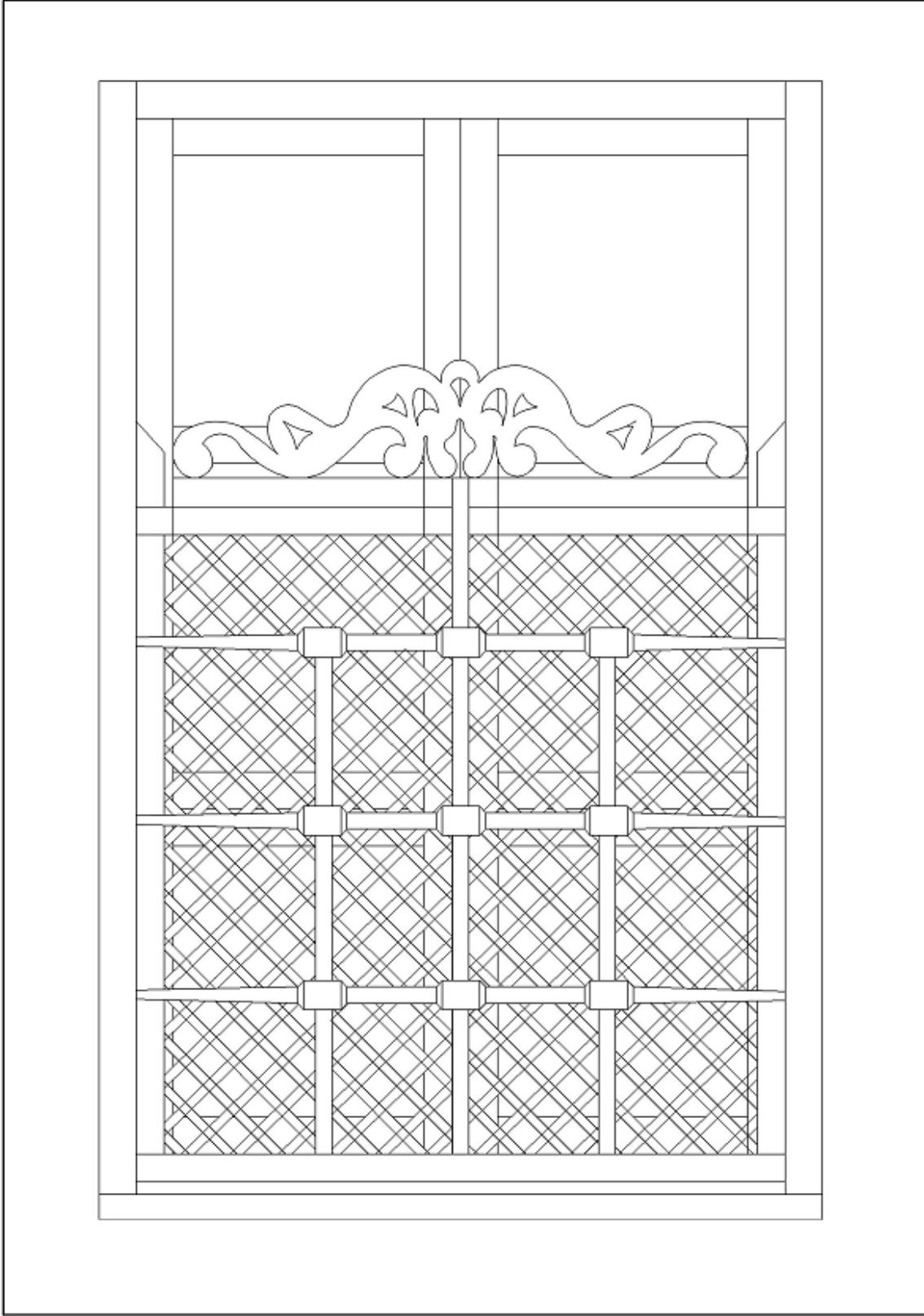

B Detay1

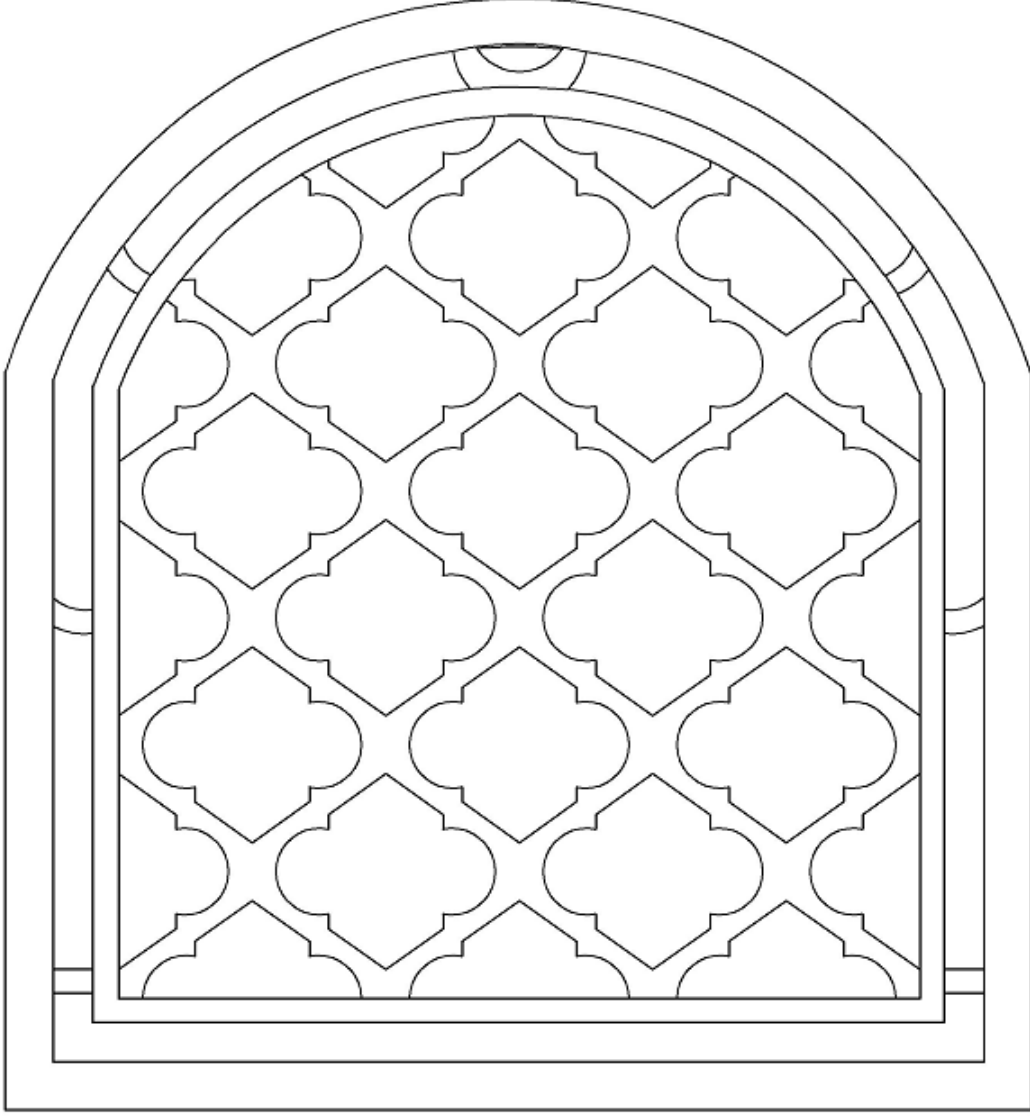
C Detay1

EK-18. Hatice Bircan evi pencere çizimi

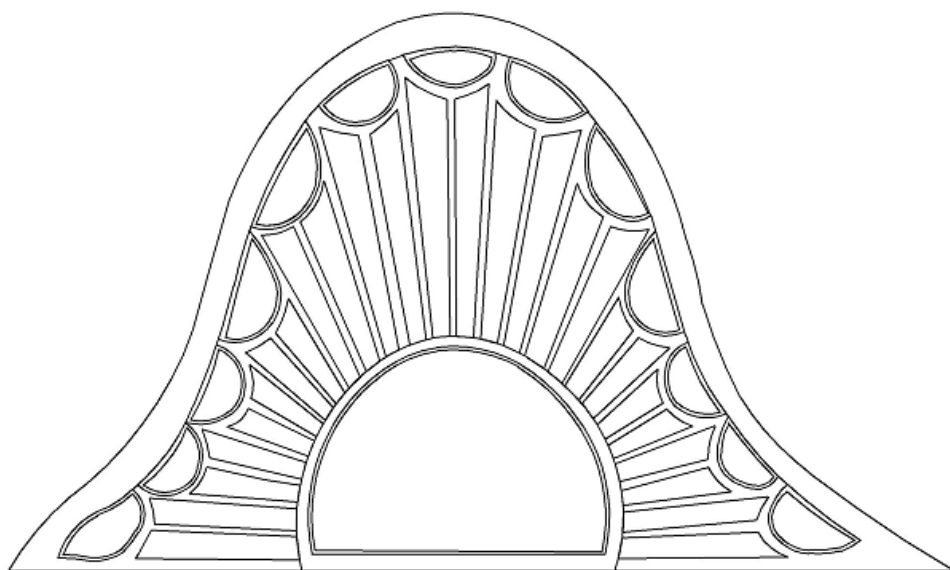
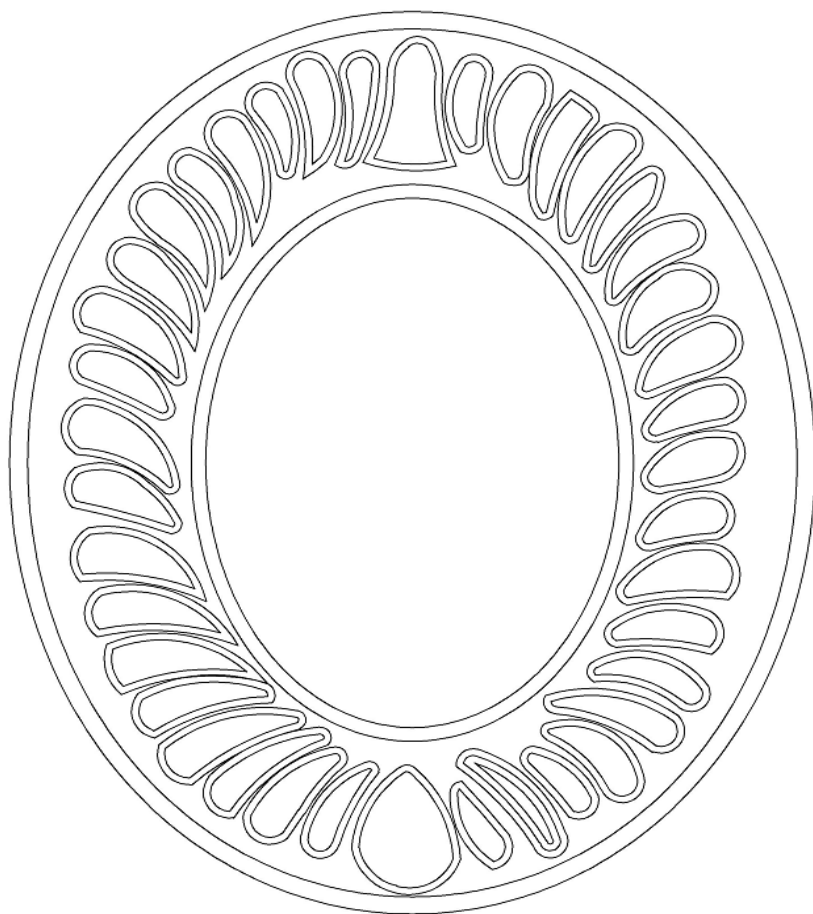

Dış Görünüş

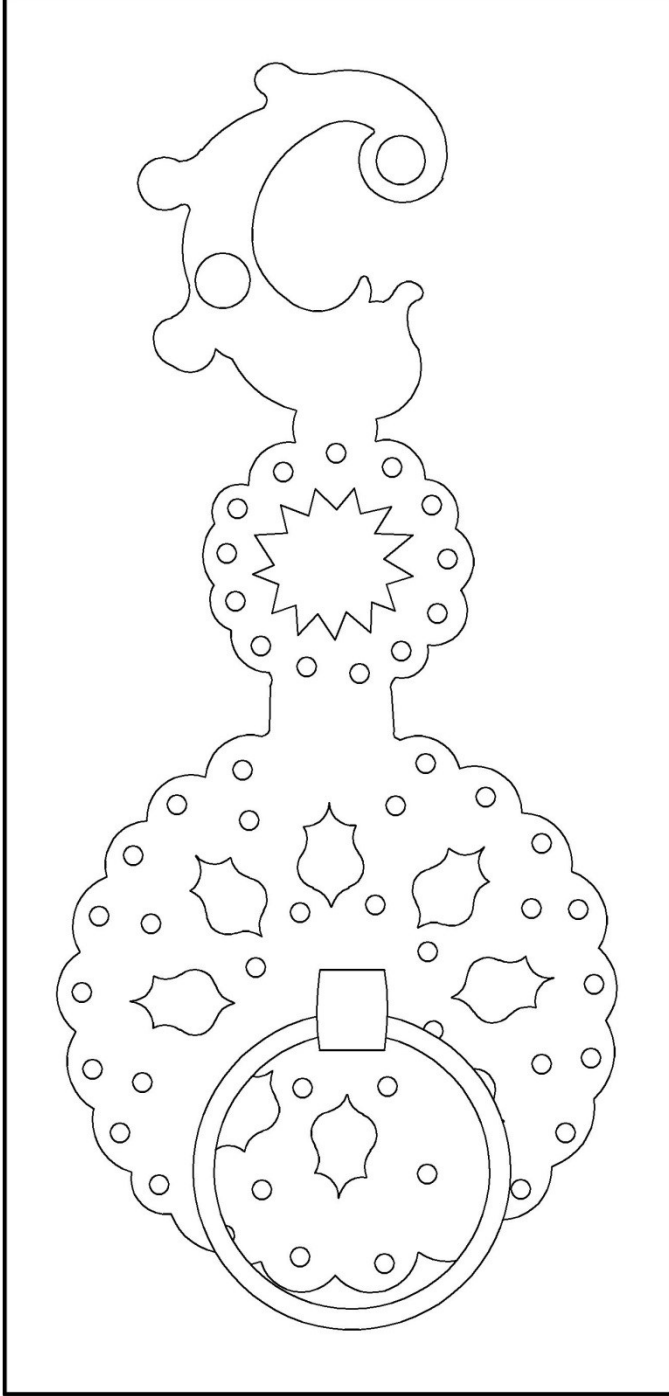
EK-19. Tepe penceresi çizimi Fatma Tahir Sehlikoğlu evi

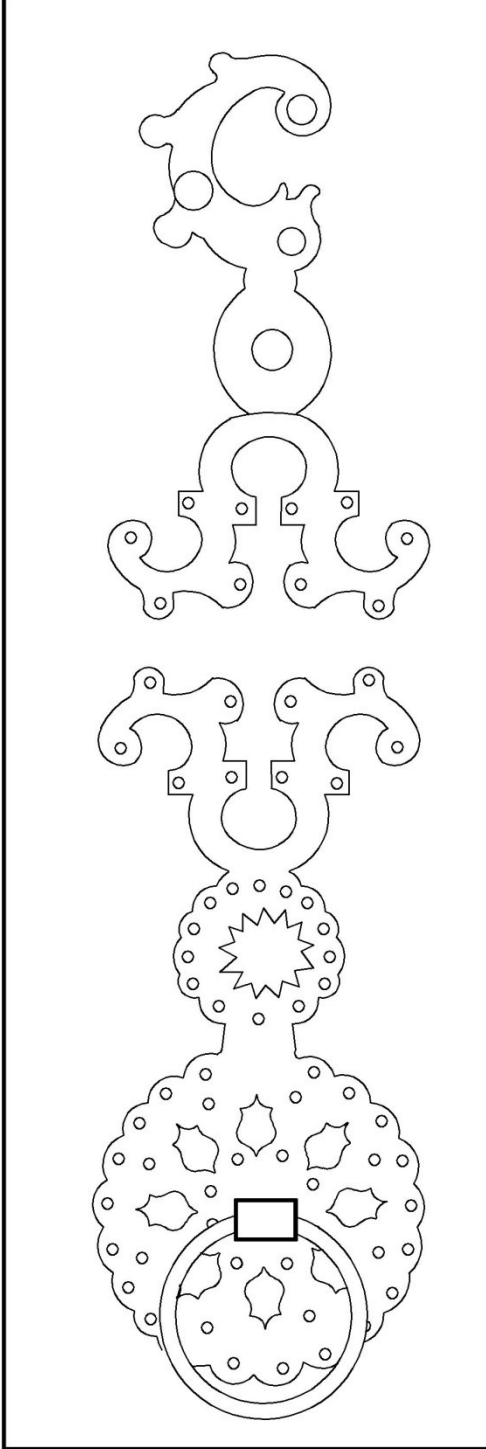
EK-20. Tepe penceresi örneği

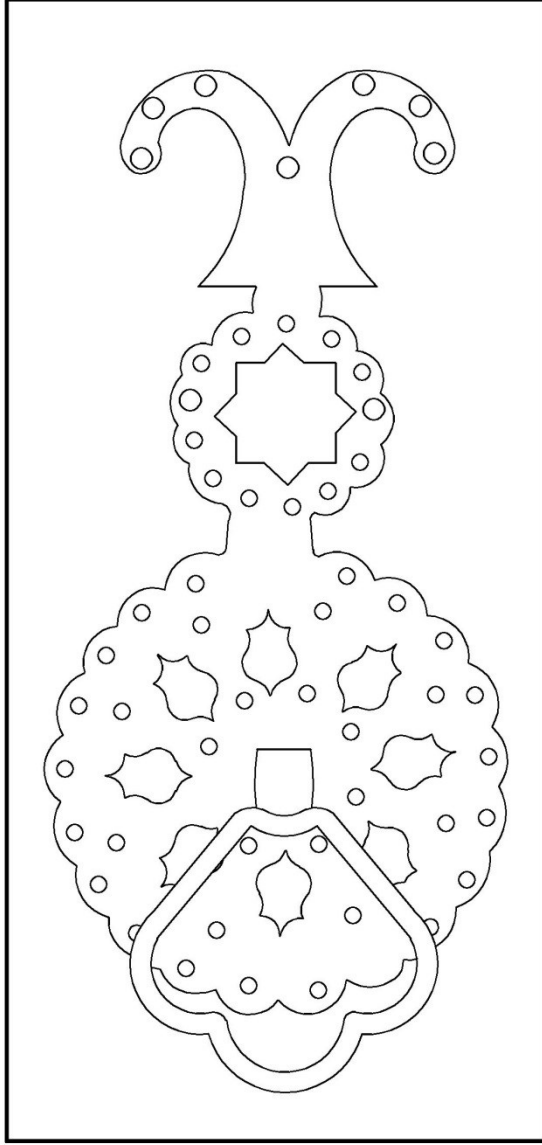
EK-21. Bahçe kapısı kapı tokmağı çizimi

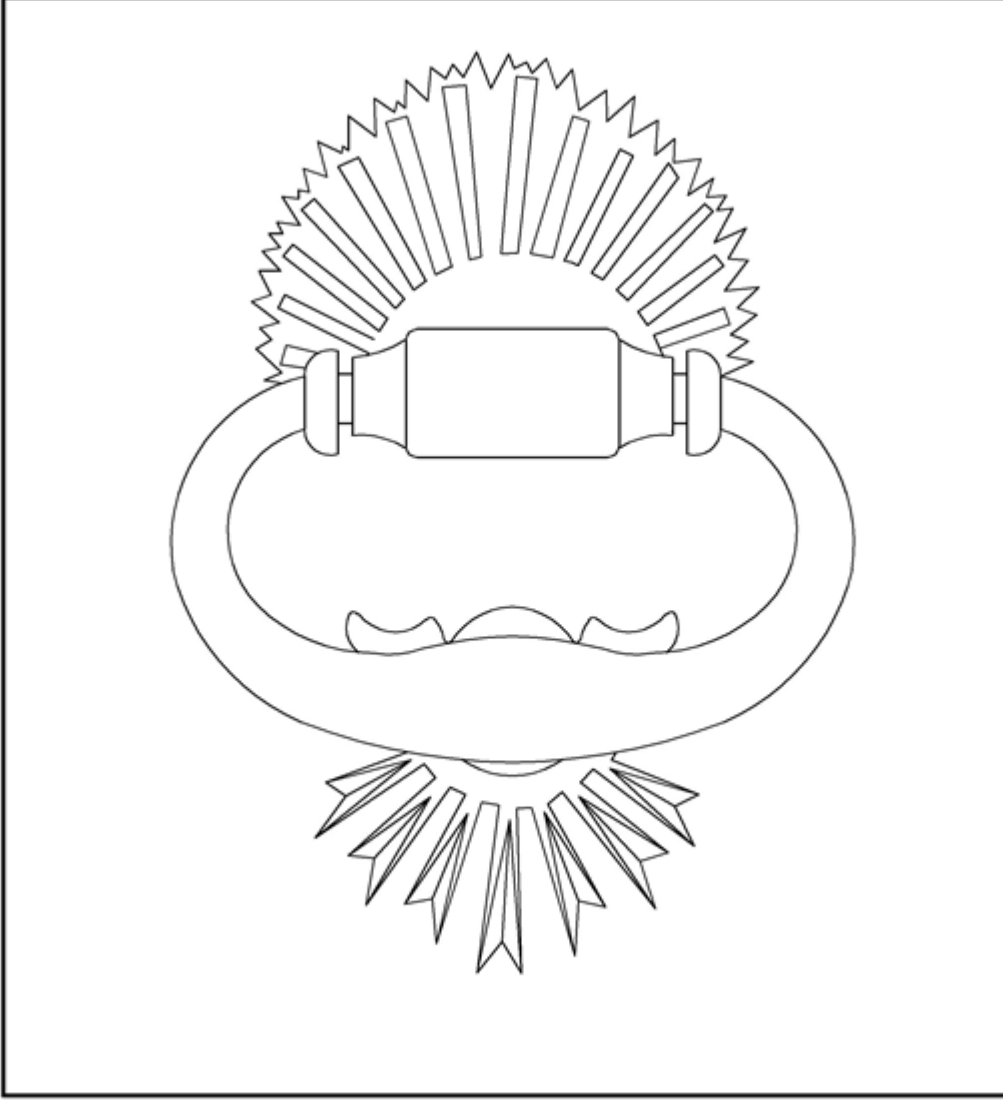
EK-22. Giriş kapısı kapı tokmağı çizimi

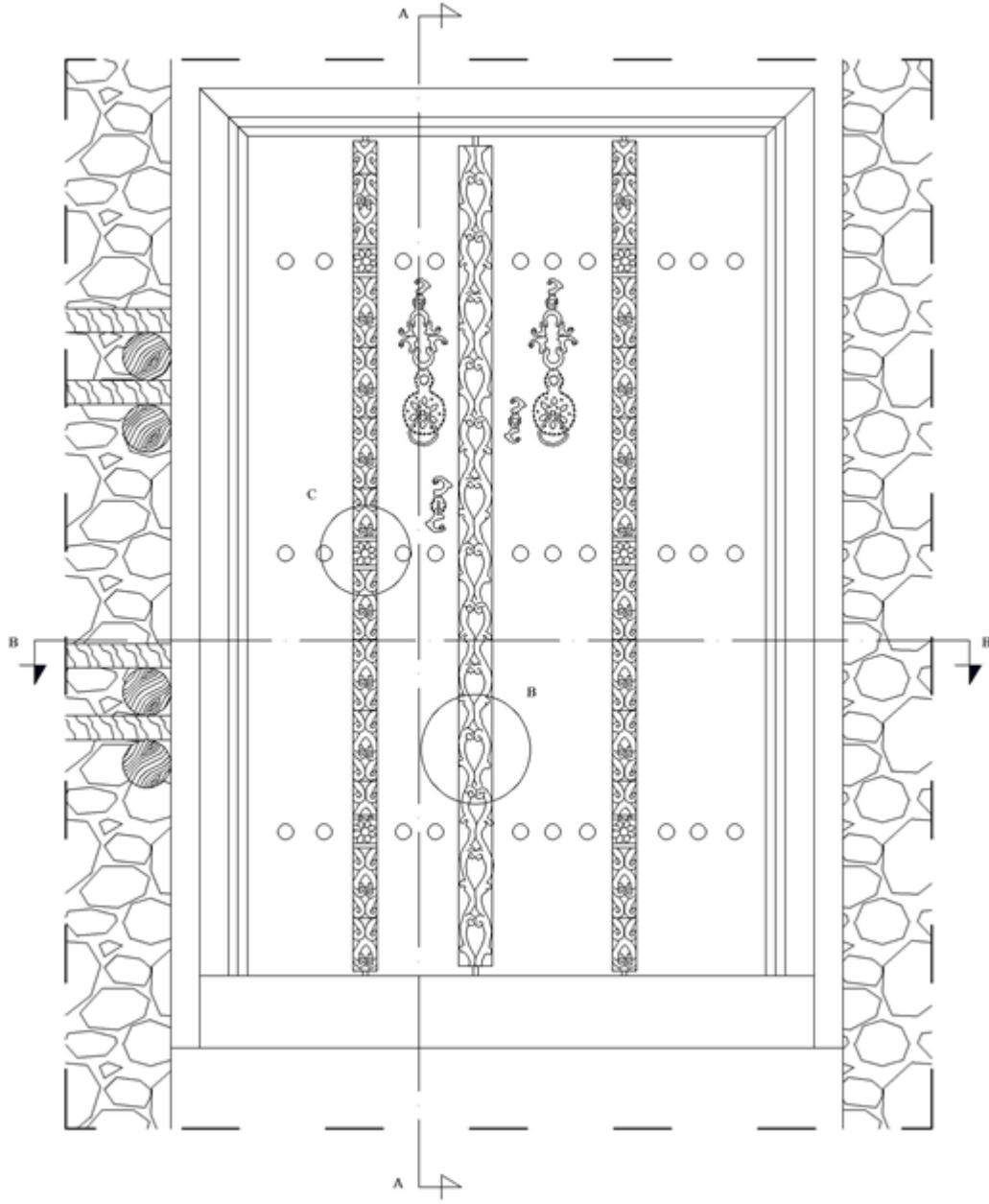
EK-23. Oda kapısı kapı tokmağı çizimi

EK-24. Farklı stilde kapı tokmağı çizimi

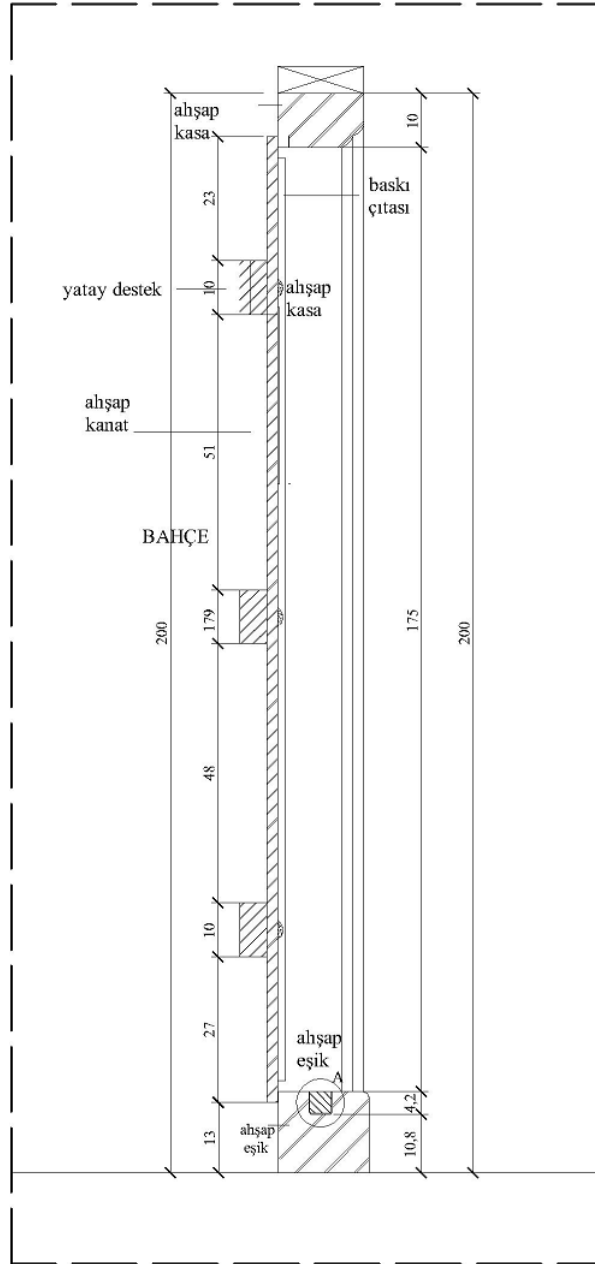

EK-25. Süslemeli bahçe kapısı çizimi Ali Necati Kaya evi

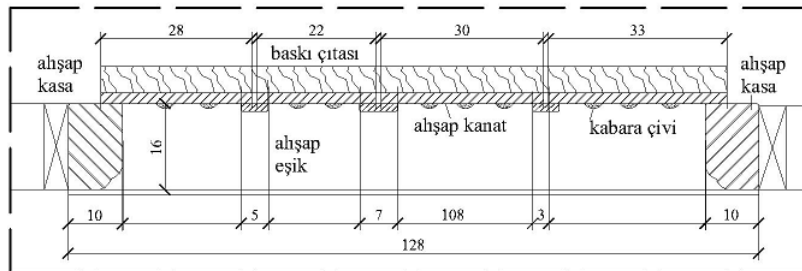

Kapı Ön Görünüş

EK-25. (devam) Süslemeli bahçe kapısı çizimi Ali Necati Kaya evi

A-A Kesiti Ö:1/10

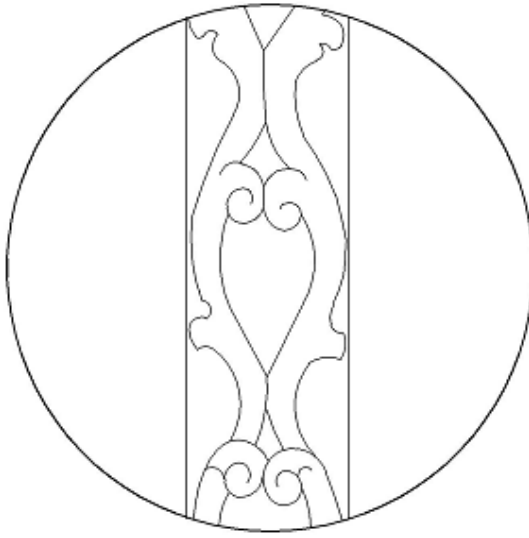

Plan Ö:1/10

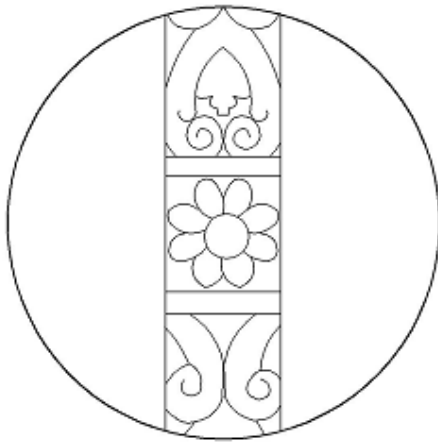
EK-25. (devam) Süslemeli bahe kapısı izimi Ali Necati Kaya evi

A Detayı

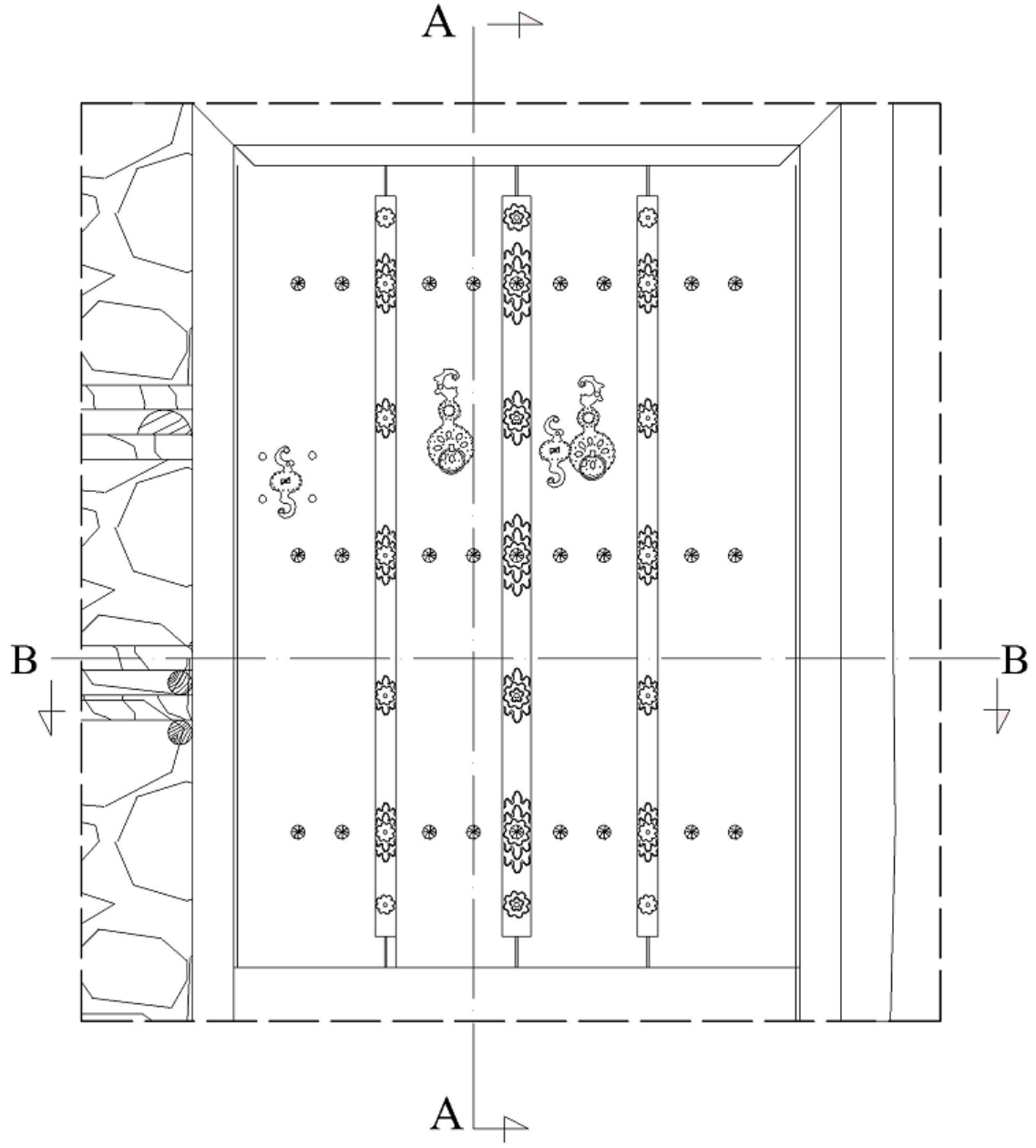

B Detayı

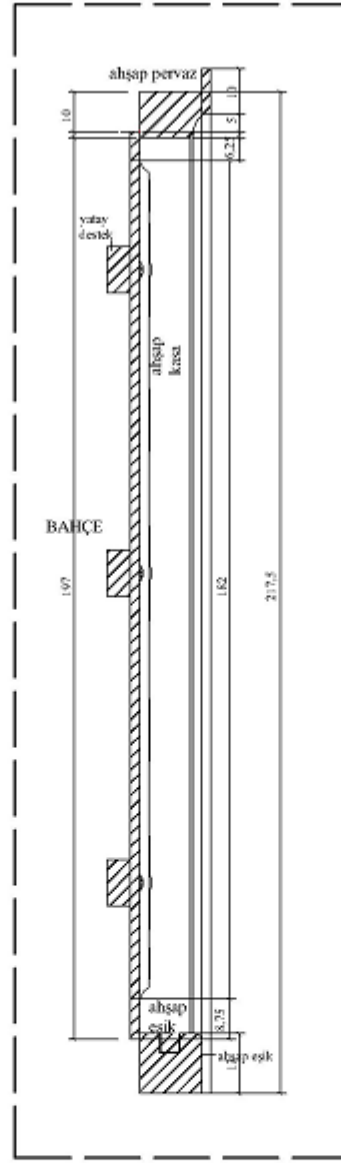
C Detayı

EK-26. Süslemeli bahçe kapısı çizimi Hatice Türkmen evi

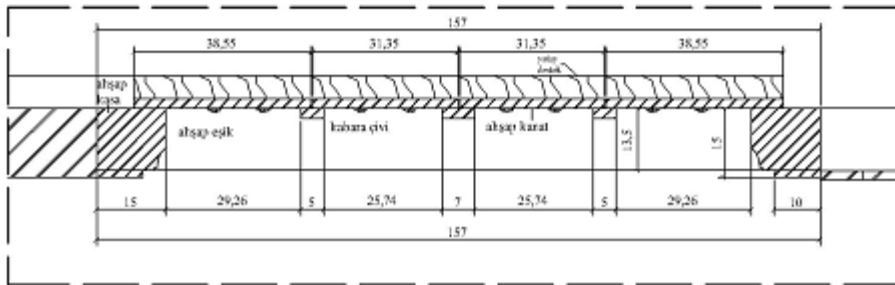

Kapi Ön Görünüş

EK-26. (devamı) Süslemeli bahçe kapısı çizimi Hatice Türkmen evi

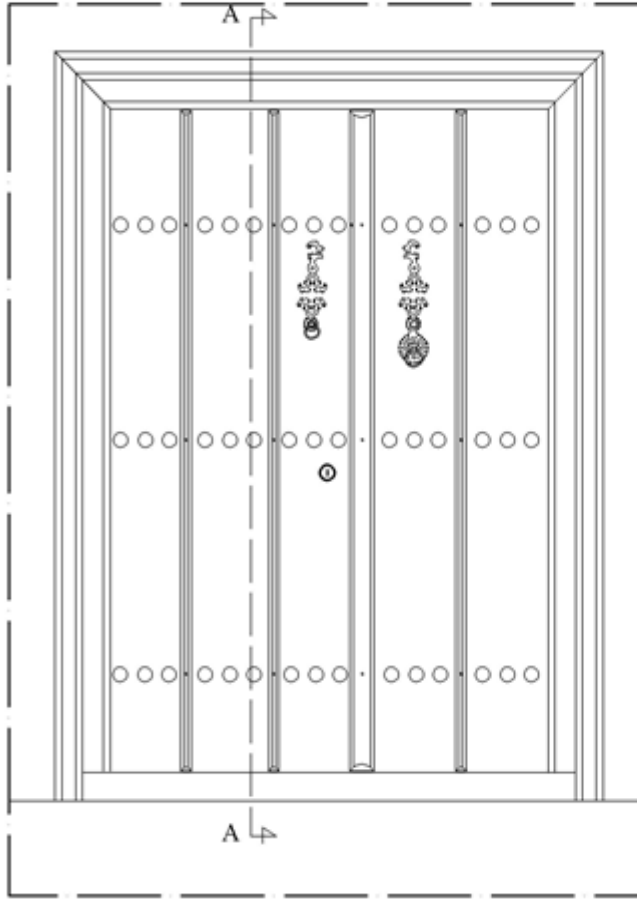

A-A Kesiti Ö: 1/10

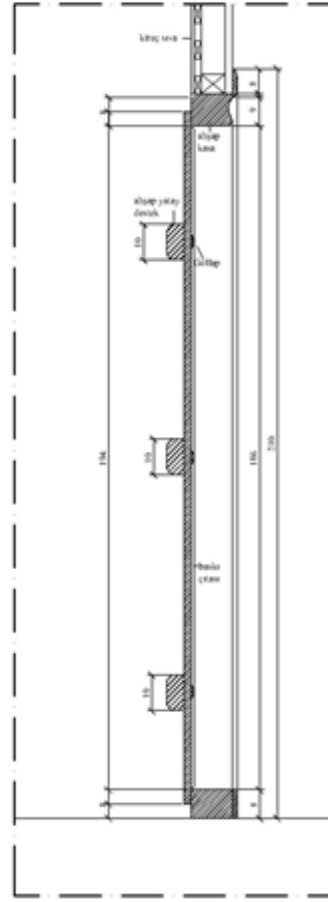

Plan Ö: 1/10

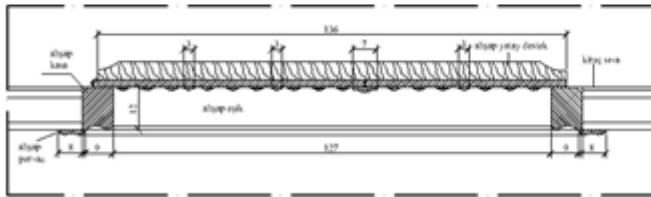
EK-27. Çift kanatlı giriş kapısı çizimi Hüseyin Avni Güven evi

Kapı Ön Görünüş

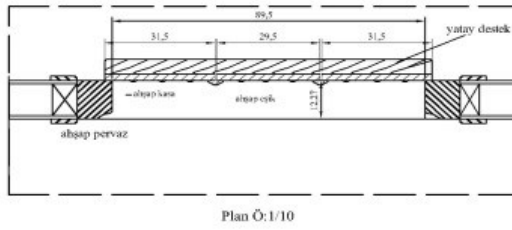
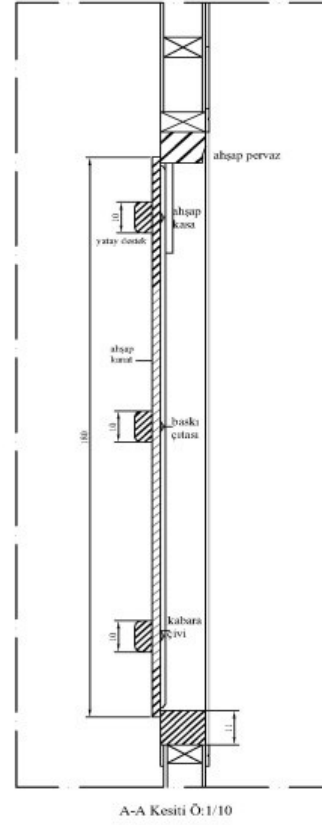
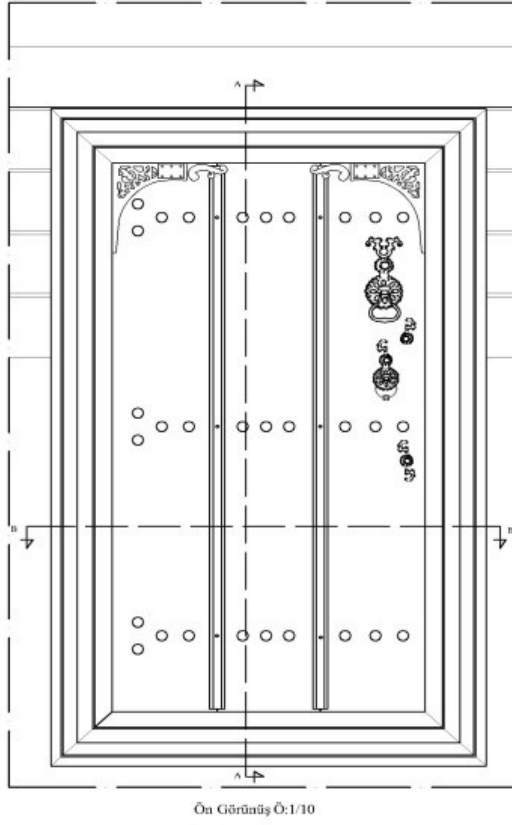

A-A Kesiti Ö:1/10

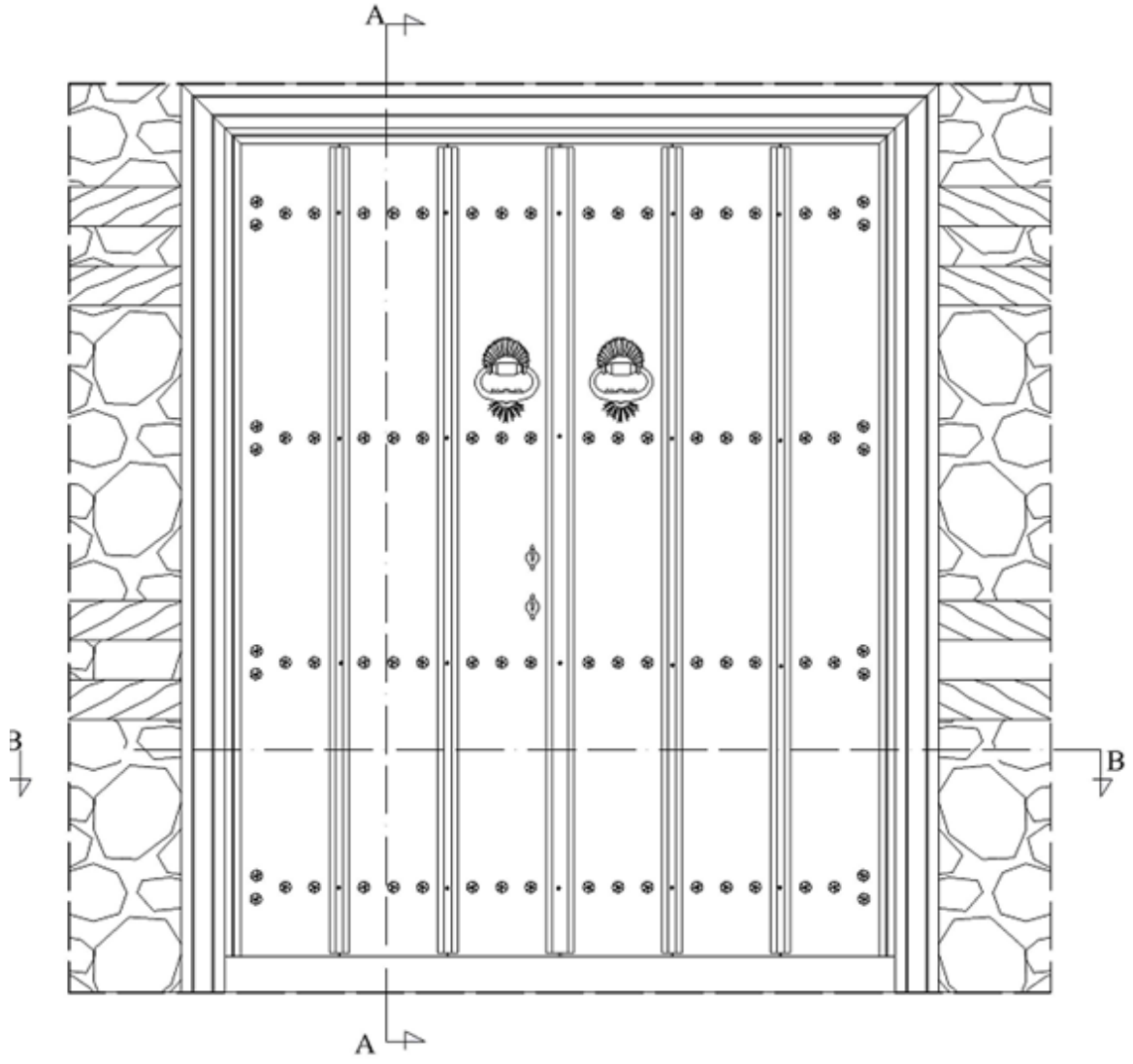

Plan Ö:1/10

EK-28. Tek kanatlı giriş kapısı çizimi Hilmi Balioğlu evi

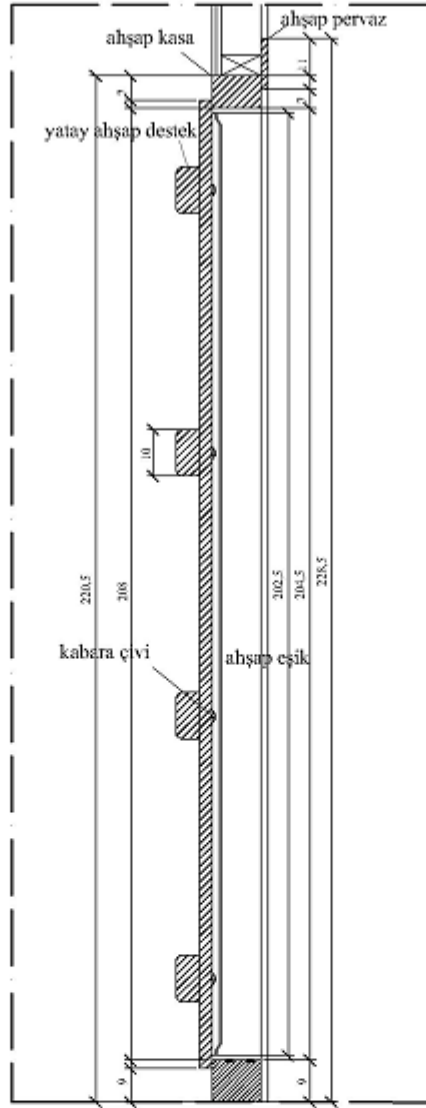

EK-29. Çift kanatlı giriş kapısı çizimi Şadi Yaşar evi

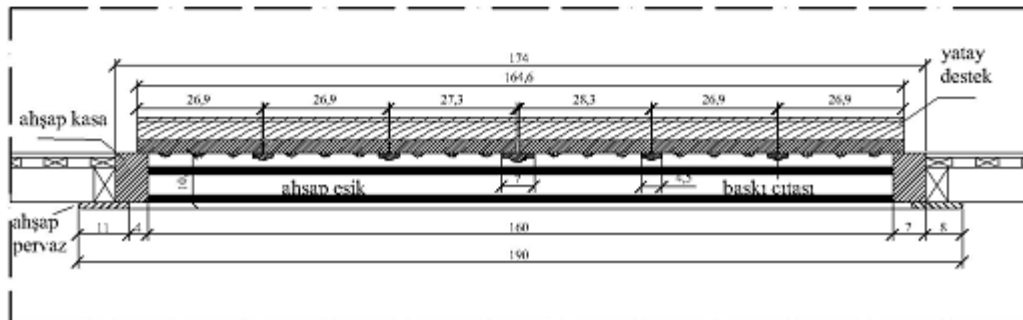

Kapı Ön Görünüş

EK-29. (devam) Çift kanatlı giriş kapısı çizimi Şadi Yaşar evi

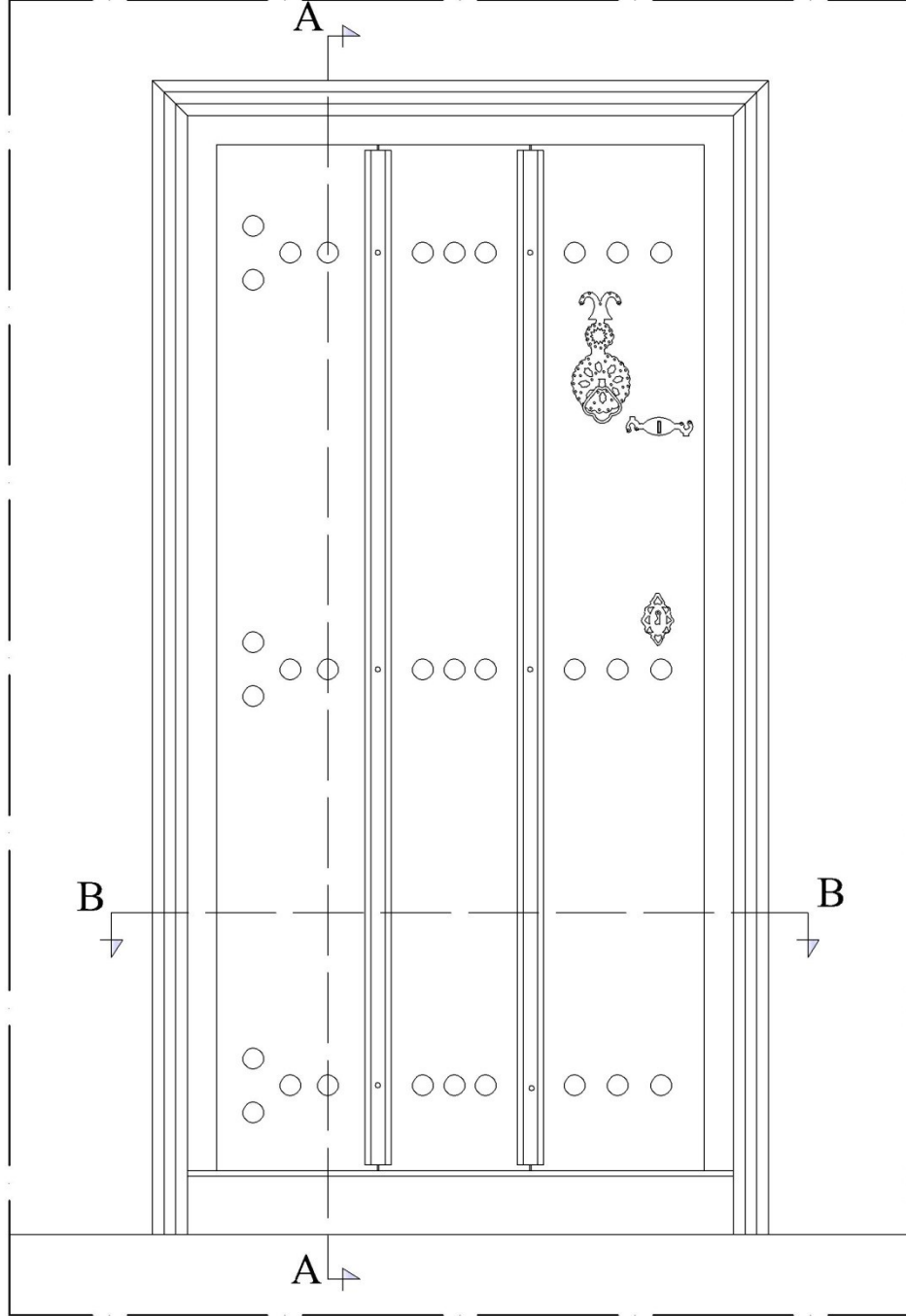

A-A Kesiti Ö:1/10

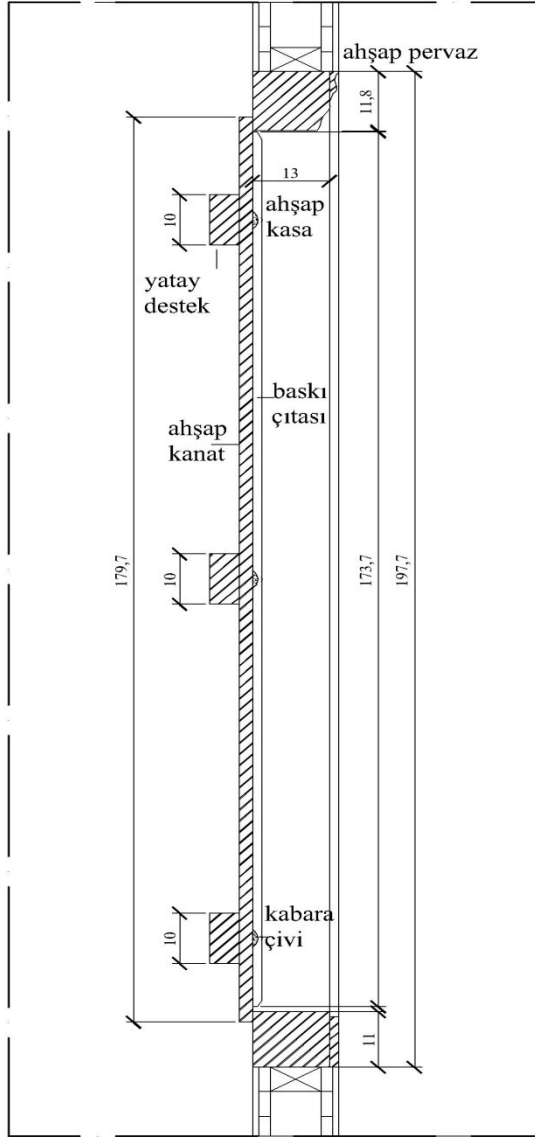
Plan Ö:1/10

EK-30. Oda kapısı çizimi Tevfik Eryiğit evi

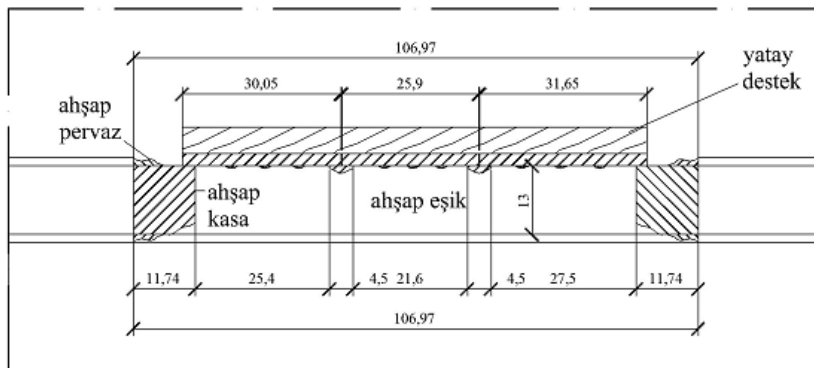

Ön Görünüş

EK-30. (devamı) Oda kapısı çizimi Tefik Eryiğit evi

A-A Kesiti Ö:1/10

Plan Ö:1/10

EK-31. İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

EK-31.(devam) İncelenen evlerin bir kısmının fotoğrafları

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : KESKİN, Serdar
 Uyuğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 12.09.1980/Erzurum
 Medeni hali : Evli
 Telefon : 0(446) 751 30 21
 Faks : 0(446) 751 30 20
 E-mail : skeskin@erzincan.edu.tr

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü	Devam Ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi/Teknik Eğitim Fakültesi	2009
Lise	Erzurum Kazım Karabekir E.M.L.	1997

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2010- Halen	Erzincan Üniversitesi	Öğretim Görevlisi

Yabancı Dil

İngilizce

GAZİ GELECEKTİR..